

IDIOTIX

IDIOTIX

06 Katja Plut
07 Tomislav Vrečar
10 Blaž Iršič
12 Katja Perat
16 Ana Svetel
19 Monika Vrečar
22 Davorin Lenko
28 Jasmin B. Frelih
35 Matjaž Zorec
46 Velimir Hlebnikov
49 Melissa Steele
51 Pablo Neruda
60 Ana María Rodas
64 Kultura imperija – imperij kulture
69 Zgodba, ki jo piše idiot
71 Brutalni realizem ali renesansa
erotične levice nove slovenske scene

Idiot 9 Junij 2013
Glavni urednik Uroš Prah
Uredniški odbor Jasmin B. Frelih, Karlo Hmeljak,
Tibor Hrs Pandur, Katja Perat, Monika Vrečar
Ilustracije Lara J. Marconi
Oblikovanje Blaž Krump, Pregib
Lektura Katja Plut, Ema Golob
Tisk Littera picta
Izdaja Paraliterarno društvo I.D.I.O.T.
Podpora Javna agencija za knjigo RS, ŠOU v Ljubljani,
Študentski svet FF Ljubljana
Naklada 350
Na spletu id.iot.si

Vse pravice so pri avtorjih.

KAR SE MORA

Politika je redistribucija smisla. Na večih mestih ponavlja Jacques Rancière, eden najprodornejših sodobnih mislecev emancipacije, egalitete in umetnosti. Ne, politika je več kot to: *Le partage du sensible* – torej delitev, razdelitev in prerazporeditev tega, kar je zaznavno, kar je čutno, kar je vidno namreč; ker tisto vsakokrat vidno postajajoče, šele dobi smisel, šele sploh določi, kaj smisel je. Skupni smisel. Smisel skupnosti. Nenehni boj vseh tistih, ki jim je, še preden spregovorijo, že odvzet glas, da si v skupnem govoru priborijo govorico, katera zariše nov horizont vidnega. Ne zakrneta, temveč politično še povsem nerazvita, se telesa znajdejo na trgih, da bi se tam šele naučila govoriti. Kot je dejala Alenka Zupančič: *Protestniki ne rabijo misliti, protest misli zanje*. Tam se pojavijo nove besede. Spregovarjati jih bo naša naloga, težko priučena, v stopnjevanem nemiru naših vse hitreje mutirajočih družbenih struktur. Našega vztrajnega ekonomskega nazadovanja. Vsesplošne destabilizacije sveta.

Kaj pomeni zahtevati neposredno komunikacijo? Če *beseda svet prenese*, in je brutalno realistična pozicija vedeti, kako je *tragično, da se lahko naravi približaš zgolj z jezikom*, potem *brutalni realist*, ki postavlja tako zahtevo, ve tudi, da zahteva nemogoče. Z jezikom preseči krč, ki je jezik sam. On hoče to nemogoče; to je njegova *uganka*. Poskuša jo živeti in svetu s tem v *univerzalnem razsvetljenju* dati smisel. To ga trga in vleče v vse smeri, odnaša ga v manjše ekstatičnega zrenja in zabija nazaj ob tla realnih pogojev njegovih nezmožnosti. Borba z enoznačnostjo še dolgo ni dobljena. A se bojuje z vso silo. (Tibor Hrs Pandur: Brutalni realizem)

»*Delam doktorat, ji povem. O filozofiji medijev. Kate me sprašuje o temi in o tem, kako jo bom razvijala. Ničesar ne vem o filozofiji medijev. Ne zares. Vse, kar vem, je samo zato, da sem nabrala nekaj podatkov, s katerimi lahko upravičim svoj status, kadar me ljudje sprašujejo, kaj počnem v življenju, da mi ne bi bilo treba razlagat, da ne počnem ničesar, da ne razumem ničesar, da nisem nič posebnega v ničemer. ... Življenje [je] mogoče v vseh oblikah in se ob pomanjkanju smisla ne prekine, kot bi se naravno moralo, ampak ga poišče v nesmislu.*« (Monika Vrečar: Od znotraj)

»*Ni šlo za pomen. Ni šlo za življenje, ampak za resnico. Kar je najtežje sprejeti: da resnica - ni povezana s smislom.*« (Miklavž Komelj: Zgodba, ki jo pripoveduje Idiot)

Resnica teh besedil je tako negotova kot je samo življenje, ki neoglajeno brska po nesmiselnem drobirju lastne sodobnosti. Menda je edini smisel, smisel položaja. In naš ni prav dober. Čeprav, če smo iskreni, tudi pretirano slab ni. Je pač nelagoden, neznan in zato strašljiv. Ampak strategija je jasna in skupna: vsem zgoraj navedenim in vsem ostalim v tem Idiotu (Kako literatura že s tem, ko je literatura, dela politiko? (Rancière: Politique de la littérature))

»*Vem, / da ne bom nič več kot / gverila ljubezni. / Situirana sem nekje / na Erotični levici.*« (Ana María Rodas: Pesmi erotične levice)

Uroš Prah

KATJA PLUT

ČISTO TIŠINO

Dobro je, kar je pogumno,
predvčerajšnjim so bili pogumni
le še srečniki s svetlobnimi zajčki v očeh ter zadeti,
kajti črne vdove so nas vzgojile
v rodove žensk, ki nočejo plesti mrež,
da ne bi koga ubile,
in rodove moških, ki so brez očetovih rok in obraza
postali 400 m visoki ljudožerski pajki
skoraj brez prostora za gibanje in rjojenje,
besni na obstoj,
močni rodovi smo in hočemo biti dobri in
jesti skupaj, ne drug drugega.
Nisem bila pogumna,
prišla sem se samo pogovarjat,
ampak ti si bil,
objel si in se nisi toliko zbal
debelih zidov naših samostanov,
iz moje neme maternice
si izbežal besede, kot so
kruh, voda, žejna, lačna,
Hvala Ti:
(kar pride, še ni in ne vemo, da bo;
nastati sme samo iz je;
ker ne bom dala podedovanim smrtim,
da gnijejo v to, kar sva prinesla,
prinesla sva ljubezen in nekaj strahu,
to je bilo vse;
močni smo, ampak ne ubijamo,
nekateri še takrat ne, ko bi morali.
Kar pride, še ni in ne vemo, da bo;
nastati sme samo iz je
in iz hvaležnosti / igrivosti /
iz žil / iz pipe /
iz v nastajanju
iz v toku
in biti mora čisto,
predvsem če je tišina.)

TOMISLAV VREČAR

ROČNI SPISOVNIK

Zvrhan koš posušenih krljev dobrot
vrži not, vrži not, vrži not.
Kovanček zaspanček,
ti hudič, kar poklič!

Ti boš mene dražil! Ti!
Copatek nerodni, škorenjček!
Na figico! Tako, tako!
Smehljaš se kakor muc,
ki je mleko polizal, ti bizgec!

Raglja rompompom,
en srčkan poljubeč na
srčkan tvoj gobček, golobček.
Požgečkal bi te, pic, pic,
zlato moje solncece.

En poljubeč in pol.
Tako sem otročji,
ho ho, tako.
Na figico pasji klinček položim,
žabca za hakeljč ukrotim,
beli dim, črni dim,
vse svetnike po tazadnji
kuj prek molitvic izprašim.

Oprosti mojim čenčam in čačkam
ter ostani zdrav in zvest.
Jutri pridem z večernim vlakom.
Pridi naproti!
Na veselo, veselo snidenje.

Posrečilo se mi je,
da sem dobil dobro delo
in bom veliko ter hitro zaslužil.
Kadar se boš čez morje vozila,
boš veliko trpela, ker se še z vlakom težko voziš.
Ti bom denar poslal in karto.
Lepo te prosim, pojdi se fotografirat,
pa mi eno sliko pošlji, gole so stene brez tebe.

Pa sem hudo zbolel
in sem zopet veliko porabil,
ker nisem mogel delati.
Lepo je v Ameriki, še lepše doma.
Pa tudi tistega ne verjemi,
da se v Ameriki vsaka poroči.
Se in se ne. Tu vse bolj na denar gleda
in prave ljubezni ni nikjer.
Kadar solnce vidim, mislim si,
tudi ona ga vidi.
Zdaj ko tu zahaja,
mojega srca ljubici vzhaja
za tremi gorami, za tremi dolinami.
Pa naj bo še večje morje med menoj in teboj.
O, večkrat si na tihem želim,
da bi mogel bivati pod vašo streho
ob vašem piskru dobrot.
Premislite še enkrat,
ali boste zadovoljni z menoj in dobri.
O, saj vem kakšni škrici so v mestu,
in pa pohajači nemarni.
Eno čast imaš, če jo izgubiš,
je več ne dobiš, ona je strašno sveta.
Jaz mislim, da to ni greh,
če se imava rada in se bova vzela.
Zame nič ne skrbi, Bog me bo varoval,
malo se bom pa tudi sama.
O, cenjena gospodična,
ali ne bi bilo mogoče, da bi se še kaj videli
in pogovorili še kaj več? Prosim, gospodična!
Čakala vas bom tam, če pridete.

Zdaj pa en pozdrav iz srca,
čez dolino in goro, pa da bi kaj kmalu
kaj odgovora dobil od nje, ljube,
ki strašansko jo ljubi moje srce.

Izvedel sem, da ste prodali svojega konja
in iščete drugega. Jaz imam tri leta
staro kobilu na prodaj.
Če niste našli drugje še nič,
blagoslovite si jo ogledati.
Cena ni ne previsoka ne prenizka.
Spričevala, spričevalo.
Tu piše, da si navadno budalo.
Prosim, da mi nemudoma pošljete
30 kilogramov volovih podplatov,
denar pošljem, ko prejmem pošiljatev.
Nadejam se, da sem vam ustregel
in se priporočam za nadaljnja naročila.

Vzel sem pero v svojo desno roko,
da bi pisal svoji znanki
čez dolino zeleno in črno goro.
Pri nas je kakor v raji,
rožice cveto in ptički pojo,
drobne ribice v vodi plavajo,
murenčki čvrčijo in škrjančki žvrgolijo.

Tisti, ki je pisal, da sem mu všeč,
je pisal zastonj in naj ne piše več.
Moje srce že drugega ljubi in gori.
Moje srce ni tako kot čebela,
ki od ene rožce pa do druge leti.
Pa naj ne bo žalosten in hud,
saj je še rožic po zemlji okrog,
še je deklet po vaseh.
Naj si izbere drugo in pozabi na me!
Bog mu daj zdravja in pravo srečo.

Dobrega je malo, dolgčas pa zelo.
Zgodaj vstajamo, telovadimo in maširamo.
Molim za tvoje zdravje, da bi ti Bog
pravo pamet dal, da ne bi postal pijanec
ali še kaj hujšega. Zaupam ti, ti verujem,
da govoriš od srca in da boš držal besedo
in boš priden in zvest ti fantič moj.

Tvoje pismo sem prejela
in ti naznanim, da sem ti hvaležna,
ker si tako lepo pisal.
Zares, prav lepo znaš pisati
in skoro do solz si me ganil.
Pa ne bodi hud, če ti jaz
ne morem tako odgovoriti,
kakor bi ti hotel. Ne znam.
Pa tudi nočem in ne morem.
Če bi pisala, da te ljubim,
bi morda lagala, in če bi rekla,
da te imam rada, bi tudi ne bilo prav.
Dragi znanec, naj ostane med nama
pri starem, jaz bom tvoja prijateljica
in znanka kakor doslej,
o ljubezni pa ne govoriva.
Tvoje pismo sem strgala,
da ne pride komu v roke.
Bodi uverjen, da ne bom nikomur pravila,
kaj si pisal. Pa ne žaluj in ne bodi hud.
Boš videl, minul bo mesec in se boš smejal.

Vsako reč,
pravijo učeni možje,
vsako opravilo je treba do konca opraviti,
do dna, kot se temu reče.
Zato predlagam tudi jaz,
da cenjena družba nagne do dna.
Eks velja!

BLAŽ IRŠIČ

EN KUP LAŽI IN NEKAJ RESNICE

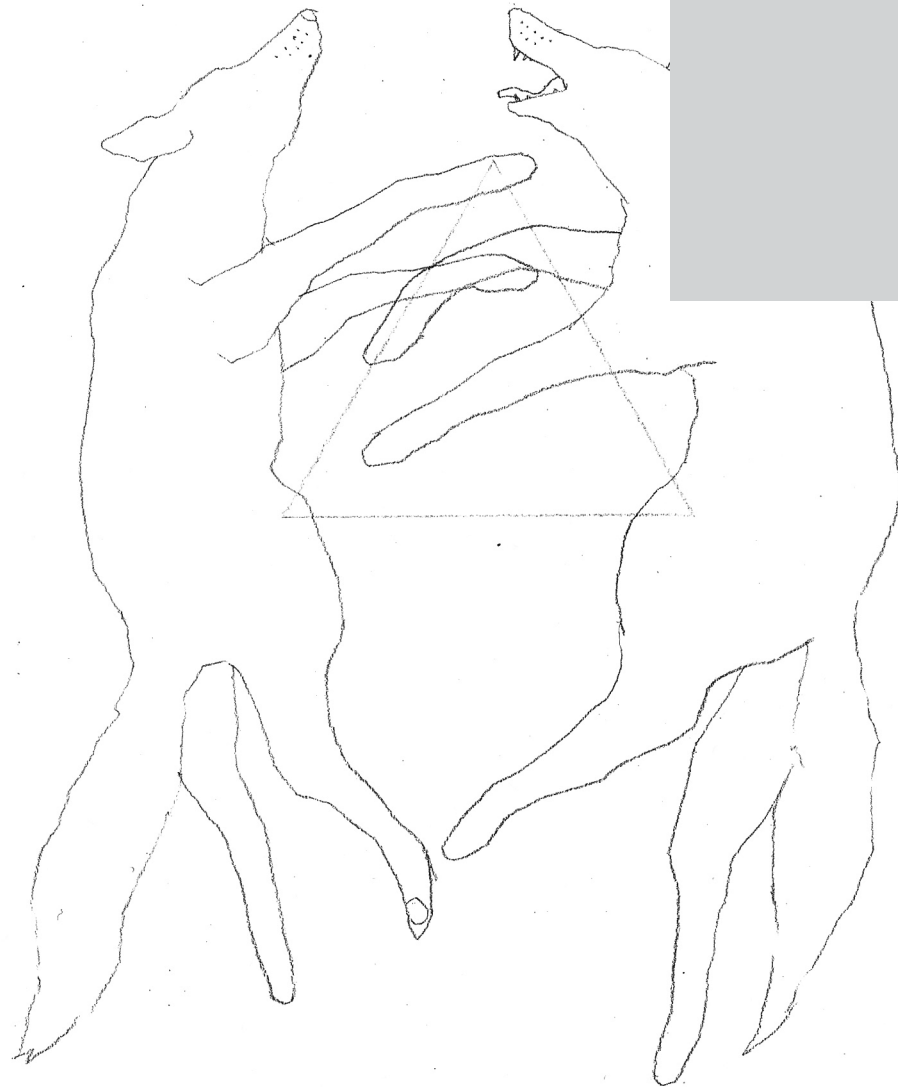
V trgovino z orožjem je vstopila ženska,
Včasih lažem v svojih pesmih,
Nekoč sem napisal, da ne morem saj več ...,
Ker sem imel vneta jajca, teniški komolec in domotožje,
V resnici so mi bolj všeč fantje,
Velikokrat lažem v svojih pesmih,
Momljal sem si ob prižganem radiu,
Nekaj takega kot: »Duuuuuuli.....«
Skoraj nonstop lažem v svojih pesmih.
To so stari strahovi,
Michael Jackson me kliče na walky talky
Detel me nabija po jajcih,
Všeč mi je njegova rdeča čupa,
Nuncij mi cuza prste na nogah,
Na podstrešju je starka, ki mi bo pokazala češpljo,
Tom ne bo nikoli ujel Jerryja in mu pregriznil vratu,
in krofi za pusta,
vedno ti kurčevi krofi,
MTV,
Moj bog, zakaj si me zapustil?
Živim s šilcem žganja,
Živim, da ne bi tisti peder z Wolfove živel namesto mene.
Kaj se zgodi s psi, ko se naveličajo briketov,
In s picopeki, ko zmanjka kečapa,
Z debelimi pankrti, ko zmanjka snickersa,
Kaj se zgodi z invalidi, ko postanejo impotentni,
Kaj se zgodi?
Kaj pa s tvojo dušo, ko jo ubiješ z rumom,
In z vero, ko je ne potrebuješ več?

Oče, sin in sveti duh,
Kurba in kurbin sin,
Jankovič, burek in navaden jogurt.
Gladovna stavka,
Stavkajo sami profesionalci iz Gane, Somalije in
Eritreje.
Vendar nihče tako lačen
Kot vladar sit.
Venec bo ovenel,
Tako kot tvoja rit.
Vsi si nečesa želijo,
Francozi vina in dolgčasa,
Počasnega seksa in Edith Piaf,
Italijani špagetov, sončnih očal,
Malo hitrejšega seksa in miru pred vulkani,
Pa tudi, če je seks počasen,
važno,
da je hiter Alessandro Del Piero,
Indijci samo malo miru, hašiša in pol zajemalke
Gangesa,
Američani veliko vojne, velike in zajebane vojne in
vsega, kar spada zraven,
Sirote, amputirani udi, posiljene ženice, ustreljene
nosečnice, heroji, epolete, nočne more in ljubezenska
pisma in skoraj bi pozabil ... bejzbol,
Nemci ... analnega seksa, naj ostane pri tem,
Tibetanci Dalaj Lamo in malce ravnine ali pa res samo
čisto malo ravnine,
Slovenci Tita,

Kitajci kisika,
Pigmejci centimetrov,
Moški centimetrov,
Ženske centimetrov.
In Islandci?
Spijo na delovnem mestu.
Tako ne bodo nikoli rešili teh kurčevih kitov!
In ti?
Po tretjem kozarcu si izgubila šarm.
In jaz?
Po tretjem kozarcu sem si nalil četrtega.
Gasilci, gladiatorji, ljubimci, rastafarijanci, papeži,
vodovodarji, cvetličarji, kritiki, prodajalci taperverja
in celo Islandci,
Eni so boljši od drugih, veste,
Tako je to,
Nikoli ne moreš imeti vsega,
Lahko pa poskusiš
In le tako boš dobil tisto,
kar
si
tako ali tako
ves
čas
imel.

KATJA PERAT

PESEM S POSVETILOM

V tej pesmi maham
(kot mahamo s perona, ko speljuje vlak)
Določeni osebi
In se sprašujem, ali bo,
Ko bo brala to knjigo, vedela, da sem mahala njej.
Sprašujem se, kako bo knjigo dobila,
Kako verjetno je, da ji jo bom podarila sama
In kakšen bo trenutek, ko ji jo bom podarila,
Jo bo kupila v knjigarni in če v kateri,
Ji bo nerodno, ko jo bo kupila,
Je ne bo kupila, ker bi ji bilo nerodno, če bi jo kupila
Ali je ne bo kupila, ker bo slabo obveščena
In ji nihče ne bo povedal, da je knjiga izšla
Ali pa je ne bo kupila iz kljubovanja
In kakšna je verjetnost, da te pesmi v tej knjigi ne bo
(tudi če bi jo določena oseba kupila ali prišla do nje kako drugače),
Ker ne bom več razumela, zakaj sem jo napisala
Ali zakaj sem si želela, da bi bila objavljena
Ali pa ker se bo urednikom zdela vredna posmeha.
Sprašujem se tudi kako verjetno je, da se bo v določeni osebi prepoznala napačna oseba,
Kaj bo katerakoli oseba, ki se bo v določeni osebi prepoznala, ob tem čutila,
Kako verjetno je, da bo zase mislila, da je s tem postala del zgodovine slovenske književnosti
In kako verjetno, da se bo o tem želela pogovoriti z avtorjem, v tem primeru z mano.
Zanima me tudi, kako se bom odzvala sama, če se bo oseba, ki se bo v določeni osebi prepoznala, obrnila name,
In kakšna bo razlika v občutkih glede na to, ali bo oseba, ki se bo obrnila name, določena oseba ali oseba,
ki se je v določeni osebi zmotno prepoznala.
Zanima me tudi kako verjetno je, da bo pozitivistična literarna veda kdaj doživela preporod
In če, ali bo kdo pripravljen svoje raziskovalno delo posvetiti vprašanju identitete določene osebe
In kakšne so možnosti, da bo svoje delo uspešno opravil.
Sprašujem se, koliko bralcev meni, da je pisati tovrstno poezijo samoljubno,
Koliko bralcev meni, da pisati tovrstno poezijo ni umetniško
In koliko bralcev meni, da bi zmogli tovrstno poezijo pisati tudi sami.
Koliko ljudi tovrstno poezijo obsoja
In koliko ljudi obsoja poezijo na sploh,
Koliko ljudi, ki jih umetnost ne zanima, umetnost vseeno spremlja,
In koliko ljudi, ki jih umetnost zanima, umetnosti ne spremlja,
Koliko ljudi meni, da ima večšina pravilnega zastavljanja vprašanj sama na sebi umetniško vrednost,
Koliko ljudi meni, da je izraz pravilno zastavljeno vprašanje sam po sebi napačen,
Koliko ljudi uživa v možnosti, da si lahko zastavijo katerokoli vprašanje,
Koliko ljudi meni, da so tovrstni užitki izguba časa,
Koliko ljudi je izgubilo interes in te pesmi ne bo prebralo do konca,
Koliko ljudi pričakuje, da se bo ta pesem končala tako, kot se je začela,
Koliko ljudi pričakuje, da se bo ta pesem končala z vprašanjem,

Koliko ljudi se boji, da bo ta pesem izpustila ravno vprašanje, ki se vsiljuje njim samim,
Koliko ljudem se bo zdelo, da je pesem izgubila na kvaliteti, če bo izpustila vprašanje, ki se vsiljuje njim samim,
Koliko ljudi meni, da je, kar pravkar počenem, ljubko,
Koliko ljudi meni, da je kar pravkar počnem izogibanje,
Koliko ljudi meni, da ve, čemu se izogibam s tem, da počnem, kar pravkar počnem,
Koliko ljudi meni, da je, kar pravkar počnem, popolnoma spontano in ni usmerjeno k nobenemu
vnaprej zastavljenemu cilju,
Koliko ljudi meni, da je to problem,
Koliko ljudi meni, da bi morala umetnost govoriti resnico,
Koliko ljudem se zdi pojem resnice nekoliko nejasen,
Koliko ljudi od umetnosti (torej tudi od te pesmi) pričakuje,
Da bo imela neke vrste moralni nauk,
Koliko ljudi pričakuje, da ta nauk ne bo jasno izražen, saj bi to škodilo estetski komponenti pesmi,
Koliko ljudi bere zaradi estetskega užitka,
Koliko ljudi bere, ker bi se radi prepoznali,
Koliko ljudi meni, da je to ljubezenska pesem,
Koliko ljudi si želi, da bi bila to ljubezenska pesem,
Koliko ljudi se boji, da je to ljubezenska pesem,
Koliko ljudi meni, da moje zasebno življenje za razumevanje te pesmi ni pomembno,
Koliko ljudi meni, da sta lirski subjekt in empirični avtor dve različni osebi,
Koliko ljudi meni, da sta lirski subjekt in empirični avtor ena oseba,
Koliko ljudi zahteva tretjo opcijo,
Koliko ljudi se sprašuje, katere druge pesmi so vplivale na to pesem,
Koliko ljudi si želi, da bi bila ta pesem krajša,
Koliko ljudi si želi, da se ne bi nikdar končala,
Koliko ljudi je pripravljenih, da jo nadaljujejo sami,
Koliko ljudi se boji koncev, ker menijo, da je vsak konec majhna metafora za smrt,
Koliko ljudi se sprašuje, ali se sama bojim koncev, ker menim, da je vsak konec majhna metafora za smrt,
In koliko ljudi se sprašuje, kam odhaja določena oseba,
Da ji moramo mahati s perona.

MOJSTROVINA

Otožna sem, ker vem, da ta pesem ne bo nikdar mojstrovina,
Čeprav razume,
Kako nemočen je človek v rokah usode
Da je zahod veličasten, ker propada,
Da je Pariz mesto, ki se ga splača opisati,
Da ljudje z arogantno, a neodpravljlivo gesto
Pozivamo majhne stvari naj služijo v svoji priročnosti
In parke naj izkazujejo svojo poslušnost urbanistom
Da gradimo domove v negostoljubnem svetu,
Da nosimo svojo žalost kot dragocen nakit,
Da v ljubezni slabo izbiramo in umremo mladi.

S to pesmijo je tako,
Kot bi nekomu, ki je lep in pameten in vam je pri srcu,
Vendar z njim ne morete zaživeti
Po tem, ko bi izčrpali vsa sredstva
In razložili vse, česar se ne da razložiti
Rekli,
Da ste ga res ljubili, le trenutek ni bil pravi.

ANA SVETEL

OBISKI Z NAMENI

PRVIČ

Nepremičninski agent mi komajda seže v roko, oči ima preblizu skupaj in usnjeno jakno, v podpis mi tišči neke papirje, me vodi v šesto nadstropje, tam lastnica lika trakove na robove polic, česa takega nisem še nikoli videla, kleči na postelji, majhna je in nakodrana, čevlje si moram obrisat v cunjo, da ne umažem parketa, čudno, nepremičninski agent se obnaša, kot bi ju zmotila v zaupnem trenutku popravljanja polic, spodaj avti drvijo svojo večno dirko po Tržaški, »ti si pa kar v miru poglej,« govori, ne vem točno, kaj naj gledam, nakodrano žensko, usnjenega agenta, trakove za robove polic, stvari, ki manjkajo, ali naj raje kaj zapojem?

DRUGIČ

Vogelna 6, zamujam, lastnik nima telefona, se malo izgubim, parkiram kolo, opazim, da fant dobro izgleda, skušam biti kul in duhovita, stanovanje ima velika okna in razgled, grem na balkon, morala bi postavljati vprašanja, ki jih ne razumem, »ali je ogrevanje na plin?« »ali so stroški fiksni?« vidim, da ne dela nobena luč »zdaj imaš tak bolj twilight vtis,« reče, skuša biti kul in duhovit, mi je všeč. Mislim, razgled. V dvigalu srečava babico z vnuki, vsi so vljudni na sproščen način ljudi, ki živijo na Trnovem, lahko bi bila par, mislim, midva, a tega ne rečem, saj sem vendar samo kul kandidatka za flat.

TRETIČ

Smešno, ob misli na Prule bi najraje začela mahati z repom, »Prule imam res rada,« rečem mali lastnici, ki kadi, »to je Žabjak« skoraj užaljeno reče, na mizi je navidez naključno nastavljeno Delo, dobra finta, za tiste, ki bi se predvsem radi vrnili na Prule, pardon, Žabjak. Name učinkuje. Me pa zmoti pogled na sivo dvorišče in nič neba. »Prej so tu živeli sami umetniki,« mi reče, kot bi zahtevala priznanje, da padem na kolena, šit, jaz, ki ne ločim Prul od Žabjaka, štajerska pritepenka, študentka antropologije, to ni čisto umetnost, čeprav je Faculty of Arts.

Kako zlahka si stanovanja izigrajo priložnosti.

SPREHOD

Tam, kjer se ljudje na sprehodih ponavadi obrnejo
in grejo počasi nazaj,
tam se začnem.

Tam, kjer je sicer še lepo,
a ni več drobnih kavarnic in zelo urejenega nabrežja,
tam živim.

Živali, ki ležijo na robovih podeželskih cest,
so največkrat že mrtve,
ptički, ježki, muce.

Malo upočasnim in peljem dalje,
mrtva telesa navdajajo z žalostjo in nelagodjem.
Lepo delamo drug drugemu, pomislim,
ko se zbudim ob nekem čudovitem fantu in greva
vsak na svoj sprehod v svet, tam, kjer on izstopi,
se začnem.

(In črtasta modro-bela posteljnina v Mattovi sobi,
ki zmanjša število besed, da se razumeva, ker ja,
je normalno ob odprtem oknu igrati kitaro,
pomladni večer to terja, veva.)

Točka, kjer se obračamo,
kjer se nekdo začenja,
točka, kjer se včasih srečamo,
prijetno presenečeni in umirjenih rok.

Na vas pomislim, ko me je zvečer strah
ali ko vidim povoženo živalco na robu ceste.
Na vas, ki se začenjate tam, kjer se večina
sprehajalcev počasi obrne.

MONIKA VREČAR

Slovenija, narod hlapcev,
nič več ti nočem služiti.

*Slovenia, the nation of servants,
I no longer wish to serve you.*

»Meni se zdi,« je rekel Michael,
in vsi smo zadržali slastno skorjo od
piščanca v skupnih ustih, ustvarjenih
za žvečenje, (raz)trganje – zobje,
kot to počne beseda.

Meni se tudi zdi – meni se zdi, da
smo vsi izgubljeni, ampak meni se
zdi, da smo
VSI izgubljeni, in ali se ne rodijo
iz tega države, iz pomanjkanja
domovine, na neznanih prostorih,
nepoznane stene, nobenih sten?

1.

Kate me sprašuje, kaj študiram. Delam doktorat, ji povem. O filozofiji medijev. Kate me sprašuje o temi in o tem, kako jo bom razvijala. Ničesar ne vem o filozofiji medijev. Ne zares. Vse, kar vem, je samo zato, da sem nabrala nekaj podatkov, s katerimi lahko upravičim svoj status, kadar me ljudje sprašujejo, kaj počnem v življenju, da mi ne bi bilo treba razlagat, da ne počnem ničesar, da ne razumem ničesar, da nisem nič posebnega v ničemer. Hočejo, da sem vse bolj specifična, zato tudi vse več vem, zato se tudi vse bolj trudim, zato sem tudi vse bolj konkurenčna.

Cel koledar se je obrnil, ne da bi sama kaj mogla za to, in zgodovina se je tisočkrat spremenila, odkar vem zanje. Sapfo ni več antična pesnica, ampak je zdaj samo še izvir sramote moje nevednosti. Plišaste kocke v oknu avtomobila so pa dokaz, da je življenje mogoče v vseh oblikah in se ob pomanjkanju smisla ne prekine, kot bi se naravno moralo, ampak ga poišče v nesmislu. Stvari me zgrabijo od zadaj, nepripravljeno, obrnem se in že spet so mrtve. Vstopi v praznino. Kakšne so moje oči? Zeleno-modre. Kakšne so tvoje oči? Zeleno-rjave. Gledava se in barve se prelivajo. Duši se pacata. Mednožji se bližata. »Zakaj se ne slečeš?«
»Nočem krvavet po tebi.«
»Ni mi mar.«

Slečem se. Dvigneš me na mizo. Objamem te z nogami. Krvavim po tebi. Ni ti mar. Tvoja sperma je tako gosta in bela. Takšna je kot kozji sir, ki prileze iz tortelinov, kadar jih z vilico prereževa na pol in se pri tem smehljava, ker jih imava oba rada. Nikoli je ne obrišeš z robcem ali s toaletnim papirjem, vedno v rjuho. Vedno umazano, vedno mokro, vedno poskrbiš zame in me obrišeš. Vedno v rjuho. Vedno umazano. Medtem ko si me jemlješ, pokapljam tla s krvjo, ki jo ti potem mimogrede pobrišeš s spodnjo stranjo svoje desne nogavice. Moja tema je ta, Kate, da ljubim njegovo brezskrbnost nasproti predmetom in ljubim njegovo skrbnost nasproti osebam.

2.

Ta oglas traja 15 sekund. Bleščeča smrekica, povožena s štirimi novimi škodinimi avtomobili. Sovražim avtomobile. Sovražim te štiri nove avtomobile. Get it? Splošno sovraštvo in usmerjeno sovraštvo. Nočem prevzemati odgovornosti za tehnologijo, nisem je zmožna ohranjati pri življenju. Ni mi dovolj mar.

»Ali si ti tudi umetnica?«

Sram me je, ko vsako jutro kupujem rogljičke z marmelado v pekarni. Sram me je, ko jih potem pojem in se sprašujem, kaj pride zdaj, umetnica. Sram me je, ko grem na kavo vsak dan v isti lokal, umetnica. Sram me je, ko vržem drobiž v skledo nekega klošarja, umetnica. Sram me je, kadar me potem on pogleda in se mi zahvali, in še bolj me je sram, če me ignorira, umetnico. Sram me je dekleta, ki si na skrivaj briše solze. Sram me je nebes, ki zadevajo moj sum nasproti njihovemu obstoju in se ne morejo mirno razliti čez suha lasišča. Sram me je, da sem in da se tega preveč zavedam. Sram me je tega, kar delam, in sram me je, ker se mi zdi, da bi kljub vsemu morala več narediti v tej smeri.

»Ali si ti tudi umetnica?«

Veliki kaširani jeleni z rdečim nosom in s konicami drobovja, ki jim binglja iz reber. Plastična eksplozija barv na stropu neke galerije. Rekonstruirano bivanje umrlega brata. Bleščeče modri vrabci, ki se zadirajo v belo travnato silhueto mogočne narave.

»Reci, da si pisateljica!« Saj bi, ampak sram me je, da sem pisateljica. In sram me je, če bi mogoče morala ugotoviti, da to nisem. Raje bi bila na primer šivilja, ali pa oblikovalka nakita, ampak vsi vejo, da nimam dovolj razvitih ročnih spretnosti. Sram me je, da nimam dovolj razvitih ročnih spretnosti in moram zato poskušat bit pisateljica. Nimam občutka, da je to poklic, ki lahko traja.

»Monika je pisateljica, ravnokar je izdala knjigo.« Šit. Nekako ponižano se počutim. Zato, ker je v resnici knjiga popolnoma neuporabna. Lahko samo rečem, da sem jo izdala, pisateljica, ne morem je pa dat nikomur za prebrat, pisateljica. — Poglej, oče, moja knjiga!

— Ne! Samo poglej platnico, poglej moj priimek na platnici — ne je pa odpret, ker so noter same svinjarije. Ker je noter sama resnica.

Moj dedek se je zadolžil, zato da je izdal 5000 izvodov knjige, ki je tudi neuporabna. Mislil je, da bo z njo naredil revolucijo, pisatelj. Mislil je, da bo njegova definicija kurbe za tretje tisočletje pokopala hrvatizme v slovenski slovnici. Vseh 4972 izvodov je lepo zavitih v rjav papir in prekritih s šaro, ki jo je po njegovi smrti iz katalogov naročala babica, ki ni šla nikoli, ki ni šla ven iz stanovanja.

Preberem kritiko. Preveč spolnosti, premalo substance, s prosojno tankim slutenjem senzibilnosti in ranljivosti. Knjiga, ki vas pusti prazne.

Daj, spomni me, naslednjič ko me bo hotelo biti sram, a sem kaj dolžna tej kulturi?

DAVORIN LENKO

METALKA

Z nekolikšnim občutkom krivde, ki ji ne zna pripisati natančnega izvora, ugotovi, da je pravzaprav nadvse prijeten na pogled; tako, brez konteksta, brez preteklosti. Brez podrobnosti. Nekako mu uspeva, da je hkrati eleganten in razcapan v svoji povsem novi, še nikdar oprani Cannibal Corpse majici in strganih kavbojkah, lasje pa mu ob tem plapolajo v vetru, ki skozi odprta okna avtomobila divje sika mimo njunih glav. Lep je in rada ga gleda, vendar pa to ni dovolj. Nekaj ni v redu. Pravzaprav je nekaj hudo narobe. Celo pot iz Tolmina proti Ljubljani ne more prenehati razmišljati o tem, da ga bo prej ali slej – ter tako ali drugače – morala zapustiti. Postrani ga opazuje, kadi in razmišlja. Je lepa sončna nedelja. Festival se je končal v soboto in v ponedeljek se mora on vrniti v službo, ki jo sovraži z dušo in s telesom, zato je bil njun odhod s travnikov festivala precej nenaden in prežet z nemirom, zaradi česar je še vedno nekoliko jezna nanj. Priganjal jo je, naj že enkrat pospravi svoje stvari, jo opominjal, da je pozabila to ali ono, ob tem pa si v brado mrmral nerazumljive besede in bil nasploh nadvse nadležen, tako da je navsezadnje vendar popustila, se uklonila njegovi volji in njegovih razrahljanim živcem ter se sploh ni poslovila od svojih starih in novih prijateljev, le s Tino, dolgoletno prijateljico, ki je v preteklem tednu seksala z vokalistom od Taake in basistom od Behemoth, se je na hitro objela, a je objem prav tako hitro popustila, saj je ta smrdela po starem znoju in tako sta se le nekaj sekund držali za roke, kot da bosta zdaj zdaj zaplesali, nato pa je končno sedla v Milanov avto in žalostno gledala okoli sebe, ko sta počasi, prav počasi pričela zapuščati najprej festivalsko območje, nato Tolmin, nato njiju sama. Na neki način. Za nekaj časa. Verjetno. »Teden je minil čisto prehitro,« dahne otožno predse in se nakremži soncu, ki ji sili v oči. »A? Se ti ne zdi?« On zgolj prhne ter si prižge cigareto; ničesar ne reče. Meni kaj? Ne more reči. Užaljena iz avtoradia vzame njegov kompilacijski CD, ki ga je zastonj dobil na eni izmed festivalskih tržnic, ter vstavi Black Metal ist Krieg od Nargaroth. Nastavi četrti komad in se zlekne nazaj. Ta album jo je vedno pomirjal. Pihal je na melanholijo, ki se je že v otroštvu zaredila nekje globoko v njej, negoval njeno dušo ter se dobrikal

njenemu telesu. Tega Milan ni nikdar zmozel razumeti. Glasba je zanj le glasba. Ter – seveda – kanal za sproščanje agresije in frustracij. »Da. Tako, tako.« Pogladi se po stegnih. Počuti se kot kakšna mačka. »Da, da, da,« govori predse in sama sebi. Zdaj namreč že ve, da ji ne bo odgovarjal, ne glede na to, kaj bo izustila. Ve, da bo molčal in mrko strmel v cesto predse. Pa vendar nadaljuje: »Bil je lep teden. Lep, lep teden.« In res: videla je vse skupine, ki so jo zanimala – šestindvajset jih je bilo –, vsak dan se je kopala v Soči, včasih tudi po uro in več, vsak dan se je napila in vsak naslednji dan ji je nekako uspelo, da ji maček ni pokvaril dneva. Še seksala sta trikrat, kar je, statistično gledano, pomenilo vsak drugi dan, kar je visoko nad njegovim povprečjem. Milan namreč rad pije in ko pije, pije veliko, in kadar pije, je – tako je ugotovila že mesece nazaj – popolnoma nesposoben doseči vsaj približno spodobno erekcijo. Tako, da bi si imela z njo kaj pomagati. Poleg tega pa si na koncertih ali festivalih težko in redko utrga čas zanj, saj je ves čas obkrožen s svojimi prijatelji, med katerimi se ona vedno počuti tuje in nikdar ne dobi občutka, da jo sprejemajo medse – ali da bi jo kadarkoli v bližnji prihodnosti zares lahko –, pa čeprav se jim že od samega začetka trudi ugajati in se smeji njihovim šalam tudi, kadar jih ne razume ali kadar ji ni do smeha. Spet spregovori: »Žejna sem,« ter si obližne ustnice. Milan ustavi na bencinski črpalki, kjer si kupi vodo in Red Bull, njej pa dve pivi. Spet sedita v tišini, avto drdra, požira cesto, kilometre in ona razmišlja: 'Bliža se, bliža se, bliža se.' 'Kaj vendar?' se vpraša. Ne ve. Pa vendar: bliža se. Bliža pa se tudi Ljubljana, kjer jo namerava odložiti, preden se sam napoti dalje proti Celju, kjer živi in dela. 'Stalna praksa,' pomisli ona in odvrže prazno pločevinko piva skozi okno ter s pokom in ob prijetnem šumenju bele pene, ki prileze iz novonastale luknjice, odpre novo, drugo, zadnjo. Spregovori, spet: »Kako daleč morata biti dva narazen in kako dolgo se ne smeta videti, da njuna zveza velja kot zveza na daljavo?« On skomigne in reče nekaj o tem, da se vendar vidita čisto vsak vikend, včasih pa še med tednom. To, da Milan ni ravno brihten, ji večkrat gre močno na živce. V osnovni šoli je dvakrat ponavljal razred, pa še potem je komaj spacal skupaj tisto lesarsko šolo; ona pa je na drugi strani študentka, ki jo od uspešnega zaključka prvega letnika študija

angleščine in nemščine ločujejo samo še trije septembrski izpiti, ki se jih sicer boji, a si vseskozi prigovarja, da ima do rokov še več kot dovolj časa. Časa zase. Časa zanj. Časa, da ugotovi, zakaj si ga kar naenkrat tako hudo in na vso moč želi zapustiti. Njega in njegovo nerazgledanost, njegov death metal, njegove majice in lepe lase, njegove prijatelje in njegovo prezgodnjo ejakulacijo. Njegovo ignoranco. 'Zakaj le?' pomisli in se nasmehne. »Kaj?« vpraša on in zniža jakost glasbe. Vozi hitro, a preudarno. Če kaj, je Milan dober voznik, tega mu res ne more očitati. Rada se vozi z njim. Počuti se varno. Pa vendar ... Bliža se, bliža se, bliža se. »Nič,« mu odvrne in zazrta skozi okno srka prijetno grenko pivo. Po poljubu v slovo vsa neučakana stopi v najeto študentsko stanovanje, ki si ga deli še z dvema dekletoma. Pozdravita jo tišina in odsotnost življenja. Vse je mirno. Cimri sta ali doma ali na počitnicah s svojima fantoma in stanovanje v prvem nadstropju večstanovanjske hiše na Viču je pusto. Odloži potovalko, odpre nekaj oken in se, ne da bi se preoblekla ali si preobula blatne bulerje, odpravi do bližnje trgovinice – ki je odprta tudi ob nedeljah in kjer jo že vsi prodajalci poznajo po imenu –, kjer si kupi steklenico Jack Danielsa in dve škatlici cigaret. Doma si v pečici pripravi ribje paličice, ki jim je rok trajanja pretekel prejšnji mesec, posluša ep Vempire od Cradle of Filth – njen najljubši –, razmišlja o sončnih zahodih Anglije in južne Francije, ob tem pa otožno gleda skozi okno in srka topel viski. Ko poje in se sezuje ter sleče, v samem črnem spodnjem perilu obsedi za mizo. Nič. Poišče telefon in piše mami, da se je srečno vrnila v Ljubljano in da nima več denarja. V banjo natoči vroče vode in si privošči dolgo kopel, tačas pa pije, pije, pije ter si želi, da bi lahko razmišljala – karkoli, o čemerkoli –, a ne more. Otopela, pijana, zmedena, utrujena, tresoča se in nemirna, a vendar prijetno dišeča in čista se okrog devete zvečer zveče do postelje, masturbira, zaspi. Teden, ki sledi njeni vrnitvi s festivala, je buren, poln iskanja smisla, racionaliziranja na eni strani ter nenadzorovanih izbruhov čustev na drugi. Prične sanjariti o bežnih romancah, one night standih, hitrih spolnih združitvah s popolnimi neznanci. Oblečena v vroče hlačke in ročno modificirane in estetsko obrezane majice skupin Rammstein, Bathory ali Finntroll (pri tem obvezno poskrbi, da se tako ali drugače vidijo naramnice

njenih modrčkov) ter obuta v visoke zloščene bulerje, ki ji segajo do kolen, po dolge ure poseda po dragih ljubljanskih kafičkih in izza varnih leč svojih sončnih očal opazuje ljudi – moške, fante –, pri tem pa v svojem nemirnem trebuščku spleta, tke žgečkljive romantično-erotične fantazije. V večerih pije in gleda filme. Sama je. Večkrat na dan pokliče mamó, pogovarjata se o trivialnostih. Napiše nekaj pesmi v nemščini, a jih takoj zavrže; ne ujamejo tistega bistva, ki ga je želela izraziti in po katerem je hrepenela. Sprehaja se mimo sex shopov in potiho upa, da bo opazila oglas, da iščejo prodajalko. Lepo, mlado, sodobno, odprto. Na umetno porjavel list papirja napiše pro et contra tabelo, na kateri racionalizira svojo željo, da bi dala Milana na čevelj. Ko konča, se nasloni nazaj in si prizna, da ga zares mora zapustiti. Cigaretni dim se vali pod strop, v jutrih si v kavó nataka viski. Še vedno je sama. Razvije fantazmo, fantazijo, v kateri jo Milan prevara z grdo in debelo black metalko, ko jo bežno pozna z Metelkove, na festivalih pa je ni srečala še nikdar. Z radostjo ugotovi, da prek tega privida lažje diha; počuti se bolje, manj krivo in bolj celovito. Po štirinajstih dneh muke vendarle pograbi telefon in pokliče Milana ter mu pove, da je konec. Joče in moleduje, naj mu da še eno priložnost, zadnjo priložnost, pravo priložnost; naj ga prosim, prosim, prosim poizkuša razumeti; ni mu lahko in trudi se. Zares se trudi in poboljšal se bo. Njegova litanija – ali je to liturgija? – je ne gane in ostane neomajna. »Se vidi,« reče in prekine povezavo. Na list papirja v gotici napiše: A New Chapter. Tistega večera se močno napije in posluša nemški black metal: Nargaroth, Dark Fortress, Secrets of the Moon, Darkened Nocturn Slaughtercult itd. Po internetu brska za memi, ki pa je ne nasmejejo, zato s pisalne mize svoje cimre, ki je zelo osveščena in družbeno angažirana študentka sociologije, pobere debelo knjigo o feminizmu in prične brati na naključni strani. Po kakšni uri ubadanja z razliko med družbenim in biološkim spolom omaga in odide kadit v kuhinjo, vendar pa se vseeno odloči, da se bo prenehala briti in da bo novo poglavje v njenem življenju zaznamovano s tem, da ne bo več – nikdar več! – plesala tako, kot bodo hoteli moški okoli nje. ‘Vraga,’ pomisli in se nasmehne sama sebi, ‘mogoče bom celo zasrala s kakšno punco.’ Vendar tiste noči vseeno joče in ko pride

naslednje jutro, pokliče Tino, ki živi na drugem koncu Ljubljane, ter jo povabi na obisk. Mora se namreč komu izpovedati – le tako bo njena bolečina resnična. Njun pogovor je dolg, vendar ne doseže zelenega učinka. Z grenkobo v ustih navsezadnje ugotovi, da je ni izpovedi in ne količine alkohola, ki bi jo osrečila, jo osmislila, zato se nekaj dni pozneje na koncertu Turisas na Metelkovi zaplete s tipom, ki mu ne ve niti imena. Na ozkem prehodu proti straniščem se divje poljubljata in otipavata, kar nekoliko malodušno dopusti, da mu roka zaide za njene hlače, kjer s sredincem zvedavo šari po njeni preznojeni zadnjični razpoki. Vendar pa kaj kmalu ugotovi, da je ne vznemirja toliko tisto moško bitje, ki se slini po njej, kot pa povsem preprosto dejstvo, da se otipavata in ližeta vsem njenim preteklostim na očeh. Ko prične potiskati proti straniščem, ona odločno potisne nazaj, zmaje z glavo in odide s prizorišča, pa čeprav zaradi tega zamudi nastop skupine, ki se ga je veselila že več tednov. Naslednjega dne pokliče očeta in je prosi, naj jo odpelje na izlet. Tako, samo za en dan; da pride malo k sebi. »Kam pa?« vpraša. »Ne vem,« zavije napol razočarano in napol naveličano, ter upa, da bo prišel na dan s kakšnim pametnim predlogom. Na koncu jo neke sobote pelje v šoping v Avstrijo, kjer si kupi starinsko namizno svetilko, dva kompleta črne posteljnine, ki si jo želi že več let, nekaj setov lepega in dragega – seveda črno- – čipkastega perila in okrancljan črno rdeč steznik. Doma odloži vse to na posteljo, pomerja nakupljene cunjice ter zadovoljno ugotovi, da ji dlake po golenih in pod pazduho lepo rasejo. Dnevi tečejo in sredi avgusta se vrneta njeni cimri. Z Lauro – sociologinjo – dolge ure preživita v kuhinji, kadita in se pogovarjata o feminizmu. Žaluje za nečim, za kar sploh ni vedela, da je kadarkoli izgubila. Noben koncert ji ne uide; so njena stalnica, njen temelj. Koncerti in alkohol. »Kako ti znese? Finančno mislim,« jo vpraša Larisa, druga cimra, študentka antropologije. Skomigne z rameni. »Nekako že,« odgovori in spremeni temo. Konec avgusta vse tri priredijo zabavo, na kateri se zbere čez deset ljudi. Tilen, visok in lep black/death metalc, ki ga je povabila sama in ga drugi puncí nista poznali, jo zvleče na samo, v njeno sobico, ter ji na svojem najnovejšem mobilnem telefonu kaže slike mrtvih, večinoma povoženih živali, ki jih je posnel na prometni cesti, ob kateri je živel. Z zanimanjem opazuje in

posluša njegovo komentiranje. »Vem pa še za nekaj boljšega,« reče on in ji na internetu kaže posnetke usmrtitev nekaj ruskih ali sirskih vojakov. Mogoče civilistov. Prične jo otipavati. »Pokaži mi še kaj,« se negotovo zasmee in jima natoči nove pijače. Gledata usmrtitve, ki segajo od rezanj glav z motornimi žagami pa do precej milostnih smrti s streljanjem, medtem pa se glavnina zabave odvija v kuhinji. Nerazločni glasovi pogovarjanja in nabijanje glasbe se ji zdijo blizu in daleč hkrati. Počuti se, kot bi bila na koncu sveta. Ob koncu časa. Tiste noči Tilnu pusti, da si jo vzame skozi zadnja vrata; čutnost, ki se ji še nikdar ni vdala, pa čeprav včasih bežno fantazira o njej. »Še zadnja nedolžnost,« reče, ko čepi na vseh štirih na postelji, bolšči v steno in čaka, da on dokončno in neponovljivo prodre vanjo. Kot iz neke druge resničnosti se sliši stokati. Tilen je nežen in premika se počasi in niti približno je ne boli tako, kot so jo svarile in strašile prijateljice, vendar pa sama vseeno ne uživa pretirano, zato si mora pomagati z roko; okorno masturbira in pazi, da ne zmoti mehanskega ritma njegovih potiskov. Zjutraj se zbudi z groznim mačkom. »Še kdaj?« vpraša Tilen. »Dvomim,« odgovori in mu skuha kave, nato pa ga prijazno napoti iz razsutega stanovanja. V stranišču, ki hkrati smrdi po bruhanju in diši po seksu, se opazuje v ogledalu, nato pa sede na školjko in si reče: ‘Kar bo, pa bo.’ Nič posebnega, le malo jo peče, ko kaka in še cel dan po malem pušča Tilnovo belo ljubezen. Zdaj se že bližajo izpiti in zatopi se v knjige. Njeni dnevi minevajo hitro; ne obremenjuje se s preteklostjo – zazrta je v prihodnost. Še vedno strastno obiskuje koncerte – Ljubljana, Maribor, Škofja Loka, Kranj, Gorica, Krško – in podpira slovensko sceno s tem, da kjerkoli in kadarkoli se le da, kupuje albume, majice, našitke, značke, kape, demo posnetke in drug merch slovenskih skupin. Na nastopu Mrtve Goše povprašuje po njihovi majici, vendar ji tip, ki ob mizi pri vhodnih vratih v klub prodaja tovrstne zadeve, pove, da ti čudaki nimajo ne albuma, ne dema, niti majice, le tangice z logotipom benda. Vpraša ga, ali se mu to ne zdi žaljivo do žensk, on pa se ji le zareži v obraz in reče, da mogoče že res, vendar pa se mu vseeno zdi dober štos. Razjezi se in popadla bi ga, vendar Tina še pravočasno poseže vmes in jo odvleče ven na svež zrak. »Dihaj, baba, dihaj. Pusti tistega kretena,« ji prigovarja in se smeji, ona pa ugotovi, da ji

po licih tečejo težke in neukrotljive solze razočaranja (nad moškimi in nad ženskami; nad celotno človeško vrsto), ki bodo prej ali slej zagotovo sfukale njen skrbno in premišljeno nanešeni make-up. Tiste noči doma v banji razmišlja, kako bi bilo, če bi si prerezala žile. Išče jih in preverja, kje ji najbolj izstopajo in kje bi najlažje zarezala. Nekaj časa tako s končno odločenostjo – odločenostjo konca? – mirno preučuje svoj telesni sestav, nato pa vstane in namesto da bi pograbila žiletko, čisto naga in še vsa od pene odide v kuhinjo, vzame steklenico rdečega vina in se vrne v banjo. Odloči se za počasnejšo in težjo opcijo. To si tudi na glas prizna. Ta misel – zdaj, ko je tudi izrečena – jo celo nekoliko pomiri, jo osredotoči in prizemlji. Da ji neki smoter, ki ni vezan na preteklost ali prihodnost (na pretekle napake in zablode, ter na tiste, ki še zagotovo pridejo), temveč na golo sedanost. Zadovoljno se pod vodo gladi po trebuhu ter prav dekadentno in malomarno cuza iz flaše, pri tem pa pusti, da ji vino teče po bradi in barva vodo, ki obdaja, neguje in pomirja njen drobčni životek v čudne, z njene strani povsem nerealne odtenke svetlo rdeče. (‘Kot bi imela menstruacijo smrti. Menstruacija Smrti.’) Z mokro roko si grobo razmaže ličilo na obrazu in se pači v nem strop. Zdaj je kača. Zdaj mačka. Zdaj le pijana in zmedena punca pri enaindvajsetih. Ugotovi, da ji učenje pomaga pri ozaveščanju sebe, svojega telesa, svojega uma in duha, zato september preživi razpeta med knjigami, računalnikom in posteljo. Prebere vse, kar mora, zapomni si vse, kar se od nje pričakuje, in izpite, ki so pogoj za napredovanje v višji letnik, opravi z odliko. Zadnje dni pred začetkom semestra s cimrami ekscesno žurajo – Metelkova, Tiffany, K4, KMŠ, itd., ipd. – popivajo, se ga zadevajo. Vsak dan prinese nekaj novega, ponavadi tudi kakšno moško telo v posteljo katere od njenih cimer. Larisa vara svojega fanta, ki živi v Kopru, praktično vsak teden z drugim moškim; je zelo moderna in vesela ženska. Včasih si želi, da bi bila kot ona, vendar ponavadi ponoči zgolj leži v postelji, prisluškuje pridruženemu stokanju in občasnim krikom ter se smehlja v temo. Za nekaj časa povsem sproščeno in – tako se zdi – spontano uživa v celibatu. V novo študijsko leto vstopi z veliko vnemo in vpiše še lektorata iz francoščine in ruščine, saj meni, da je znanje jezikov v tem vedno manjšem svetu izjemnega in neprecenljivega

pomena. V začetku novembra na koncertu Therion ponovno, prvič po festivalu, sreča Milana. Ni pijan, ji pa takoj ter ves nasmejan pove, da se po novem njegova družba bavi s speedom: »Tako, da je bolj zabavno.« Kadita pred vhodom v VPK in ona se mu radoživo in samozavestno smehlja, miga z boki, pa čeprav še sama ne ve natanko, zakaj. Njeno telo je nekdo drug. Opazi, da se je nekoliko postrigel, in ga zbada zaradi tega. Reče, da je zdaj manj metalca. »Kaj pa sploh delaš tu? Danes ni death metala.« Izmuzne se odgovoru in jo pogladi po roki. Še sama ne ve dobro, kaj sploh hoče. Od njega. Od sebe. Od vsega skupaj. Rada bi videla Therion, to že, pa vendar ... Cel večer ji piha na dušo in ji kupuje pijače, zato se proti koncu nastopa druge in zadnje predskupine, ki je nič kaj prida ne zanima, končno vda ter mu pusti, da jo na hitro pokavsja v kabini ženskega stranišča. Zunaj se nabere manjša vrsta in dve puncijima celo zaploskata, ko odpreta vrata in zardela in zadihana pokukata ven. Ob vrnitvi v dvorano se razveseli, saj še ravno ujame prihod članov Therion na oder, Milana pa se v gneči pod odrom nekako znebi, saj se boji, da bi ji s siljenjem vanjo pokvaril vzdušje. Neizmerno uživa v nastopu ene svojih najljubših skupin in prepeva z njimi — vsa besedila zna namreč na pamet. Ko pa je koncerta konec, ob šanku opazi Milana v družbi prijateljev, zato se jim izogne v loku in potuhnjeno smukne v hladno novembrsko noč. Srbečica, bolečina, nemir. Negotovost, strah. Panika. Obisk pri zdravniku. Jezna in žalostna — ter ponovno razočarana — ugotovi, da ji je Milan poleg lepega — in drznega — spomina tiste noči podaril tudi genitalni herpes. Zdravi se z antivirusnimi in večino dni jokaje preživi v postelji. »Ti kaj prinesem?« vpraša Larisa. Odkima: »Samo napila bi se rada.« »Ne smeš. Zaradi tablet. Najbrž.« »Vem,« zavije z očmi in udari v blazino. November se prevesi v december, veseli december, in ponovno prične hoditi ven; po koncertih, na sprehode po pokopališčih. S prijateljicami se srečuje v kafičkih in se z njimi zapleta v dolge, nesmiselne pogovore. Kupi si paket najdražjih kondomov in ne zapusti doma brez njih. Pritožuje se nad slabo koncertno ponudbo in s Tino sklepata drzne načrte, kako bosta pričeli obiskovati koncerte na Dunaju, kjer se med svojimi turnejami ustavi marsikatera od skupin, ki jih v Slovenijo zaradi njene majhnosti ni očitno prav nič vleklo. Ugotovi, da bi rada kaj počela; tako, za denar.

Vendar pa je nobeno razpisano študentsko delo ne zanima zares, zato na lastno pest pošilja ponudbe v trgovine s spolnimi pripomočki; iz vsega skupaj se ne izcimi niti en sam razgovor. 'Preklete pičke' — si reče in pomisli na pobrite in stilizirane petindvajset- do tridesetletnice, ki se elegantno pomikajo med vsemi tistimi umetnimi kurci in razlagajo svojim strankam, kateri produkt bi jim bil pisan na kožo. Ali v kaj drugega. Nekoliko resignirana se ponovno vrže v knjige in alkohol; opravi nekaj izpitov, napiše krajšo seminarsko. »Kaj pa si želiš? Tako, seksualno ... Od tipov?« jo nekega dne kot v odziv na njen napol razočarani in napol jezni monolog o moških vpraša Tina, ko se sredi decembra pri eni izmed mnogih stojnic ob Prešercu nalivata s kuhanim vinom. Najprej zavije z očmi, nato pa vendar prizna, da ne ve natančno. »Pa kaj ti je všeč?« prijateljica vrta dalje. Dolgo razmišlja in išče kak dober, konkreten, smiseln in realen odgovor, ki bi ji ga lahko podala brez ovinkarjenja. Na koncu obupa in se zasmeji. Tini nameri dolg, pomenljiv pogled in reče, da rada masturbira. Vendar pa se zaveda, da je to le delček resnice, saj globoko v sebi vendarle neizbežno hrepeni po toplini golega človeškega telesa, ki se pritiska obnjo. Iz tega skritega, z njene strani nikoli zares izrečenega razloga (in razlogov pod tem razlogom) se udeleži tradicionalnega predbožičnega metalskega druženja v nekem klubu, kjer zaradi glasne glasbe, vročine in alkohola povsem pobežlja — napol spontano in napol načrtovano. Tako si vsaj prigovarja, vendar si še sama ne verjame popolnoma. Odvrže pullover in Immortal majico ter v samem topu divje pleše, se vrti, skače v zrak, se zvija k tlom, k vrtenju in plesu ekstatično vabi druge, vendar naleti na hladne roke in gibanja neželjena telesa. Metalci, njeni bratje in sestre po glasbi in črni, ki jih — z izjemno dveh ali treh novincev oziroma naključnih tujcev — vsaj na videz pozna vse po vrsti, raje stojijo ob strani, slonijo za šankom ali sedijo za mizami, jo nezaupljivo gledajo in ji previdno ter z vidno zadržanostjo puščajo prostor za njen performans. Tiste pijane in prepotene noči sliši cel kup opazk na račun svojih neobritih pazduh. Punca v tesno oprijetih usnjenih hlačah in sprani Emperor majici — glede na njeno vsesplošno urejenost in natančno naličeni obraz lahko gre le in samo za izjemno redek in drag prvi tisk — jo z gnusom opazuje in uporablja besede, kot so

»smrdljivka«, »psica« in »kurba«; fant, za katerega ve, da mu je ime Dejan, posluša thrash metal in hodi na gradbeno, pa prijatelju zakliče, da bi raje fukal črnko kot pa njo: »In spet in spet in spet. Celo noč!« A ne vda se; stisne zobe in nori, vse dokler se ni obnemogla primorana zvrniti na prazen stol v kotu tik ob šanku. Vsi jo čudno gledajo in nihče ne pristopi do nje. Zaudarja po znoju. Zmedena je in utrujena. Počuti se neizmerno samo. Spije veliko pivo, nato pa poišče svoje cunje in naroči taksi. Naslednjega dne na uradni Facebookovi strani dogodka najde cel kup fotografij, na katerih se vse razkuštrana in napol naga zvija, skače, pači. Cigareta, ki jo drži med kazalcem in sredincem, se trese, ko prebira komentarje. Nekatero celo večkrat. Otopela, z groznim mačkom ter bolečih sklepov in mišic na koncu odide v kopalnico, kjer si pobrije noge, pazduhe in mednožje. Nato se razkorači, napne kožo pod trebuhom in se nastavlja ogledalu: »Hočeš? Hočeš? Hočeš? Hočeš to?« Ne. Nekaj ni prav. Med ustnici si vstavi cigareto in jo prižge. Zdaj visi z njenega obraza kot kak pohleven, utrujen kurac. Tako je bolje. Bolj pristno, bolj resnično. »Hočeš? Hočeš?« draži svojo podobo v ogledalu in se vabi s svojo od britja razdraženo in rdečo pičko. »Hočeš pofukati to sranje? Bi rad fukal to sranje? To sranje, a? A? Bom tvoja bejba. Ti samo pofukaj to sranje.« Pokliče mamo in ji reče, da bi za praznike rada prišla domov. »Ne zdržim več tu,« utemelji svojo odločitev. »Kaj pa tvoje silvestrovanje v Bratislavi?« jo vpraša mama. Ne more se spomniti, da bi kadarkoli delala takšne načrte, zato se še istega dne odpravi domov. Lepo ji je. Vse je mirno in tiho. Opazuje lučke na božičnem drevescu in večkrat na dan prestavlja figurice v jasliah; včasih zamenja Jezuščka z ovčko. Sneži. »V Ljubljani nikdar ne sneži. Ne zares,« reče mami, ko ta kuha kosilo. Ta se le zasmeji in jo vpraša, kaj je vendar tako hudega v Ljubljani, da se je tako na vrat na nos odločila, da mora pobegniti od tam. »Ne vem,« skomigne. Pa vendar ve: moški, alkohol, seks ... Ona sama. »Le okolje sem morala spremeniti za nekaj dni.« Mama pokima in ne reče ničesar več. Skrivoma jo opazuje, kako se večče vrti po kuhinji, pomeša to, naseklja ono. Ob tem opazovanju se v njenih prsah zaredi redka in gosta toplota, ki jo opomni, da jo ima navezadnje rada, mamico — globoko in resnično rada, pa čeprav tega ne zna vedno pokazati. To spoznanje jo

močno razžalosti, zato se zapre vase, pazi, da se njuna pogleda ne srečata, in poskuša ugotoviti, kaj naj počne s tisto nenavadno toploto v sebi. Dan po božiču obišče babico, ki živi nekaj kilometrov stran in ima kure in zajce. Skupaj nakrmita kure in zajce. Podari ji škatlo z desetimi jajci in globoko zazrta v preteklost reče, da še pomni dni, ko so bila jajčka tako vredna ... Tako zelo, zelo vredna ... Celo premoženje. »Pazi, pazi, da jih ne boš razbila.« Starko nežno poljubi na čelo in ji obljubi, da bo pazila nanje. Domov jih prinese cela in za večerjo pripravi palačinke, oče pa odpre steklenico belega vina in vsi trije se sede za kuhinjsko mizo pogovarjajo ter smeji se dolgo v večer. Dnevi tečejo hitro; pred spanjem in včasih tudi zjutraj na hitro masturbira. Z mamo hodita na sprehode, z očetom kadita na balkonu. V Ljubljano se vrne v prvih dneh januarja. Otopelo strmi predse; ne ve več, kdo je in kje je bila. In to jo pomirja.

JASMIN B. FRELIH

FARSA

Prvič objavljeno marca 2010 v reviji Literatura

Merila sta se z očmi. Nevpadljiva obleka, ki si jo je za to priložnost izbral Ciril, študent, je mirno shajala z delovno haljo Zorana, neuradnega vodjo delavcev v tovarni bele tehnike Dolenje. Tu se je podobnost končala. Ciril je bil, s črnimi kodri in pristriženo bradico, podoba gizdalina, ki so jo umirjale globoke oči in žilava čeljust. Petindvajset let delovne dobe je razbrazdalo Zoranov okrogel obraz in mu posivelo lase.

Segla sta si v roko. Gladka dlan in usnjen prijem. Ciril se je nagnil naprej, z odločnim izrazom na obrazu, medtem ko se je zdel Zoran bolj zadržan. Cirilov poziv ga je navdajal z nelagodjem, čeprav se je jasno zavedal, da bo nekaj treba napraviti. Tako ni šlo več naprej. Če bo za to moral stopiti skupaj s študenti, pa naj bo ... Spregovoril je Ciril. Doma je pogovor skrbno vadil. Premislil vsa možna razhajanja, se branil pred neugodnimi razpleti, izbral način, ki bo vodil do želenega zaključka. Argumenti morajo biti razločni in paziti mora na primernost čustev. Delavce je potreboval. Brez njih bo stal osamljen. Brez vzvoda. Brez moči.

»Zoran, zahvaljujem se ti, da si me sprejel.«

S tikanjem je tvegaj, a se mu je gambit obrestoval.

»Kaj mi pa drugega preostane?« je mirno dejal Zoran, njegova ramena so se sprostila.

»Vem, da je najin položaj povsem drugačen,« je nadaljeval Ciril, »jaz žrem knjige, živim na račun staršev in se imam za malo umetnika. Če bi me po nekaj kozarcih poslušal v gostilni, bi ti šel zelo hitro na živce,« počakal je na Zoranov nasmeh, »medtem ko se moraš ti spopadati z, zame, nepredstavljivo odgovornostjo. Najprej do svoje družine, nato do svojih sodelavcev. Jaz si še lahko privoščim živeti v oblakih, ko moraš biti ti z nogami trdno na tleh. A ravno zato bi bilo vredno sodelovati. Vem, da je stanje na tleh nevzdržno. Le z oblakov pa se vidi možna sprememba. Če mi ti nakloniš zaupanje v pogled zviška, ti jaz pripeljem študente na tla.«

Zoran je mrščil obrvi in s palcem trdo gladil dlan. Oblataval ga je dvom, a je bil za to hvaležen. To je pomenilo, da še vedno stoji neodvisno. Ciril je nadziral obrazne mišice, z nepremičnim pogledom je strmel v Zorana, ki je le spregovoril.

»Jaz govorim samo za svoje delavce. Za koga govoriš ti? Študentsko zvezo?«

Cirila je oblilo zadovoljstvo, a ga ni pokazal. To vprašanje je bilo ključno, odgovor nanj je bil njegov adut. Občutil je spoštovanje do delavca, ki je vedel, kaj je najbolj pomembno. Vse ostalo je stvar dogovora, glavne so številke.

»Na ešze gledam tako kot ti gledaš na sindikat. Vpeti so v pravila igre. Ne pravim, da so tam slabi, ali prodani ljudje, pravim samo, da jih plačuje država, zato se morajo pravil držati. Mi pa razločno vidimo, da so ta pravila za nas slaba. Če so jih nalašč napravili take niti ni važno, važno pa je, da smejo goljufati samo tisti, ki jih pišejo.«

Zoran se je s tem strinjal, a dvignil glavo. Zazdelo se mu je, da se hoče Ciril odgovoru izmakniti, ko je ta nadaljeval.

»Za koga pa govorim? Že pred nekaj leti sem začel z iniciativo na internetu. Iskal sem študente, ki nočejo imeti opraviti s politiko, a so vseeno pripravljeni zastaviti svoje ime, da se kaj spremeni. Po začetnih poskusih, po korespondenci z malim številom somišljenikov, sem jih nekaj prepričal in zadeva je nenadoma začela rasti,« počakal je, gradil trenutek, »morda se ti bo zdelo smešno, a moja Facebook skupina ima danes že več kot dvajset tisoč članov.«

Zoran je vzdignil obrvi. Dvajset tisoč.

»Študentov?« je vprašal.

»Študentov, brezposelnih, zaposlenih simpatizerjev. Ampak v glavnem študenti, ja.«

Zdaj je moral Zoran premisliti. Ob Cirilu je dobil nek čuden občutek. Zdel se mu je iskren in dobrohoten, a nekaj se je vseeno skrivalo za to samozavestno podobo. Sodelovati ... Pomoč mu je bila krvavo potrebna. Če jo zavrne, jih bo stroj požrl. Ali ima sploh izbiro? Dvajset tisoč ... Z roko si je šel čez čelo, pramen sivih las je uporno vstal.

»OK. Recimo, da stopimo skupaj. Kaj potem? Kakšne so naše zahteve? In,« to je izgovoril počasi, a premišljeno, »ali nismo takoj, ko se pričnemo pogovarjati s politiko, tudi mi politiki? Tega pa jaz nočem, ker ne znam, in bom zagotovo potegnil kratko.«

Cirilu je srce pričelo hitreje biti, komaj je skril drget, ki ga je spreletel.

»Tudi jaz nočem znati! Ravno v tem se skriva lepota

našega cilja. Nobenega spiska zahtev nimamo, da bi se potem pogajali s politiko in ji tako priznali enakovrednost, na koncu pa bi nas spet ožela. Ne! Če nas je veliko skupaj, rečemo preprosto takole — če hočete, da priznamo vašo verodostojnost, nas morate prepričati, da se nam to splača. V sistemu je veliko posameznikov z ogromno denarja, še več z močjo. Dokler smo sami zadovoljni, nimamo s tem nobenih problemov. A če moramo trpeti, obenem pa tako stanje vzdrževati, tega seveda ne nameravamo početi.« Zoran je prikimal. »Zato je to naše sporočilo. Vaše borzne norosti in oblastniško prevaranstvo bomo spremljali s hudomušnostjo, dokler je vaša naloga, da skrbite za nas, kakor veste in znate.«

»Skrbite za nas ... To je precej širok pojem,« je rekel Zoran.

»Reciva preprosto, zdravstvo, šolstvo, stanovanje, služba in počitnice na morju, pa bomo vsi tiho kot miške, četudi bodo ropali mrtve,« je z nasmehom odvrnil Ciril. »Bodi prepričan, da jih bodo,« je mrko dejal delavec in ni počakal na odziv, že se je bil odločil, »dobro, s teboj sem. Moji delavci so s teboj,« je zavzdihnil in iztegnil roko, »kaj sedaj?«

Jekleni stisk je zapečatil dogovor. Zdaj je šlo zares. Ciril se je držal ostro kot nož.

»Pred vrati je kolegica s kamero. Predlagam, da prebereva izjavo,« iz žepa je potegnil list papirja in ga ponudil Zoranu, »Poziv delavcem, študentom in svobodnim ljudem. Nobenih neumnosti, preprosto, javnosti se pove, da stojiva skupaj in se jo pozove, naj stopi z nama. Za začetek bova dvignila veliko obrvi in jim našpičila ušesa. Ko nas bo veliko, bo grožnja stavke brez zahtev hitro pognala kri po žilah sistema.«

Zoran je preletel izjavo. Ustnica se mu je zatresla. Pogledal je mladeniča, ki je stal pred njim in si za trenutek dovolil upati.

»Lepo bi bilo, če jih ne bi bilo več treba prosit, naj nas izkoriščajo,« je dejal.

Pijano se je Ciril opotekal po stopnišču v stanovanje, nasmihajoč se sam sebi. Ničesar ni spil. Misli so mu divjale po glavi in naključne besede so se proti njegovi volji prebijale na prostost.

»Lepo bi bilo ... O jebemti, o jebemti ...«

Zavrtel se je okrog droga in bruhal v smeh. Posnetek

je na internetu dobesedno eksplodiral; blogi so utripali z mnenji in prepiri, poštni nabiralnik je imel poln pohval, vabil k sodelovanju in groženj, poklicala ga je celo novinarka s teveera (kje je dobila njegovo številko? za zdaj še ne dajem izjav, jo je prekinil in se zasanjano nasmehnil). Neka popularna televizijska hiša je posnetek, lažnivo zrezan in neprimerno skrajšan seveda, objavila v večernih poročilih.

»Internacionala!«

S pestjo je udaril v zrak.

Z mamó in bratom je živel v socialističnem stanovanju na Bratovševi ploščadi. Podedovali so ga po dedu, ki je bil partijski funkcionar, dokler se ni skregal s sodelavci. Na tej ploščadi so nekoč snemali film Sreča na vrhici. Mama je s prstom vedno pokazala na temno dekletce v ozadju nekega kadra. Bila je ponosna na svojo vlogo statistke.

Pred polnim pepelnikom in prižgano svečo je sedela v kuhinji s cigareto med prsti, ko je vstopil Ciril. Zazrla se je v njegov brezskrben, režeč nasmeh, in stisnilo jo je v pljučih. Odkušljala se je.

»Zdravo,« je pozdravil.

V njegovo smer je pihnila dim.

»Veš, da živiš v poštenu družbi, ko lahko celo falirani študentje okusijo slavo.«

Vedel je, kaj naj od nje pričakuje, zato je nezavedno odmahnil z roko, obdržal nasmeh in se usedel za mizo. Strmela je vanj. V tega petindvajsetletnega otroka, ki je še pred nekaj leti hotel postati rock zvezda, kot njegov oče (zakaj bi kdo hotel biti pijanec in narkoman, ga je tedaj vprašala, zaradi žensk, ji ni ostal dolžan).

»Torej si videla.« Gledal jo je v oči. Pred njo se je sedaj šopiril z novonašlo samozavestjo, pred njo, ki ga je morala tolažiti razsutega zaradi bratovih uspehov, zaradi punc, zaradi pijanih opazk prijateljev.

»Kaj se greš, Ciril? Kaj se ti greš?«

»Mami, vem kaj se grem. Spremenili bomo. Na bolje.«

Ni zdržala, odmaknila je pogled.

»Pojma nimaš,« si je tiho rekla, pa se spet zagledala vanj, »zdaj boš pa revolucionar, ali kaj? Astronavt, kuhar, pisatelj, roker, jebiveter, revolucionar, ki živi pri mami?«

Hitro je našla pot do mesa — mame to dobro znajo. A teksti, ki jih je požiral, so mu izostrili um, zdaj se je znal braniti, utišati čustva, doseči svoje.

»S ceneno psihologijo in malomeščanskim diskurzom ne bova daleč prišla. Enkrat se pogovarjaj z menojo kot s človekom, prekleto. Ljudje zunaj stradajo, oropani in potlačeni, kmalu bomo tudi mi med njimi, ti pa še vedno govoriš kot da bo vse v redu, če bomo le tiho. Nisem več sanjač, ker si tega ne morem privoščiti. To je zdaj moja zgodba. Moj svet.«

Cinično se je nasmehnila, a se le malo pomirila. Pričakovala je drugačen odziv, pričakovala je ihto. Cirilovo ihto.

»Oropani in potlačeni ... Si malo prelistal Marxa, pa Lenina in Trockega, bognedaj Kardelja, morda Maa? Castra? Cheja sem ti na majicah pustila nositi, da ga ne bi slučajno v glavi. Pa si le nekako našel delavce, reveže, da boš skrbel zanje, kajne? Spomni me, koliko ur si že oddelal za trakom? Daj no, Ciril.«

Iz škatle ji je vzel cigareto, si jo prižgal in mirno odgovoril.

»Kakšna Lenin, Trocki, kakšen Kardelj, saj nismo primitivci,« tu se je odsekano zasmejala, »igra je danes radikalno spremenjena ...«

Prekinila ga je, »Gramsci? Lukacs? Marcuse? Althusser? Ta je svojo ženo zadavil, samo toliko ...«

»Mami! Novo stoletje! Deleuze, Guattari, Hardt, Negri, Chomsky, Žižek!«

»Šarlatani!« je vzkliknila in vstala, »opice! Psihoanalitiki in zagrenjenci, narcisi in alkoholiki ...« zavzdihnila je v grozi, »pokvarili so mi otroka.«

Spogledala sta se, razširile so se jima oči in prasnila sta v smeh, da so jima tekle solze. Cirila je oblila vzhičenost, mama se je vdala obupu.

»Resno, Ciril, kaj se greš?«

Zresnila sta se, čeprav jima je tu in tam iz prs še ušel droben hehet.

»Mami, če sem čisto iskren, točno zares še ne vem,« aha, je dejala in dvignila prst, a mu pustila dokončati, »toda z delavci bo v prihodnjih mesecih počilo, to je jasna stvar. Že to, da me je bil Zoran pripravljen sploh poslušati, pove ogromno, kaj šele, da se je na koncu strinjal z menojo. Ampak na izbiro imajo tako ali tako samo dve poti. Ali jih kapital in birokracija naščuvata v fašizem, ali jih marksisti naščuvamo proti njima.«

»Ampak Ciril, to je politika moči, se zavedaš tega? Študenti bi morali poskrbeti, da se delavci zavedo neumnosti fašizma, ne pa s prstom kazati krivcev.«

»Čeprav v resnici vsi vemo, kdo je kriv?«

»V resnici! Jebemti, Ciril, se sploh zavedaš kaj počneš? Živega te bodo požrli! Če se ti ponesreči, boš zadnji slovenski klovn, če ti pa slučajno kaj uspe, kar, moram ti priznati, še vedno dvomim, se bodo nate spravili z vsemi topovi, z močjo, denarjem, z mnenjem, cel sistem se bo naperil vate, delavce bodo odpustili, študentom bodo dali nove iPode in zastonj absolutenta, potem pa lahko tukaj meni citiraš Žižka, dokler me ne pobere. Če ne boš v zaporu. Ali pa mrtev.«

Skenil je pesti. Ni potreboval njene opore, vedel je, da je pri njej ne gre iskati. A njenega nasveta se ne bi branil, čeprav bi ga moral izbrskati iz kupa žaljivk.

»Zakaj dvomiš, da mi bo uspelo?« jo je vprašal.

Glavo je sunkovito obrnila na desno, k oknu.

»Ali slišiš to?« je vprašala.

Odrevenel je.

»Kaj?« je vprašal tiho.

Vstala je in se pomaknila bližje, s prstom razmaknila žaluzije.

»Ne slišiš?«

»Ne?« roke je krčevito držal na mizi pred seboj.

»Iz Žal prihaja ... kot bi nekdo govoril,« sprostil se je, teater, njen slaven teater, neumno se je počutil, ker je ni takoj spregledal, a prikril nejevoljo za nasmeškom, »zares nekdo govori,« je nadaljevala, »znan glas, zelo znan glas.«

»Je mogoče deda?« je vprašal. Teater? Porodila se mu je ideja, siva še in majhna, neizoblikovana ...

»Znal bi biti deda, prav zares. A ne slišim dobro. Da, deda je!«

»In kaj pravi?« Teater! Začenjal je razločevati obrise ideje, naježile so se mu kocine.

Obrnila se je k njemu, »pravi, da so tvoji pajdaši, ko so bili tu pri nas nazadnje na delu, poklali dvesto tisoč ljudi in jih zmetali v jame! Pravi, da ti bo odrobil glavo vsak belogardist, ki je še pri pameti, takoj ko ti bo z jezika zletel prvi Warenfetisch!«

Ideja se je zažrla v njegovo glavo in težko se je je otrešel, da bi odgovoril mami. Kakšna ideja! Srh ga je spreletel po celem telesu.

»Da. Vem. Premišljeval sem, da bi javno zažgal Titovo sliko, ali pa podrl kakšen NOB spomenik, a ne bi s tem verjetno nič dosegel, samo svoje bi odtujil.«

Prhnila je skozi nos, »a zdaj so pa že tvoji?«

Mrščil je obrvi.

»Osredotočiti se je treba na sovražnika, razbiti to zastarelo ideološko polarizacijo, na katero igrata moč in kapital ...« glas mu je odtaval. Teater ... Seveda! Usedla se je, zakopala obraz med dlani.

»Znorel si, Ciril.«

Obrnila sta se k zvoku odpirajočih se vrat. Peter, Cirilov mlajši brat, je vstopil v kuhinjo.

»Kje si revolucija!« je dejal z nasmehom in stisnil bratovo roko, »zakaj sta pa v temi?«

Prižgal je luč. Mama je upihnila svečo. Ciril je vanj zavrtal pogled. Košarkaški genij. Moderni gladiator, čudovito telo v službi zabave podjarmljenih. S seboj ga bo vzel. Mu pokazal kakšen svet se skriva tam zunaj, med mesom in krvjo, znojem in drekom, med solzami nedolžnih in kričanjem krivičnih, med ponorelimi množicami, ki se izmikajo usihajočemu vetru mrtve ideologije.

»Ciril.«

Mama ga je gledala z objokanimi očmi.

»Ali veš, kako se reče revolucionarju, ki ne razume odgovornosti?«

Skomignil je z rameni.

»Umetnik, Ciril.«

Spustil je pogled.

»Zgolj umetnik.«

Istvan *Por* Rendort se je v Ljubljani počutil kot biser med svinjami. Čudežni otrok gledališča je pri dvajsetih sanjari o Parizu, Londonu, New Yorku, pa ga usoda še vedno ni spravila dlje kot štiristo kilometrov iz Budimpešte. In kmalu jih bo imel trideset!

Čeprav se, kar se tiče obče človeškega, Istvan res ni imel kaj pritoževati, ga je razkorak med sebi-obljubljenim in dejanskim stanjem njegovega življenja pehal v vse strožjo zagrenjenost. Ko pa je umetniški direktor njegovo postavitev naslednje drame spregledal kot trmasto jezikanje razvajenega otroka in ne kot (po Istvanovih besedah) radikalno vizijo režije, izčiščene nehvaležnega Dejanskega in do kraja zapolnjene z Obljubo Mogočega, ter mu zagrozil z vrnitvijo na Madžarsko, če ne bo premislil svojih stališč, se je Istvan zaklenil v stanovanje z zabojem steklenic in si sveto prisegel, da se bo maščeval. Pijanega in besnega ga je iz stanovanja, s skrivnostnim

sporočilom na Facebooku, spravi!l Ciril. Pomemben pogovor, da se jima obeta. Neka stvar, ki jo je treba premisliti. Pot, ki ji bo treba slediti. Nejasen poziv je vzbudil Istvanovo zanimanje in dogovorila sta se za srečanje v lokalni beznici.

Ciril je mazilil ranjenega Madžara s spoštovanjem in hvalo. S telesom, ki se je smehljalo, globoko gledalo in trepljalo po ramah, je Istvana omehčal najprej kot človeka, nato pa, z izbranimi komplimenti, še kot režiserja. Globoko v alkoholni omami se je sklonil k njemu in mu na uho zašepetal idejo. Istvanove oči so se razširile, rekel pa ni ničesar. Zvrnila sta še en kozarček, nato se je režiser pustil odnesti domov. Zbudil se je s prosojnim pogledom na lastno življenje, ki ga je moral napraviti precej nesrečnega, saj je Cirila na telefonu pričakalo sporočilo; Vragu vse skupaj – VELJA!

Vsaka nova postavitev Shakespearjeve drame je velik dogodek za maloevropsko mesto kot je Ljubljana. Visoko meščanstvo, razdeljeno na državno birokracijo in podjetniški sektor, se ob tako eminentnih priložnostih drug drugemu rado izkaže za sposobno estetskih doživljajev. V javnosti sicer večkrat dajejo vtis, da so med seboj na smrt skregani, a dokler cekini letijo, se med seboj bodejo bolj površno, kot hormonov polni najstniki pred lahkoživim dekletom, ki je pravzaprav nihče zares noče.

Prava bitka je skrita za kulise spektakla tudi kadar se mošnjiček zadrigne. Pa če bi se vsa druga dekleta zavezala vzdržnosti, morajo fantje skrbno paziti, da si lahkoživka ne bi pričela domišljati in sanjariti o izbiri. Komu bi vendar koristilo, če nenadoma ne bi več pustila vsakemu, ki pride mimo, da jo brezobzirno nategne?

Ciril je sedel na balkonu Drame in tipkal na prenosni računalnik v naročju. Zapiše je s klikom pošiljal v medmrežje, pred oči bralcev širom Slovenije. Veliko gradiva je pripravil že prej. Lahko je bral njihove takojšnje odzive, ki so obarvali njegov naslednji zapis, se muzal nad odmevi svojega ostrega duha in se spuščal v prepire. Počutil se je kot čarodej, ki s čarobnimi prsti usmerja struge najrazličnejših tokov informacij v skupen kanal. Njegov zapis je bila glavna interpretacija tega dogodka, noben suhoparen novinar, nobena še tako prepričljiva glas in kretnja, je ne bosta premagala. Celo tu prisotni se bodo dogodka, ko bodo zapis prebrali,

spominjali drugače.

Peter je sedel ob njem in s težavo brzdal svojo neučakanost. V žepu je stiskal pokalico. Šlo mu je na smeh.

Smetana mezi skozi vhode in se plazi proti odkazanim sedežem. Prve vrste so je že polne. Sladka smetana napuha, kislja smetana zavisti. S kakšno metlico jo bomo zrahljali? Pripravili smo drobno presenečenje. Stepena smetana. Ha!

Komentarji so se zvrstili v hipu.

(fičfirič: u izi z metaforami model)

(enarandom: a ste vi resni? kaj se pa dogaja?)

(gregmund golobinedžad: RDEČA DRHAL!!!!)

(stevard: kje ga boste poj kej pil?)

...

Vrvež je ugasnil z lučmi, rdeča zavesa je žametno vztrepetala in počasi razkrila skrivnost. Prav pri robu, na vsaki strani odra, sta stali kameri, usmerjeni v prvo vrsto.

Vklopi live feed – klik.

Oglejte si obraze, ki vam vladajo!

(popotnik: ahahaha! kralji! legende!)

(Milojka: a se to sploh sme? kaj je z vami?)

(gregmund golobinedžad: komunajzarji butasti, sami svoje v drek tlačte)

Tretja kamera je snemala izpraznjen prostor odra, ki ga je na pol razsekala kovinska konstrukcija. Oči gledalcev v parterju so se naprezale, da bi iz nje napravile kakšen smisel, izgledala je kot tista zadeva na letališčih, po kateri se vozijo kovčki, ali pa kot ogromna Mercatorjeva blagajna. Z balkona se je jasno videlo, da je to industrijski tekoči trak.

Na oder je stopilo sedem žensk, oblečenih v modre delovne halje. Postavile so se vzdolž traku, s hrbtom proti občinstvu in pričele z delom. Iz zvočnikov so izbruhnili mehanski zvoki.

Drago občinstvo, dobrodošlo na premieri Večerne izmene! Osem-urna predstava s odmorom za malico približa odtujeni kasti nevrotikov in nevrastenikov čudoviti vsakdan delavskega razreda. Menjava simbolnih form in bivanjskih izkušenj med različnimi stanovi je vitalnega pomena za razvoj zdrave demokratične družbe, je temelj našega prostora in vir večnega napredka! Vrata so zapahnjena, glave pomirjene! Priklonimo se geniju Istvana Pora Rendorta!

Z nasmehom se je obrnil k Petru in mu zakričal na uho.

»Ko vdrejo policaji, jo poč!.«

(libertarec: o_O !!! a ste ravnokar ugrabili pol ljubljanske buržoazije?)

(lago: Naprej zastave Slave!)

(Crkovič: saj ne morem verjet! fantje, norca se delate iz delavcev in iz Slovencev! Na kocko ste zastavili ves napredek, ki smo ga že dosegli s konsenzom! Bogve kaj bo sedaj, kakšen bo odgovor. To ni šala!)

(gregmund golobinedžad: meni je smešno. Crkovič dobro si se zatipkal)

...

Pozorno spremljajte njihove obraze. Povsem spokojno žrejo sadove dela teh žuljastih rok, a kako se bodo odzvali na RESNIČNOST tega dela, na ČAS, PROSTOR in LJUDI, ki jih to delo prav zares vsebuje? Se kremžijo? Se cinično smehljajo? Se pretvarjajo? Je tam slučajno solza na očeh naše notranje ministrice – in to že po desetih minutah?

(Kostja: evo, je že ena marica pred dramo, z okna jo vidim)

(uničevalec rdečuhov: vsi boste gnili v zaporih)

(Ofelija: a tudi tisti, ki samo komentiramo?)

(Vidmar: ja uničevalec, vse je treba strpati na Goli Otok, kajne?)

(gregmund golobinedžad: Josip utihni)

...

Drama je tu za narodov blagor! Vstop zastonj! Pridite, pridite in si na svoje oči oglejte najmodernejši teater v mestu!

(mali15: le vkup, le vkup uboga gmajna)

(Kostja: maric je že ene pet, policaji pa samo stojijo naokrog in ne vejo točno kaj naj, haha)

(Magda: kriminal! lopovska banda! kaj se greste, kaj se greste!!!)

(schtudentovsky: ne bomo šli na limanice, ljudje živijo bolje kot si mislite, to je umetno ustvarjen preplah!)

(Ciril: @schtudentovsky – pridi pogledat, kako živijo ljudje osem ur na dan, vsak dan, razen ob dela prostih dneh, ki jim kdove zakaj rečemo, da so prazni)

(PaxUrbana: haha! zdajle so se ravno pripeljali skini v eni stari petki, pa jih policaji niso spustil naprej, kere budale)

(Kostja: policaji so zaprli Igriško pa Slovensko! folk se menda zbira pred namo)

(Marcellus: to je to, ali kot bi rekel naš vrli premier, that's it! jutri bo še zanimivo)

(ljubezen: gremo, gremo, gremo, meta, rog, kud, vsi pred namo! vsi, ki niste zadovoljni s trenutnim stanjem, ven iz stanovanj, da se preštejemo)

(Roman Meglič: Kaj vi sploh hočete??? Pokopali boste državo!!!)

Jih vidite? Kako se zvijajo po sedežih. Maske in puder prikrivajo mučno nelagodje, pot jim je že oblil čela. Težko dihajo. Česa jih je strah, če so se venomer ravnali po svoji vesti? Niti enega spokojnega obraza ne vidim. Grehi prihajajo na plan, vidni so v držah teh skrotovičenih teles. Gospodarji vesolja, pa tako nebogljeni pred sedmimi delovnimi ženami.

(Milos: Ah za ženske jim je vseeno, kamere jih matrajo) (polopicnjak: če so pametni bodo zdržali lepo osem ur sedenja, smežkanje pred kamerami, pa potem ena pohvala umetniškemu angažmaju, in jutri dalje mali revolucionarji vedite, da bo gospoda klicala vsak blef na zapadu ništa novo)

Slednji komentar je Ciril zbrisal.

(gregmund golobinedžad: kaj brišeš komentarje! Naci en!)

(anita: kaj zdaj gregmund, smo nacisti al komunisti?)

(MORDor: vsi ste isti!)

(1ump: Pred Namu vre! Vedno več ljudi, še ognjemet so prinesli! Revolucija!!!)

(Kostja: Policaji bodo šli pomoje not, pred vrati je en cel squad že, pazte se!)

(MorskiMaček: po Slovensko se pravilno reče enota, ne pa squad!)

(dreknalpc: slovensko z malo idijot)

...

»Peter, pripravi se.«

Peter se je sprehodil do ograje in se nagnil čeznjo. Pozorno je spremljal vhode.

Ustrelili so mi brata!!! USTRELILI SO MI BRATA!!!!!!

Prst je dvignil nad tipko – pošlji. Samo še malo, še čisto malo, pa bo šlo vse v zrak. Cirila je polnil adrenalin, tudi Peter se je tresel na balkonu. Ostali so z navdušenjem spremljali zgodovino, ki je kričala pred njihovimi očmi. Čisto počasi so se odprla stranska vrata in skoznje je pazljivo pokukal policaj v polni bojni opravi; s čelado, neprebojnim jopičem in mitraljezom v rokah. Peter se je obrnil k Cirilu in mu krčevito prikimal.

»Vrzi jo!« je zaklical Ciril.

Peter je iz žepa izvlekel petardo in jo skušal prižgati. Med občinstvom na balkonu se je razleglo nemirno mrmranje, njegove tresoče roke so drgnile vžigalno kapico po škatlici vžigalic, a neuspešno.

»Vrzi jo!«

Nevžgana mu je padla iz dlani, naravnost v bujno lasuljo neke dame.

Polica j je s prstom pokazal na balkon in zakričal.

»Hej! Ti!«

Občinstvo je obrnilo glave in se zazrlo v gručo policajev, ki je stala pri vratih in ti so se zazrli nazaj. Z balkona so gledalci bolščali navzdol, kaj se bo zgodilo. Ljudje so doma bolščali v ekrane. Tiste malo mladine pred Namo je že izvleklo steklenice in se zagledalo vanje. Delavke so delale.

(dva tisoč štiristo dvaintrideset komentarjev v pol minute: Kaj se dogaja???)

Drago ljudstvo — nič. Nič se ne dogaja. Spektakel ni uspel. Hvala za pozornost. Do prihodnjič — lahko noč.

Ugasnil je računalnik, prekrižal roke za vratom in zadovoljen počakal, da so se ljudje razkadili.

Kozarček žganja je nedotaknjen ždel pred njim. Alkoholni hlapi so našli pot do njegovih nosnic, da se mu je skremžil obraz. Šepetali so, slišal je svoje ime. Ozrl se je naokrog in pogledi so poniknili. Prek tišine, ničesar. Zbolel ga je hrbet. Težko se je vzravnal.

Točajka je prižgala televizor. Cirilov obraz je resnobno odpiral usta in mrščil obrvi. Ustvarjen je bil za pred kamero, si je mislil, se nasmehnil. Javnost stavki naklonjena, je pisalo z belimi črkami na rdeči podlagi. Gosti v studiju. Govoreče glave.

»Daj bolj naglas,« je rekel nekdo.

»Ne!« je ukazal Zoran.

Skomig z rameni. Tišina. S prsti se je približal žganju. Potisnil kozarec stran. Nato je z dlanmi sunkovito zgrabil praznino. Jo stiskal, da so mu iz zapestij stopile žile. Samo zrak grabim, si je mislil. Samo zrak rabim. Ustrašil se je svojih sklenjenih pesti.

MATJAŽ ZOREC

KAJ MI DELAŠ,

bralni monolog, izlita fuk oda, visoka pesem

Dovolj je en sam zamujen mežik, niti ne cel, dosti zamrznjen trepalničen presek nevidnega praška, katerega odmev se zareže naprej v neprekinljivo trajanje ter pozabljeno opredeljen presahne dalje, in ni me več, ves preobjeben se zlevim iz sebe in že sem eno samo brezvoljno stremljenje vate. Pa ne, ničesar več ne rabim, nepovratno sem tvoj, vem te in vem se in sem edinole kot neskončno želenje, ki koprne, hrepeni in hlepi zgolj in le po tebi. Oslepila si me, iztaknila vid in ničesar videče oči neodtegljivo zamašila s svojo podobo, ma niti nje več ne registriram, poželenje golta in kozla in gori, hlasta in grize v prazno k neizrisanim predstavam, nabijaje utripajočim neulovljivo tebe. Nimaš pojma. Ves čas se hočem ustrojiti na tvojo kožo, biti neujemljiv zrak pod odtisi tvojih nog, tisti venčno lizajoč, vdolbljen petkratni viaduktek med štrcljem in prstnimi debelčki, stlačiti v tvoje razprto žrelo, da me pogoltnoš in presnoviš vase. Uobličiti se v nevidno sled, ki jo premikajoča puščas v prostoru, biti na tvojih oblikah vsrkana in odbita svetloba.

Nisem te hotel pofukat, ko sem te prvič videl na tistih štengah, jok brate, kaj še, pred izgubo pogleda s tabo sem šele bil najnevidnejši slepec, ničesar nisem vedel, videl. Padla si, sva v neke obojne srčnostrte igrice, neizživeta anonima pofukati vse, da ne omenjam tvojih, pa čav. Nisem te hotel pofukat, niti kasneje ne, ponoči v tvoji postelji, s kurcem direkt nad pičko pod gatami, tvojo katastrofalno preplavljeno pičko, drek, kako je bila premokro zamaščena, nikoli mi ni padlo na pamet, da je lahko katerakoli pička tako vlažna, ti moja neskončno cedeča se oljka, vseprek pregosto razslinjena raza, ki sem jo pred petnajst sekundami požmuril, sem te prežmuril do prek konca, prišlo ti je in, zdaj vem, dovršena si se zvila v svoj orgazmov embrio, kot bi postelja in z njo ves svet postala pička, v kateri si se vnovič na novo porodila, pa tudi ko si me razkrečena in gola, kot bi rojevala, prvič spustila vase in mi je kurac previdno in kačje plazeč zdrkoval v samo in le zanj razodeto pizdo, ohlapno se ga je prisejala vseokrog njegove faličnosti ter pričela neodlepljivo izcuzevati z onim neprimerljivim pičkinim sesanjem, kot bi ga vtikal v razslinjen, brezzobi božji gobec,

da že po prvem nezavedno razpuščenem nabijanju, vsega sem ga zbil vanjo in se na vso moč ožigosaval po njenem preslastnem vakuumu, izsrka jajčno brozgo in jih izsuši v trhle frnikole, fak, tako jedko preužívajoče te je bilo fukat, kakor prvič fukajočemu oz. itak že prej prefukanemu, ki zdaj, v teh neločljivih hipih, ko ne more noben angel in noben hudič več zadrževati nezadržljivega prihajanja, šele zares spoznava, kaj se pravi fukati, izgubljaajo nedevškost, negacija negacije, ma niti tedaj te še nisem želel pofukat, že pofukane ne, ne zares. Zdaj, šele tu in zdaj, ne vem več, kolikokrat sva fukala, šele zdaj te res želim pofukat, prasica princesa moja, fukat te in nikoli ne nehat te fukat, izginiti fukajoč te, moja najžmohtnejša fukica. Vedno znova tu in zdaj, s komolcem se podrgnem po od spanja razgreti goloti, in vstaja mi. Moj vsakokraten refleks nate je erekcija. Če se po nesreči spomnim na tebe, mi kurac zmerom že stoji. In ves čas mislim samo nate. Obožujem te. Lahko bi te fukal v nedogled in v tem nedogledno užival brez konca in kraja. Fukanje s tabo ni nič mehanskega, skoz ta edini fuk se mi vsakič razčefukne duh. S tabo bi počel vse, svašta. Na tebi ni nefukljivosti. Tvoja sapa, ko se zjutraj zbudiš, v še ne zbudena usta bi vtaknil kurca in ga preplnil z jutranjim zadahom. Drkal bi ga med tvojimi pravkar sezutimi in raznogavičenimi nožnimi prsti, potem ko si ves dan utesnjeno obuta švicala. Iz nožnih nohtov bi ti pocuzal nesnago, pogoltnil slasten in prefinjen smrad presihajočega stopalnega znoja. Kako sem trd, kadar te vidim na trebuhu, za hrbtom praskaš razgaljeno nožico, prckajoča zablodelo roževino okoli nohtka, tvoj balerinsko iztegnjeni podplat me gleda v dno kurčevega očesca. Z njim prečrtkoval sleherni relief na preslastno pregubani stopalnici, kot s skalpelno ostrim vetrom nasršeno jezerce, z vročim in mesnatim mesom prevalovil zebraste zareze, mehke kot tih šelest jesenskega listja in nežne kot sladkorna pena. Vso bi te premalal s svojo nabito batino. Kurac bi te prelizal, kakor te obrobља ozračje. V vsak del tebe izpičkal pizdo in te na vsakem delu brezkončno fukal. Zdrkal bi si ga, zategnjenega v zanko iz tvojih las. Sleherna tvoja pora, celica je najfukljivejša, edina fukljiva pička. Rekel sem ti, strastna si. Premalo, najstrastnejša ni dovolj. Kako se mi zrajcaš, ko se z goloto podrgnem ob tvojo, ko te nago čez telo tišči prišpičen kurac,

prečudovita jebanka, uslišanje mojih kurčevih molitev, popizdim, popizdim k tvoji pizdi od tvojega razpizdnjenega rajca, postaneš razrajcevalna pošast, ki s svojim razvratnim režanjem grozi razfukati svet, sapa ti zavre in vre okoli neizglasljenega, neskončno razsekovanega aja, sopihanega kot od jebanja iztirjena lokomotiva, in gonim te bolj od kolma, nafte, štroma, moj vzgon je sla in želja neizčrpljivo fuzijsko gorivo, zrajcana me zrajcaš bolj od najbaročnejše kurtizane, najbolj usrane prostitutke, bolj od vsake najfukabilnejše vlačuge bi te od poželenja zgrickal, pogoltnil vso, zaobjel s kurčevo kožico. Nisi moja pornozvezda, neprimerljivo več si, ker tudi tvoj deformiran noht na nožnem mezinčku me prepolni z jebenim hotenjem nebrzdano te pofukati, zabiti do podzemlja in nabiti čez nadnebje, s kurcem goreč v tvojo pičko kot brez konca ponavljan, masivno bit utrinek, nobena video cipa me ni nikoli navdala s takim hotenjem, kakor ti edina, moja brezmadežna kurba. Tako orgazmiram v drobovju, kurca hoče razmesarit in oči se mi iztiskajo kot krvaveči limoni, kadar te z razdivjanim sesanjem zažvalim in si s tvojimi zobmi prebijam ustnice, in se ti sopenje pospeši kakor od predoziranega adrenalina gonjen pulz, čeljust izboči v nemo prošnjo liži me, cuzaj me, gneti me, stiskaj me vso, zakurči se mi v pičko, treskni vanjo, naj ga začutim v grlu, kot bi se s prstom dražila h kozlanju, oči se ti s porogljivostjo izlijejo v od fuka periskopirano negledljivost, tako mačka svoje na smrt obsojene žrtve sploh več ne vidi. Aaaaa, in tiho, malone biblično rečeš Z mano lahko delaš kar hočeš kar hočeš slišiš jaz sem tvoja ..., orgazmirajoč povsod pod sluhom, dojemom, željinimi odvodi umiram od tega danega fuk suženjstva, s katerim si ti, fukana sužnja, tista zaslužnjujoča, kurac je tvoj tron, pička krona. Vsak delček tebe, dokler je z nepogrešljivimi vsemi drugimi nezamenljivo inkorporiran vate, me brez odloga in brez milosti rukne čez rob, onstran katerega obstajam edinole še kot neodolžljiva želja pofukati te neobrzdljivo podivjano, do brezumja povampirjeno, ves se ti zriti v pičko z z zavrelo krvjo nabitim kurčnim rilcem naprej, poblaznelo pofukati te vso in vsak delček tebe posebej. Od soja nad lasmi do petine sledi. Zalizal bi se v luknjico, ki ostane od tvojega odtrganega laska, takšno desetinkomilimetrsko ovalno pičkico, koder jo je prej nakurčeval blagoslovljeni las. Tvoji lasje, draga

moja, moja lasata pofukana maziljenka, ne me jebat, to so v neopredeljivo temino zgoščene strune, katerih neoprijemljivo resonirajoče vibriranje pobrenkava vsemirje, usta, žrelo, grlo bi si prepolnil z njihovo mehko, komaj slišno šestečo ščetinostjo, zamašil notrino vratu, kakor bi jo zalil z betonom. S tičem in z jajci bi se ugnezdil v njihov mehkobni soj in puhasto dehtenje, dotaknejo se in božajo kot izbran šop prvih pomladanskih sončnih žarkov, menda bi tam obdan in prečesan od te bujne lasne avreole še neerektiran scal stopljen spermni sir. Tako ti obrobļajo čelo, to tanko slonokoščeno planjavo nad obrazom, aaa, lepa si, kako zelo najlepša, da včasih paralizira vsakršno hotenje in se tako čezvse zelen najperverzejši fuk, še zamaskirana polmisel nanj, zazdi neizvršljiv greh, in preblažen človek bi te samo gledal in gledal, gledal ..., ko spiš in se skipariš v najčudovitejše obličje, videti, za en droben hipec videti ga in ga samo še pet minut, samo pet minut gledati je dovolj, in omiljuje me v najslajše sanje, kakšna potrata oči zazirati se kamorkoli drugam, in kako rad lice spojim s tvojim, v tvojih rokah ovit okrog tebe, najina rebra se sestavijo v klavir, s podplatom ti zaobjemavam nart, kako milo si topla, kot utelešena v v življenju manjkajočo gorkoto, in tam se vsakič na novo tik pred snom spremenim v solzo sreče. Nisem še videl lepših ušes od tvojih, perfektna so, vsaka školjka stremi k njihovi neskrunjeni simetriji, slišijo, kako šepeta migetanje zvezd, in nobenega uhlja mi ni nikoli tako pasalo lizati, cmokati, podrkavati ga z jezikom, tipaje in slineč se podvajati njegovo popolno obliko, okušati grenkobno notrino, poduplirala si mi kurčevo trdnost, ko si zasopihala Prija mi, ti edina mojega kurca vredna jebačica, izdahnila Z vsem, kar mi narediš, najdeš novo erogeno točko, kot bi skoz sluh orgazmiralo srce, bitje kot tako, ma s kurčevo glavico bi zadremal v centralnem kraterju tvoje ušesne krivine, frcal mečico in podsaval med njo in uhelnim zadkom, kurc, pofukal bi te v uho, dvigne se mi kurac, dvignejo se mi vse dlake, če se mislim z obema rokama oprijemati tvoje glave, ko skoz sluhovod kukam v lobanjo. Srce moje, haluciniram, kako ti z vsakim utripom cmoknejo pičkine ustnice, in čutim jih mastno grizljati po po vsaki pomisli nate resurektiranemu kurcu, prezagledan sem v tvoje oči. Težko se ti je zazreti vanje,

ker je vseokrog njih toliko prelestnih in nepojmljivo rajcajočih distrakcij, k lepoti kolumniranih abstrakcij, senci kot z v enovito plast zalitimi snežinkami pobeljen fin papir, njuno tanko občutljivo krhkost najnežneje pogladim in spodaj pod njima tiho utriplje vsa milina, tvoje najbolj čuvano bogastvo, s katerim me najvzradoščenejšega obsipavaš, ko me čuvaš in božaš in najbolj vdano ljubiš, za zmerom in na vsem svetu samo izbranega mene, vesoljna svoboda moja, in precizno, z mesenim kožnim robom izčrtana vzširjena vulva, v kateri sanjaje bdijo in bde sanjajo oči, aaa, te neopisljivo lepe oči, komaj čakam, da jih začnem pisati, čakaj še malo, moram vgravirati vnebovhod vanje, tam imaš najelegantnejše in najbolj zdrave in najbolj ubrane trepalnice, tako močne tako črne tako volumizirane kot najsločje in najtanjše božične smreke, temen antični stebrored, zaiskren v piruetno ljubkost ob vsakem mežiku, kot iskre, proti podzvezdju zaspiraljene kresničke. Kakšna neskončna razlika med tole najčistejšo ljubeznijo do tebe, res sem takole tožen in tih in krotek in ves nikakršen, deklško sramežljiv pred svojo neizmerljivo srečo, najlepši in vse svinjarije spran človek z edinim grehom, da te tako zelo ljubim in da, si drznem misliti, oprosti mi, ti tako zelo ljubiš mene, in najusranejšo, najkurbirskejšo, najrazvratnejšo, scela nezmerno, edino nate priklenjeno pohotnostjo, s katero te želim neprestano fukat kot žival žival, zasran prasec svojo podrekano prasico, preslinjen pes od hotnosti steklo psico, konjski kurac ne bi bil dovoljšen za tvojo nenasitno pizdo, nepribližljiva razlika med tema, kot da sta en in isti vzgib, gon, pojem. Ne vem, ali bi te lahko tako pregrešno in brez vsake obrzdanosti fukal, še ko te fukam, nemalokrat samo iz sramne spodobnosti nabijam manj, kot bi lahko in hotel, da se podivjana macola na tnalu ne bi od pičkine notrine na vse strani speštaval v najgurmanskejšo pleskavico ali tatarski biftek, tako zelo me prestimuliraš, v hipu bi se razbeljen razprašil in ti bi me pihnila in pofukala kot veter regratovo lučico, jebal brez vsake mere, če te ne bi tako edino v vesolju najbolj ljubil, res, ljubezen, jaz sem pri sebi, le kolikor sem ob tebi, drugje me ni in brez tebe sem dobesedni nihče, s teboj si dopolnim svojo sicer nično in ničevo identiteto, rečeš Bodi, in sem, in vidiš, da sem dober, moja najboljša stvarnica, in obratno, ne vem, ali bi te sploh

lahko tako na vso mogočo moč ljubil, če te ne bi hotel najbolj vlačugarsko pofukati, razkrečena rajčaćica, čakajoča, da se ji več kot dvestopetdesetkrat na minuto zakačujem v pičko. Včasih se zdi ljubljenje oskrunjeno, ko mi, še preden primakneš roko k najnedolžnejšemu dotikanju, scela brez moči vstaja ob tebi nikoli speč nespeč kurac, toda resnična ljubezenska herezija bi bila, če mi ne bi, vstaja mi naj še prej, neprestano naj mi stoji, dokler si na svetu, dokler te ljubim, in ljubim te brezčasno in brezmejno, moja erekcijo suflirajoča sirena, zaradi tebe mi kurac nikoli več ne pade, naj se še tako skrčuje v svoji nikakršno hecni fiziognomiki, zate je zmerom najtrši kij in najrezkejši kol, vedno pripravljen na rešetajoče litanije v tvoji unikatno njemu templirani pički, trd kot svetopetrška skala in na njej zidana cerkev, suvam proti nebu, upajoč neke tam gor oplaziti ti štrleče povešeno pičkino ustno, pa niti nebo ni tako stremljenja vredno kot najnevidnejša gubica na in okrog tvoje samo moje pičkice, vsa ozvezdja iztočkujejo edino njo, to prepristo fuk svetinjo, vaginalno relikvijo.

Tvoje oči, ljubezen, kaj jima pripisati, strah me je, da ja ne bi povedal premalo. Takole slepo, črni luknji vsega najlepšega, ki brez povratka pozauhata in povsem prekrvavita vsakega, kdor se je zmožen koncentriraje razbremeniti vsega in zazreti vanju, samo vanju in nikamor drugam, kajti ničesar drugega ni, potem ko se kdorkoli že utopi v tvojem pogledu, do kraja razbremenjene brezbesedne motrilke spreminjajo svet v svoje milostno zrenje. V želodcu mi popusti in kolena se mi zašibijo, če pomislim, kako premilo me pogledaš, ma niti mene ne, samo kako kratko malo zgolj gledaš, toliko da se mi od miline ne zvrta v glavi, brez zajebancije, ne nakladam in nič baročnega ni na temle besedovanju, nasprotno, vse preprozaično je. Nimaš pojma. Njihovo najnežnejše božanje, katerega medlo pajčolanast soj pijeta svetloba in senca, me raztaplja v prozorno nevidnost, popolnoma neobstojno anonimo, odrešen sem obstoja, bivanja, živetja. Če se zreva iz oči v oči več kot nekaj sekund, že res vzdržim, to je cenen optični in psiho trik, toda pod kožo me od vzdraženega sršenja, s katerim podžiga tvoj breznat pogled do brezdna, iz drobovja znervirano kraspa po mesnih stenah. Nedolžna otroškost, nevideni ji ne bi verjel, nevedeni ne, a ljubim te in kakor ljubezen oslepi za vse, tako daje spregledati vsevidnost v ljubljeni, ti moja

krasnooka, in čista ljubezen, tiho vedra in sprejemljiva in sprejemajoča bolj od one novozavezne, brez očitka tltita v njih, kadar se sanjaje izgubiš gledati ne vem katero blaženo nevideno stvar, celo ne vem, ali bi sploh lahko bilo karkoli, česar nisi uzrla, čemur nisi z enim samim hipnim očesnim dotikom dala garant dobrega in lepega za nadaljnje bitje, pa saj kakor premilo gledaš ti, z vsemu in vsaki partikulaciji posebej univerzalno blaženostjo hkrati zreš vse, kar se da in česar se ne da videti. Nobene oči se ne užalostijo, kot se tvoje, odkar te poznam, vem to, in ko se tako neskončno stožijo, kakšna bridkost brez solz joče iz njih, najbridkejše užaloščenje med vsemi žalostmi, še več, vse žalosti tožijo iz tvojih prelepo tožnih oči, vsa svetovna bol, bol kot taka. Žagajo mi srce in do zadnjega preprašenega kotička me preplavljajo, prepoplavijo, prepredejo z usmiljenjem, ki od ljubezni stiska grlo, davi in jemlje sapo ne le pljučem, sapniku, dihalni gazi, duši vsak duševni vzgibec, v trenutku bi se dal obsoditi, pretepsti, zasmehovati, pljuvati in križati, če bi te lahko za pet minut, samo za pet minut, pa kaj, za en droben hipec odvrnil od neprestano prebetonirajočega bolenja, kako si se mi, se mi smiliš, moja najlepša tožnooka. Kako lepa si tedaj, mazilil bi ti tiste v trpkost zagledane oči, negoval kot novorojenčka in poljubljal, polizal in izpil vsako neizjokano solzo, jo utopil v sebi in bil žalosten s teboj, ne ker bi bile sladke, čeprav je bridkost neizmerljivo sladka, temveč ker tako bolijo in morijo. Lesketajo se kot dno v nebo zglobljenega vodnjaka, v katerega nedosegljivo motnem padanju seva blede zvezdno mleko, odmeva z neizglasljivo tožbo, ki nezadržljivo sili k brezpogojnemu usmiljenju. Velike so, z vsakim mežikom zaobjamejo in spet izpustijo, kar vidijo, in vidijo vse. Beločnica je sveto spoliran biser, košček v kristal ujete čiste svetlobe, vseobsegajoče bele kot do smetane zgoščena morska pena, kakor bi se onstran očesne meje razprostirala čez brezmejnost, neprepotljiva belina, čakalnica na paradiz. A ves čas ostaja najpretanjeneje prosojno temnjena, kot je vodna brezbarvnost spremenjena z vsakokratnim predmetom v njej, neujemljivim odtenkom lahko presenčena s šareničnim demantom. Šarenica, barva oči, fraktalni okrasni vzorec, aaaa, to je nedoločljivo kot kvantna fizika, položaj in hitrost elektrona, pa saj si vsa taka, kolikor te je, in edina nespremenljiva

konstanta, ki te koordinira z gotovostjo kartezijanskega dvoma, je ta najina neskončna ljubezen, kako zelo te ljubim, ti moja temna očesna mavrica. Praviš, da imaš zelene oči. Ljubim te, zeleno, ljubim. Pa je vendar premalo, srce, ker tvoje oči niso ene barve, barva jih skozinskoz subtilno presihajoča paleta, kot osupljivo barvno zlivanje in razlivanje na impresionističnih slikarijah, ne da se pošteno razsoditi, kakšne barve da so, tako podcenjevanje je pavšalno in nepravilno, zelenkaste, motne, temnikave, posivljene etc. Kaj še, imaš one čudovite eterične oči, hlapljive pod vsakič drugačno osvetljenostjo, podnebjem, polnim mescem in vsakršnimi priložnostnimi spremenljivkami, pravokotnostjo sončnega žarka in luninimi menami ter kot pojem neoprijemljivo prehajanje od enega odtenka k drugemu. Nikoli niso enake, iste barve, kakor bi ti oči farbalo plimovanje s popolnoma poljubnimi cikli, kot neskončno naključne decimalke v iracionalnem številu. In njihova prstanova obroba, nekajkrat svetlejša, posinjela krožnica krog šarenične potemnele nadbarvitosti, z enako nezasidrano barvno polifonijo, kot zaročitvena zaveza tej brezgibno presihajoči multitudini, v katere nepreštevljivih in neponovljivih spektrih se ti prebarvujejo oči. In njihovi črnkasti snežinkasti vzorci, potopljeni nad temi zlivanimi barvami, iz najdrobnejših pajčjih nožic razsekani fraktali in fraktalizirane kristalne ploskvice, kot na nepreštet milijon najunikatnejših razbitinic razlomljeno zrcalo, ki ga z vsakim mežikom spet streš in neposnemljivo sestaviš nazaj. Vrhovna očesnica moja, okulus maximus, ma to je mikrofiziognomika tvojih edinih samo in zgolj tvojih in v tebi in iz tebe zrečih oči, kako z njimi pogledaš, s pogledom vse že samo po sebi renesančno izpopolnjena umetnina postane nekaj takega kot kosti za telo, telo za dušo, označenec za označevalca. Zrejo življenje, mladost, ljubezen, strah in up in kar je še takih ničpovednih zasilnih trobil, če jih spotenciram, njihov pogled bi dajal vid slepim, zdravil epileptične in odreševal gobavce, vstajal mrtve, saj kaj drugega naj si predstavljam kot tvoj neskončno poln pogled, potem ko se mrtvo truplo zdramim v živost, kdor se zazre v tvoje najnežnejše klorofilsko motrenje, postane avtotrofen. Obraz, vso te napolnijo z žarom, kakršen od vseh okoli tebe terja, da zaljubljeni postanejo srečnejši, lepši in boljši. Kakšna

neobremenljiva navihanost, razumevajočnost brez sodbe in radostna vedrina, kako nedosegljivo lepa si tedaj, kot južna pomladanska sapica zavejeta iz tvojega gledanja v kaj vem kaj, nekaj tako blagovestnega. A srce, očesna princesa, nadomestiti jih z zvezdami bi bilo omalovaževanje, ker nobena zvezda ne utriplje kakor se brez trzlajca svetlikajo tvoje hlapljive očke, vidijo skoz dno, slačijo, odirajo, razžirajo, kot jedka kislina razgrajajo še kosti, tako popoln pogled kot zlivano sonce v vesoljski vakuum izgoreva vseokoli, kamor se zazre ter obenem kot brezpogojno negujoča materinska roka z dejavno ljubeznijo boža po srcu, ali pa le z ljubkostjo izza najnežnejših let frcaje razpljuskne sladko in kratko razneženo ganotje, tako iz vidu neprebojne krošnje priskaklja mala veverička, da se poljubi z želodkom. In skoznje, v njih, ti moja večna vidka, prav vse, in kar najnezatneje oplazijo in česar se ne morejo nagledati, s prisilno močjo, ki se ji ni moč kakorkoli upirati, vsesava tvoja vse magnetizirajoča, absolutno gravitacijska pička. Ljubezen moja, tvoje oči razpalijo poželenje, razfukajo vsakršno zadržanost, človeka spremenijo v kurca brez volje in moči, s kot spolna ameba enim samim ciljem, hoteti te, želeti te, pofukati te, nikoli se te nasititi, pojebati ti bitje do obisti in čez vsako obist, zakoliti se ti v kurca mlastetajočo pičko in skurčiti skoz tvojo črvjo luknjo do nevidenih paralelnih vesolj. Fak, kako se ti razplodijo oči, dihat ne morem, ko to pišem, kurac mi vstaja in pred očmi mi utriplje tvoj za jajca stiskajoč pogled fukaj me fukaj me pofukaj me, spikiraj se mi v pičko in naj gre svet v kurac, samo da je tvoj kurac v meni. Oči ti preplasti neviden opoj, nesijoč soj, ti kurčevvpizdo varuh moj, nevide oslepiš, nevede strmiš v nič, brez podobja, z enim samim nerazločljivim horizontom na dnu zrenja neregistrirajoča zaznavš motno ozadje, slepa kot prasica pravica, moja prepravična nadprasica, haluciniraš najbrezsramnejše željine perversije, ničnost spolnega razmerja in nezaslišano gnusna pičkarjenja in kurcevanja, fantazmatski delirij, ki želi z najobscenejšo naslado požgati svet. Vsaki normi, spodobnosti, zdravi pameti, umerjenosti, zadržanosti ... se posmehnejo, porogljivo rogajoče nad svojo kot atomska bomba izbruhlo pokvarjenostjo, preden jih slednja udejanjevana povsem zresni, malodane prestraši, ker zdaj gre zares, zdaj delaš vse, česar ne smeš, hlastno

požiraš in v prestrastni slasti izničuješ prepovedi, očesi scela pretke mrtvaška nepremotljivost in obraz jim spajčevinjen z nemrtvim kipenjem, grozljivim poželenjem, ki ne straši, marveč z neupojmljivim naletom veli nepogojljivo uživati, sledi hitreje od svetlobe, zdaj te ni več za svet, ne obstajaš za življenje, zdaj si vsa, kolikor te je, presahnila v zono, kjer se da samo še uživati, nasajati na sproti izvrševan razvrat, osmišljati in opomenjati se z vsakokratnimi fetišističnimi igricami, za katere ni prostora nikjer drugje, in vse in vsa se utelešaš, utelešava v fukanju. Tak pogled ima, kdor sanja z odprtimi očmi, iz preplavljene sredice do obrobja in dalje pod veko in nazaj do slepe pege, črne krogčaste točke, luknjice, pičkinega simbolca, se kot hlipanje kopiči, naplavlja naslada, in njen odblesk je strašen, joka brez solz, brez služi bljuva, z neskončnim molkom kriči cuzanje in kožno grickanje nad vratno veno, jezikovo pretipavanje ušesa, lizanje kot kurac otrdele in našpičene joške, trdokurčeve čelne s ščegetavčkom ... V pustečem nasladnem cunamiju jih moraš pripreti, zaokrožiti, potopiti vase, da se krasota poonanirajo z lastno krasoto, kot bi se pička z ustnami navznoter zabarikadirala v samo sebe, masturbirajoča se s praznino in čez orgazem raztegljivim kanalizacijskim obličjem, faličnim odtisom, ko ti npr. s prsti žmurim po ščegiju, kot bi hotel iztisljati najvirtuozejši vibrato na struni, si od užitka kastrirana na vidu. Ti preslepljena prasica moja, s kurcem ti rijem po pičkinem drobovju in vanj šopam svojo na kurčnem dnu prespermano željo, od predozirane naslade gledaš s temi zasteklinjenimi očmi, kot da se boš zdaj zdaj zjokala, ko ti, nabijajoč te, z rokama preobjamem obraz in se zazrem vanje, pa se nagneš vstran in spet jih zapreš, o, takrat bi ti, ti bom s konico jezika oplazil, objezikal obrobje zaprtih oči, prelizal veke, ti skoz skupaj staknjene zgornje in spodnje trepalnice s kapljico sline na jezični brbončici razpiral veko, in za hip okusil najbistrejšo in z nasajanjem na slo prearomatizirano očesno vrtačo, se zalizal s tvojim očesom, žvalil z njegovo krasoto in oralizirajoč razrajceval v nedogled zaglobinjeno zizanje nikamor, kurc, pil, izpil, posrkal bi tvoje tako jebeno čudovito razjebovane oči, pa kaj to, premalo, pofukal bi tvoji iz pičkinega prošenja po kurcu zreči očesi, zaobjel z od fuka zasoplimi usti in ju dihal. In ko ti pride do kraja, zopet jih odpreš, te pravkar dofukane oči, kot

bi vnovič spregledale prvič, s takšnim začudenjem zrejo, tihim in plašnim, upočasnjanim detinskim kaj za en kurac se je pravkar zgodilo, kot brez spomina, kakšen izšprican kurac dol v pički jih je doletel. In kako sploh najbolj paše motriti te s pravkar izpraznjenimi jajci in z izmozganim kurcem, ki ves limast od pičkinega slinjenja zlagoma plahni in tupatam iz njega kapne v sečnem sapniku izgubljena kapljica sperme, ko se ti od odmrlega orgazma oživlja obraz ter po vse prek njega izlivani milini zadobiva svojo pred fukovanjem imeto, tako najbolj, najbolje poznano ljubljeno nežnost in lepoto. Lepa si, srce, lepa v obraz, moja ponorelo poželena pičkica, angelska samica. Privzdignjena lica, kot navzdol obrnjeni, pravilno zaobljeni hruški z najbolj fino mehkim breskovim mesom, stojita ti kakor nad vsem usranim zerektirani graciji, razen ko ti prerajcani in onešaščeno fukaželjni ne zagobirata v razpeti mali potrebni kepici, katerih razpihanosti bi se lahko oprijel kot elitega fukšlauha in te z lici tesno v prstnih krempljih fukajočega spetinspet nasajal kot prvič in zadnjič v življenju hkrati, tako čakata, da se ju oprimem, prerajcam s svojo dlanjo, zmasiram ti ju z na prodor skoz pičkino ustje prekvalificirano štango, odtiskujem glavičino gobico in s trepetajočim luknjičastim očeskom pegam tvojo brezmadežno, kot nebeško bel oblak sred zjasnjenega neba zglajeno kožo, vso razvročinjeno od rajcaške draži. V sredini ga zapičim in notranja bunka se zaobli v ustno votlino in z ličnim mesom kondomiran kurčev vrh zatakne med v zdaj naju oba zagrizene zobe, tako podrkam in drkam, topo me pofafuješ, preden ti ga vtaknem v prostrana, kot pička razgreta in slinasta usta. Kakšne imaš, prave fafaške lepoticice, fafačica moja, ustvarjene, da se vanje briše blažen kurac in ga dalje po vsej dolžini vlačijo, ko široko samoglasno razpreš a in ga s kurcem v ustih spremeniš v o, anarhija, moja kurčeva fafulja. Kurac paše v tvoja usta kakor najvsevednejša beseda, na tvojem jeziku najde domovanje, kot bi bil brez njega popolnoma nesmiseln, brezpomenski, zgolj onomatopejsko in sproti pozabljano grgranje. In dopolnjujeta obrazno vseskladje, vzporedni s širnim čelom, strmo strmeč, navzdol obrnjen trapez, že dovršujeta bližanje do majhne, eliptično vprostorjene brade, ki komaj, da zraste, začjenja vzhajati v lilijasto zaoblo, cvetno ustje pred spodnjo ustno. Ah, le spomni se, kako sem ti prvič z usti zaobjel to bradico

in jo tako zalizoval, cuzal in se vsesaval vanjo, kot bi z merjeno hlastnim okušanjem raztapljal strjeno smetano ... česarkoli na tebi se dotaknem, spremenim v erogeno cono ..., in ja, ne manj kot na uhlju, čez veko, v samo svetinjasto pičko, bi si raztegoval kurca v tem polkodrastem kanalčku med brado in ustno. Ustnici, tvoji zdravobledikasti in vseskozi škrlatni žnabli, preglašujem, poljubljam ju s svojimi, z jezikom hočem okušati njun žmohtno in sočno mesén slad, nikoli ju nočem iztrgati iz poljubovanja, ti vustnjeni jagodi, mesno prečrtkani s kot z najpreciznejšim dletcem izklesanimi zarebicami, gladkimi kakor šipa in blago pregretimi od ponižne prekrvavljenosti. Kako predobrodejno jih je cmokati, ne reminiscirati, temveč dopolniti ono predavno sesanje joške v gobcu takoj po izpičkanju na svet. Slajše so in tvoja slina je hranljivejša od materinega mleka. Kako mi obustijo kurca. Skoz komaj rahlo razprte, tako po jutranjem listu kapne kaplja rose, ti skrivaj zalezujem slonovinaste zobe, v lahnem ostrem kotu proti žrelu, s čimer ti ves obraz, kaj obraz, vso tebe obarvajo posebno strmeče, zaradi tega zadobiš svojo podčelnost, prevprašujočo svet po njegovi legitimaciji, in zato se tako porogljivo, ko se z na fuk perverzijo pripravljeno navihanostjo pripravlaš biti mastno pofukana, nesramno muzaš, privzdigujoča svojo siceršnjo fiziološko spuščeno, taka res pripraviš, da bi te kaznoval z enim samim zverinskim pojebovanjem v v neskončnost razpotegnjeno izginotje. Tvoji zobje so čudovito zrcalno perfektni, veliki, beli, močni, široko postavljeni v tvoji široki ustni jami na tvojem širokem obrazu, vsa širokost je jasno da prekrasna, in med tvojim govorjenjem čudovito vzdražen skušam loviti tvoji jebeno hudi gornji vampirski trojici, rad mislim, da se mi kurčeva vena, medtem ko mi ga globokogrln vlečeš, podrkava po enem od njiju, moja vampirska sesalka, in jezik, duša moja, tvoj edinstven jezik. Rad bi ti ga fafal, kot mi ti fafaš kurca, pootročeno pocmokaval vsak milimeter na njem, ga kot kurca drkal, premazil s prstnimi konicami. Ko me ližeš, se čutim ustvarjanega, ujezikuješ me. Rahlo naprej štrleča zgornja ustna se hkrati zapre in odpre v v vse smehlja je in zmrdlja je senzibilno zaholmljene brke, naravni prekop med licema, nadalje dopopolnjujoče najlepši obraz, na katerem se izraža tvoje ljubljeno ime, na zajčje preklan pasek ti položim kurčev vršiček, posnifaj mi njegov

duh, zmerom ima vzduh po tvoji pički, premaziljen je z njenim duhom. Nos ti podvaja obrazni karakter, hruškasti ljubček moj, srnkin smrček, nič velik nič preširok nič ekscentričen, razen v svoji nedopovedljivi dopadljivosti, prav tak, kakršen mora biti, da ti obraz zadobiva nepopravljivo edinstveno, čisto uposebljeno lepoto, antičnogrški melos, severnjaško nakuliranost, južnjaško neobrzdljivost, balkansko resnico, univerzalno čudovitost. Razgalim kurčevo glavico, pičico pritiskam na nosno konico in cel vohljavček prekrijem s spet spuščeno kurca kožico. Seciram, moja ponosna nosna češčenka, samo povedati hočem, kako me tudi tvoj nos, že samo zgolj nos totalno presanja in zaslepi z rajcem, ščegeta me na vratu, ko sramežljivo razrajcevana zakoplješ glavo vame, da bi ti lahko tako varno skrito v meni prišlo. Glavo imaš kot najrazvitejše jabolko, takšne oblike je bilo zagotovo ono prepovedano spoznanjsko, po katere použitju naj bi se ljudje začeli pofukavati, in res, meni je dovolj že, če se z razprtima dlanema komajda dotikaje oprimem prosto štrleče lasne periferije krog tvoje sferične glave, zatemnelega žarenja, vsega me presijujejo žgečkajoči trzlajci pod kožo, kot bi tvoja venerina betica oddajala poželjivost napajajoč štrom, in ko malce, čisto nežno pritiskam, zdrsím čez glavino prostranstvo ter po obeh razprtostih na roki tipajoč zaznam in se zavem očesnih kotanj, pretanjenih vek in obrvi, za komaj kakšen promil od lic hladnejšega nosa, kot ritka svileni ličnici, ustnično zrošenost ..., je, kakor bi bil z vsakim srčnim utripom trši kurac tisti najzvestejši ljubimec, kateremu zgolj s svojo pojavo, utelešenostjo daješ vso srž, da sploh lahko je. Zato ti včasih med razplamtenim natepavanjem tam dol položim roko na čelo, se močno oprimem temena ali zaglavja ter te tako z vso silo nasajam na kurca, ta zatip, dotik, stisk nekje na glavi mi ojača in ohranja kurčevo trdnost, ko je vtem tvoja pička od visokofrekvenčnega kurčevega klanja vanjo vse bliže prihajanju, vse širša, bolj razpotegnjena, vlažnejša, ohlapnejša. Zato mi roke zdrsijo na kot pretresovan puding gosto resonirajoči ritnici, stisnem ju, da mi pička tesneje in ostreje zacmoka po kurcu, takrat mi hoče kot nevidna pest nekje iz jajčne notrine izbiti vso nakopičeno in vso še niti sproducirano ne spermo, iz kurčevega vznožja nezadržno izbruhava gejzir prevrelega semena ...

Spustim jih na vrat, zglanjajoč podbradek, nabran, viden in značilen med glavo in grlom, s sladoredno vanilijo polnjena golšica, kot podporni steber pod tako neprecenljivo in tako vsega najlepšega polno glavo ter nad ponosnim, čistim, visokim vratom brez madeža, noben stolp se ne dviga niti s približno podobno asociacijo k nebesnemu svodu, morda se mu nekoliko približa le nasproten sončev svetlobni snop, ki se iz raztrgano oblačnega neba in skoz tanke pičkice med zgoščenim drevjem prebija do podna. Ne pretiravam, pojma nimaš, kar poslušaj. Vse to nakladanje zbledi, kadar se vratu dotaknem, ga poduham, odžigosam na svojo kožo, znorim. Kurca bi ti zataknil vanj, ko mi ga vlečeš, naj hibernira pod in v tvojem krasnem vratu kot blagoslovljen zarodek. Ližem, sesam, žvalim tvoj vrat in tako kurčevo paše in rajca in pali vse, da bi se zagrizel vanj, polizajoč še tisto veliko aorto, vso brnečo od naslajevanja. In kadar se ti s prsti zamasiram v tilnik, pod skoncentrirano prenežno kožno gubo, pernato zmehčanim puhkom lahko vložena hrbteničina brezglavost, ne me jebat, prek kože na prstih kot nadsvetlobno hitrostni telegram vedno znova ukazuje nemočnemu sužnju kurcu, naj potisočeri svojo itak prerazgreto potenco, in kot prek nemočnega refleksa uboga, revež prefukavan, marioneta tvoje pičke. In vrat se razcveti v ramena in ramena so zgornji ročni iztek, vtek do trupa, nedopovedljivo rad in s krasnim dramaturškim spominom na neizživete romanticistične scene, tristo šestdeset stopinj vrtljivi počasni kadri, izpopolnjena pozaba sveta, sociale, pravil pred vstopom v nova pravila, eno socialo v dvoje in od sveta nezaustavljene ljubezni, zapopadajoč veter in na ostrih skalah razklano razpenjevan ocean ..., te primem za rame, stisnem, kot ne bi nikoli več hotel izpustiti, prsti se vbočijo v obključnične kosti in poljubijo mehko mišično maso, se zazrem v umetnostno nič vedoče oči ter hipoma, desetinkosekundni gib, in z žnabli sem na žnablah, poljubim, statično fotografsko in kakor odljubljajoč proti zatemnitvi za vojaerske oči, prologu ljubezenskega triumfa. Obe tvoji roki, od podpazduhe do prstnih konic, sta edini roki, katerima bi dal zibati svojega dojenčka, samega sebe, in fukal, odnosno zdrkal bi si ga v tvoji podpajski, pa notranji strani komolca, s katerimkoli blagoslovljenim kurčevim robom podrkaval po kateremkoli delu tvoje roke,

laktu, tri in bicepsu, povsod, a srce, moja najveščejša narokometalka, iskreno povedano, popolnoma poblaznim in ob najdrobčkenejšem preblisku na tvoje dlani, prste, dlančnice ne vem ničesar več. Če je ravno ročnost tista najpomembnejša za razliko med človekom in majmunom, potem je tvoja dlan tista razlika med ne vem, kaj je višje od človeka, dober človek, nadčlovek, čezčlovek, angel etc., vsem tem in človekom. Veliki prelepi ročici, celi roki, ne vem, kako si drznejšo primerjati najlepšo anatomijo z onim plastificiranjem, češ obline kot na Michelangelovih stvaritvah itn., ko pa bi bila najvišja pohvala kateremukoli umetniškemu delu ta, da je njegova izmojstrena okončina kot tvoja dlan. Itak imaš najnežnejšo kožo, kar sem jih kdaj božal, lizal, fukal, kar sem jih kdaj ljubil s svojo, toda tvoja dlan v moji, tu se ph popolnizira, dopolni v nebesi dotik. Do kraja izšmirglana kožna blaginja, na karkoli položiš svojo edinstveno dlan, z njenim poljubljajočim štempljem olepšaš in udobrotiš, še zraku prihaja, ko ga nežno šamariš s svojimi gibi. Zaradi tega ti tolikokrat kot lutka vodim roko dotikati se me, na lice, prsi, skoz lase, nimaš pojma, kolikšna slast se mi razfukava pod tvojim dotikom, tisti vzradoščeni delček pod kožo šeta med zvezdami, in ko mi med misijonarskim fukanjem podrsiš po hrbtu, boku, me kot jebana pravljčna uročenost, s še več nabijanja izzivajoča pretanjeno postiskuješ za rit, takrat spetinspet izgubim ves nadzor nad orgazmiranjem in kurac kakor od deus ex posredovanja nezadržno izbruha, in potlej se ves nesrečen pizdkujem nad nekakšno impotenco, dočim je resnica ravno nasprotna, namreč prepotenca spričo nadmočne, v tebi užensčene, učlovečene fukfantazme. In ko mi ga drkaš, drkaška šampionka moja, kako me vsega nasrši tvoj dlančni oprijem krog drkanca, malček stisni, od ganotja mi kurac zahlipa, povsod v drobovju pa, kot da se je na prekopenem mravljišču razjarilo milijardo mravelj, po celem telesu, včasih se bojim, da mi bo v tvoji roki kurac od prestimulacije kratkomalo razmesarjeno eksplodiral, zato vsake toliko plaho razprem oči in vidim tvoje virtuozno drkajoče prste, dlan, in spotencirano me razpali, grabim te po nogah, joškah, pički, povsod, od razrajcenja bi te krempljajoč sfaširal, se kot pravkar amputiran v palico zagrizel v tvoje meso, tako neizmerno naslado mi v kurca in povsod ožigosavajo tvoji drkajoči prstni členki. Celo

pest ti zažrem v svoj gobec in sesam kot infantilnež joško. Kurc, niti nohti ti ne morejo ubežati prejebanemu češčenju, ni čudno, da jih užitnejše od čokoladnih tablic tako često pogrickavaš. Veliki so kot vsa roka in kakor nos obraz podvajajo v lepo zakleto ročno imanenco. Vzvalovljeni, posebej tisti na palcu, kot bi razburkan ocean zasteklenel v podiamanten kristal. Odščipnjeni nohti so se mi od nekdaj gravžali, a zadnjič sem na podnu videl tvojega, in še preden sem lahko refleksno odreagiral, tj. ga z odporom zafukal v koš, sem se domislil, kaj in od koga je ta roževinasto belkast lokec, in hotel sem ga pojesti. Aaaa, sanjam, kako mi s pajčjo dlanjo nad jajci narediš kletko, zariješ našpičene nohte v presredek, in še iz riti se mi izcedi sperma. Ljubezen moja, umreti želim z obrazom, zakopanim v tvoje dlani. Identično je s tvojimi nogami. Ne drznem si še spregovoriti o njunem medenično kupolastem stiku, koder pička razsvetljuje svet, ma isto je kot z rokami, podrkaval po njih, drkal v podkolenčnem sklepu, prelizal s kurcem obe do zadnjega milimetra. Kako mi kurčetina zapoje, ko z njim prešlatujem tvoje stegno, oči mi obrača špehnata bibavica krog podritja, in niže proti kolenu, koder se zožene prek stoične piščali dotelesijo v tiste najslajše nožice. Spočetka jih nemara nisem pretirano obražtal, optična napaka in zablada bedastega idiota, a zdaj nepovratno vem, kako kačje zapeljivo, vsakič znova neponovljivo se oklenejo, kot bi vse kurčevo vstajenje terjale zgolj zase. Čiste so kot puščava in obenem odžejajoče kot najbistrejša voda, zagrizem se ti v koleno in z jezikovo sledjo bližam pički, stopalu. Ti tvoji nožici, kaj mi delata, jebome fukbog, ti moja fukboginja, jebi me, razjebi me čez življenje, pa to itak počneš že z golim dejstvom svojega obstajanja. S stopalom ti postopim nart, in še preden se dotaknem, me tvoji sluteni nožni prstki in njihova venčnocvetna mehkoba naježita, kurac ves spaničarjen vstaja in bega semtertja, kam naj pomoli glavo. In tvoj podplat, tiste zgoščene, preskrajno rajcljive zarezice na njem in dolnji prstni odtisi, zglačena peta, zavita v k pički naperjeno, narezljano ahilovo tetivo, pička moja Marijina, jezik bi si prilimal nanj, saj bi ti zbožjasten polizaval podplat kot smrtno žejen pes, ki pije, hlastneje, močnejše, dlje ... V vsak prostorček med dvema prstoma bi te pofukal, na obeh nogah, še enkrat, še nešteto krat. Saj veš, ko spiš, ti božam in gladim in ljubkujem nožici kot sladki drobni

mucki. Če ti otečejo, ti otekajo od preobilja, s katerim me tako onstran vsake zdrave pameti prerajcuješ. Še celo tvoj drobni, malček razmesarjeni noht, ki sem prvič pri tebi, še ne tvoj, motril postrani, njega sem vzljubil, pretipujem ga, njegove milimetrske klifke, pocmokavam ga z jezikovo konico. O, biti počen, po katerem hodijo tvoje bose nožice, tacaj po meni, obrazu, očeh, riti, kurcu, vsega me poteptaj, ti moja nožična imperatorka, s kakšnim preobjebenim krikom k fuku se ti razkrečijo, in ko fukajoč te nad kolenom začutim tvoji bosi nožici, moram alarmatno začeti zgriževati vase že brez povratka izstreljen orgazem, kot bi tajil bolenje, žgečkanje, čezrobno pokvarjeno vzradoščenje, skurjene dlake ližejo tvoje preslastne nožičine kotanjice, kot na nepregledljive žilice, pregrabljene s samo meni zaznavljivim fuk stimuliranjem, od katerega postanem pofukan zombi, našpičen kurac, nate lupingirajoč komet. Izrisal bi reliefni zemljevid tvojih nožic in ga študiral, raziskoval, kurčil kot konkvistador. Ležečo na trebuhu s proti glavi in meni pokrčeno nožico, razkazujočo svoj narezljan podplat in prčkajočo po prstkih, peti, tem ali onem kožnem valčku, bi te vedno znova surovo zagrabil, posadil na hrbet, z rokama zakleščil nogi in te čez gate pofukal kot zadnjo ostalo jebeno jebanko na svetu, najnedolžnejšo punčko v najrazvratnejši kurbi in najrazvratnejšo kurbo v najnedolžnejši punčki. Tvoje noge, okoli mene kot bršljan, jaz med njimi, kot od pitona davljena žrtev, fukaj me, nožna pička moja, zanoži in zapičkaj se name, kurčeva nebesa, nebesa kot taka so v tebi, so ti, so biti s tabo. Pišem tule supernovske hiperbole o vsem, kar si mi, kar vznbujaš, kar si nasploh, besede mi bruhajo kot spermni vulkani, potlej pa prideš in te vidim in samo sekundo, dve zrem vate, poljubiš me, prepleteva prste, začutim svojo tvojost na tebi, ko se priviješ pod roko, speči ti gladim od hibernacije kot prijazen kamin razgreto nožico, aaa, kakšno neumorljivo pasanje mehko ti pregnetavati ljubke prste ..., in ima me spraviti se popravljati do zdaj izpisano suhoparno nezadostnost, toliko neskončneje od tegale pisanja si zmerom čez čez vse zapisano. Čudi me, da sem se tako napalil nate, razlil po sebi tvojo šele zdaj v vsem sijanju razbohoteno lepoto, kakor te ne zmorem več gledati karkoli drugega, tujega, nelepega, čudim se tebi, kako si vsakič, ko te zopet zagledam, lepša kakor ob prejšnjem snidenju, in

že prej si bila prelepa, da lepša ne bi mogla biti. Kot vrhunska nadhistorična umetnina si, vsako prebiranje odkrije nekaj vnaprej in vnazaj univerzalno novega, kot sem, spomni se, npr. malo prej poregistriral mojstrsko kvantitativno vzporedje, čudotivo simetrijo med nosno nozdrvično glavnino ter razširjeno čistino med obrvema. Ti čudo moje.

Prvič ležech s teboj sem se zatripal na tvoje joške. Vsa preoblečena si bila, tista kilometrska kikla brez kraja, nepremostljiva masa blaga vseprek pred tvojo tako čezvse zeleno goloto, pa mi je vendar ratalo prebiti se do krasne male, prelepo oble desne joške, nekako kot bi nervozno skušal deaktivirati bombo, kajti prvič ob tebi s tabo, čisto novo krasotico, v katero sem se nezadržljivo zaljubljal, vešda je vsaka dlačica na meni postala vročična in bolno senzibilna tipalka, zmerom zaskrbljena, ali dela vse lepo in prav, a itak se je s teboj, moja žvaljena deklica, vse ne vem kako dofukalo prav na pravo mesto. Nisem se zavedal, kaj natanko želim storiti, razen samoumevno zaželenega fuka, in težko če ti nisem zgolj hotel pocmokati, zžvaliti, pregrizljati, pocuzati, posesati, premesiti joške, kot ti je ni nikoli nihče. Ves sem metamorforiziral v eno samo lizanje, materi nisem nikoli tako gobcal po bradavici. In kaj ti ne bi, imaš pač perfektni mali joškici, velike, velike male grudi, joškarička pička moja, zdaj ljubko kot ježek v klobčiču pomanjšane pred svetom, zdaj zveličinjene kot opoldansko sonce, kameleonski kot barva tvojih oči. Pod ključnicama začneta vzhajati, tolsti golobici mali, kot sveže zgneten mesna hlebčka z najmehkejšo nežno kožo namesto skorje ter velikima malininima niplama na vrhcu smetankaste polti. Izpopolnjeni sta, umeščeni na edinih možnih pravilnih koordinatah, kot najskrbnejše merjeno, zmerno topokotno razširjeni vsakasebi v spokojno omamno štrlenje, na trigonometrično dolinico med joškama lahko položim pest, sicer pa zaradi meni najprimernejše, kot posebej zame ustrojene dimenzije tebe, z dlanjo zaobjamem obe tvoji z ljubko zamaščeno breskvostjo vzbrsteni dojki hkrati in ju najslastnejše prestiskujem, znova in znova pretipujem njuno podvojeno, mehko vzčvrsteno mlečno peno, ponorim, kadar se te spomnim šepniti Ajde stisni bolj, in ponorevam, ko ju, kot brezbrežen morski val šume prelizuje obalo, mesim in mesim in mesim, z drugo prosto ti zatrnkam lice v ustih, prsti se ližejo z jezikom,

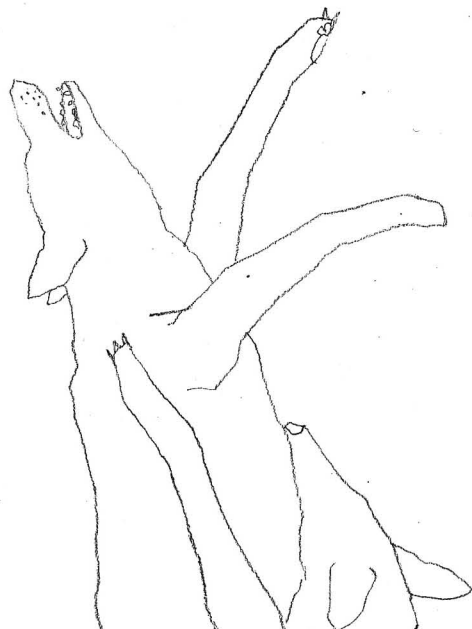
prerajcujem pičkino metropolo, klitoris, pizdo, rit ... Prešlatavati tisto najžlahtnejšo poltrdomehko mast pod dojenčkovo kožo, stiskati božja jajca ne paše tako, včasih od dobrodetja pozabim vse in sem le še ročno joškanje, in ustrašim se, da ti jih ne bi od vse večje nasladne sile odtrgal. Taki v majhnem veličastni zizki, kot vimenska mesca z vzbradavičenima vršacema, tema bradavičkama s svobodno posejanimi mesnoprashnimi pičicami po krožnem vznožju in valovito oprstanjenima do bulice, bunkice v središču, dva ščegetavčka, kot bi vulkan izbljunil svojo zakristaljeno sredico, ne rabita izkapavati mleka, sami na sebi sta hranljivejši od tega najhranljivejšega živila, neizmolzljivi futrata z nenasitljivim hlastanjem po še, še vjoškane zamesene maščobe, še plastificiranega niplovskega mesa, še zapikovati prste v njune robove, še ju nezagrabljivo grabiti. Praviš, da sta premajhni za fuk med joški, pa ni res, ni res, še vse kaj drugega od natepavanja med njiju jima svetim s kurcem, prekurčujem ti bradavico, kot bi ti jo jezikal, šamarim ju s svojo falusno vstalo vzmetjo, da se zgoščeno vzalovljeni treseta kot želejeva kolačka ... Obsedata me, ko se mi fuk izzivajoči zazijata med oči, stisnjeni skupaj in razpeto nabiti pod modrcem in izrezanim topom, na zgrmenje v stojkota naperjeni topovski kugli, iz vsega preostalega uperspektivnjeni, kot bi hoteli vzhajati čez ves pogled, in med njima iz dekoltetne sence spogledljivo pokukava podolgovat nezapolnjen prostorček, ki ne more biti drugega kot interjoškni odlitek mojega trdega kurca. Kakšni razpeto presviljeni kašasti bombici. Najžmohtnejše salo v sladko gladko zmeščanih prsniš škronicljih, takšni na prehoten oprijem čakajoči, čvrsto vzblazinjeni bunki, kot odtajana zamrzla smetana. Joškarica moja, najprsnějše in najdojčnejše imaš, ne odteguj mi jih nikoli. Presežna lepota ni več vedela, kam na tebi bi se dala, pa te je počastila s tako ljubko šarmatnimi joškicami. Naj kurčim po njih, vsako posebej pretanjeno goltajoč stlačim v žrelo ter se jezikoma lotevam vzdihovanih bradavičič, krempljaje opirajoč se na ti dve špeh bombici te bom nabijaje nasajal na itak vseskozi batinastega kurca. Gola si najlepša, ma kaka Boticcelijeva Venera ali najbolj simetrično plastificirana porno diva, ni šans, posekaš vsakršno žensko goloto, goloti vobče daješ šele s seboj nago ovekovečenja vredno pozo, pomeni scela razgaljena me vzrajcuješ onstran hotenja, da se ujemam

kot asekualno občudovati tvoje belinaste obline, kakor bi bile vseskozi prelite s platinastim polnoluninim sojem. Sleherni kvadratni milimeter bi ti prepikal s kurcem, tvoje golo poziranje me navda s tako iskrenim tihim občudovanjem, zaradi katerega me je sploh sram kaj reči. Ti madona, gracija, najrazgaljenejša pofukanka, ko te fukam, se od uživanja hvala bogu ne zmorem skoncentrirati na vso tvojo čaščeno oblinjenost, mislim ne neke prazne abstraktne hvalnice nekih neder in deviške beline, ko obožujem tvoje cvetoče nage krivulje, jih mislim kratko malo najvulgarnejše fizično. Veš, kako stoječa tesno prekrizaš noge na kolenih, kot bi pred pičko hotela nabiti kužen, nevstopen x, in kako tako z najmaziljenejšo kožo prevlečena razgaljenost vzcetevas s slehernim pregibom. Ti si moja nagirana sanja o zeleni in imeti ženski, moja negirana nedostopnost k ljubezni. Naj ti s svojo goloto do zadnje pore podupliram kožo in sem na tebe siamiziran, nerazločljiv spopajevalec s tvojo čisto zorno poltjo. Kamorkoli na tvojo nagost se mi zabije nabit kurac, povsod je preljubljen enako in isto, z neoporečno fukazirajočo slo, in včasih bi te samo tako vso pretapkaaval, nezakoljivo prebadal po povsod razodeti zmiljeni koži. Gledam te, spečo v samo gatah, dobro, da se ne vidiš in veš, kot te vidim in vem jaz, zaljubila bi se vase. Vsak pogled nate mi povleče kurca. In o tvojem spolovilnem oboku, kaj ti povedati o njem. Pička ti moja, anusna altistka, ti pobliskaje zaiskrena klitorisna kresnička, daj, da ga frcnem. Kakor je slednji tak nevelik gumbek, tako pička ponosno širna v svoji vaginalni planjavi. Nikamor se nisem nikoli tako hiperpotentno kurčil, nikamor se ne bom, zame je vse le še tvoja ena in edina in edinstvena pička, nebesni vpičkohod v njeno neupojmljivo drobovje. Štrlečo žnablo ima pod ščegijem, da se je lahko oprimem, ko me hoče ta prečrnjena luknja od tvoje pizde zauhati vase. Jao joj, tako prelita, vesoljno potopljena pičzoza, mislim si, ko sem te obdeloval povsod, na klitobunkici, prezarivajoč pičkino izpraznjeno torpedno cev in s sredincem v ritni luknji, lilo ti je, kot bi odprl pipo, iz riti si scala hudournik fuk soka. Prostorni pizdin rudnik, vesolje je počilo na veliko z izpuhtenim in parajočim pičkunskim prdcem, vanjo se bo zapičkalo po svoji zaobrnitvi vase. Vsakič znova preritemu vate, tja do kraja zabitemu v smrtonosno pičkovino, da se nama medenici prefarbujeta s podpluto, mi je kurac tam v

tvoji moji mesni praznini predrkovan onstran nekega blesavega natepavanja, tudi če je fukanje vedno nekaj takega, s teboj zakačeno na moj klin, kamor te kontinuirano nasajam in objestno dimnikarim vse širnejšo kurčevano rano, ki začenja strepetavati kot jok zatajajoč obraz, jebem te in prešpikavam, količim kot vampirja v srce, se ne morem in ne morem dovolj nasitovati tega monstroznega uživanja, naj mi pride, hitro, pozno, pompozno, zatajeno, čez sekundo te hočem spet naskočiti, zriti se nazaj vate, tvojo sploh prototipno, unikatno v žensko vbito fuk cev na svetu. Tvoja pička je portal k samopozabi, vsemu, česar si niti misliti nikoli nisem drznil, da lahko okusim, použijem, imam. Vanjo bi se zasadil ves, kar me je, z glavo, nogama naprej, zafukal v njeno tartarsko brezno brez dna, kjer uživanje brez začetka in konca perverzira samo vase. In ko najbolj barbarsko podivjavam in zabijam kurca globlje in globlje, že skoz [organe in orgazme, saj bi ti sicer paral čreva, lomil rebra, klal srce in te davil, kozlala bi mojega v pičko streljanega kurca, te začutim z vso tvojo pojavnostjo, z rokama se vkleščim prek ritnic in dalje zabijam dlje in dlje, objemaš me in poljubljaš, pozabljaajoč na kaj počneva, nasladnost je prezaslepljujoča, cukam in bolim in vse bolj fuk nemrtvec zaman aziliram v večno neprekinljivo prejubavanje, in ta praznina, nič med prekrvavljeno mesenim ostenjem ni le nenasitna čepica za mojega kurca, marveč prazni označevalec, s svojo zverženostjo na vse brez povratka vzpostavljajoč kratko malo vsakokratno tebe kot tako, in vtem tudi mene, saj veš, brez tebe me ni, brez tvoje pičke sem impotenca brez smisla. Popikaj, prepičkaj me, kot piranha požri s pizdo. Saj zdaj, tolikokrat že in tolikokrat še pofukajoč te šele vem, da je vse, kar sem kadarkoli bil, zopet doživljano v tvoji pizdi, da vanjo vklenjam prihodnost, da te lahko vedno znova pojubavam, brez kakršnegakoli truda in trudnosti, ves čas sem se rojeval, živel, umiral, ma kurac in pička, obstoj je začel obstajati izključno za zgolj in samo eno, da se ti bom skurčil v pičko in tam dojel, kaj se pravi biti. Tvoja pička mi je pogoltnila srce in z vanjo pofukanim kurcem ga pokukavam in se spominjam ostajati človek. etc. ad inf.

VELIMIR HLEBNI- KOV

PREVEDEL DRAGO BAJT

RADIO PRIHODNOSTI

Radio prihodnosti – poglavitno drevo zavesti – bo začel upravljanje brezmejnih nalog in združil človeštvo. Okoli glavne postaje Radia, tega železnega gradu, kjer oblaki žic štrlijo kakor lasje, bo bržkone narisani par kosti, lobanja in znani napis: »Previdno«, kajti najmanjša zaustavitev v delovanju Radia bi povzročila duhovno omedlevico vse dežele, začasno izgubo njene zavesti.

Radio bo postal duhovno sonce dežele, veliki čarodej in čarovnik.

Predstavimo si glavno postajo Radia: v zraku pajčevina zvez, oblak bliskov, ki zdaj ugašajo, zdaj spet se prižigajo in prehajajo z enega konca stavbe na drugega. Modra krogla kroglastega bliska, ki visi v zraku kakor plašna ptica, pošev prepleteno vrvje.

Iz te točke zemeljske krogle vsak dan, podobne pomladnemu preletu ptic, letijo jate novic iz življenja duha.

V tej reki bliskovitih ptic duh premaguje moč, dober nasvet pa grožnje.

Dela umetnikov peresa in čopiča, odkritja umetnikov misli (Mečnikova, Einsteina), ki mahoma ponesejo človeštvo proti novim obrežjem ...

Nasveti iz vsakdanjega življenja se izmenjujejo s članki državljanov snežnih višav človeškega duha. Grebeni valov znanstvenega morja pljuskaajo čez celo deželo h krajevnim postajam Radia, da bi še isti dan postali črke na temnem platnu velikanskih knjig, višjih od hiš, ki se dvigajo na trgih vasi in počasi obračajo liste.

RADIJSKE BRALNICE

Te ulične knjige so – bralnice Radia! S svojimi velikanskimi razsežnostmi okvirjajo naselja, opravljajo naloge vsega človeštva.

Radio je rešil nalogo, ki je ni opravila cerkev kot taka, postal je prav tako nujen za vsako naselje, kot je šola ali bralnica.

Nalogo, da se poveže z enotno dušo človeštva, z enotnim celodnevним duhovnim valom, ki se širi nad deželo dan na dan in jo moči z dežjem znanstvenih in umetniških novic – to nalogo je rešil Radio ob pomoči bliska. Na velikanskih senčnih knjigah vasi je Radio danes natisnil povest priljubljenega pisatelja, članek o drobnih izmerah prostorja, opis poletov – in novice iz sosednjih dežel. Vsakdo bere, kar si želi. Ta knjiga, ena in ista za celo deželo, stoji v vsaki vasi, večno v krogu bralcev, natanko postavljena, molčeča bralnica naselij. V črnem tisku se je pokazala v knjigah glasna znanstvena novica: kemik H., ki slovi v ozkem krogu svojih učencev, je odkril način za pripravo mesa in kruha iz močno razširjenih vrst gline.

Množica se vznemirja in razmišlja: Kaj se bo zgodilo?

Potres, požar, nesreča - vse to bo v štiriindvajsetih urah natisnjeno v knjigah Radia ... Vso deželo bojo prekrivale postaje Radia ...

RADIJSKO POSLUŠALSTVO

Železna usta zvočnika so spremenila ujeti in naprej poslani trepet bliska v glasno govorico, v petje in človeško besedo.

Vsa vas se je zbrala, da bi poslušala.

Iz ust železne troblje se glasno razlegajo novice dneva, zadeve oblasti, vesti o vremenu, novice iz razburkanega življenja prestolnic.

Zdi se, kot da nekaj velikan bere velikansko knjigo dneva. To je železni bralec, to so železna usta zvočnika; grobo in razločno sporoča jutranje vesti, odposlane v naselje s svetilnika glavne postaje Radia.

Kaj je to? Od kod ta reka, ta poplava vse dežele z nezemeljskim petjem, frfotanjem kril, žvižganjem in tleskanjem in celo srebrno reko prelepih norih kragulčkov, ki se zliva od tam, kjer nas ni, skupaj z otroškim petjem in švistenjem kril?

Na vsak vaški trg po deželi se zlivajo ti glasovi, ta srebrni naliv. Prelepi srebrni kragulčki so se skupaj z žvižgi zgrnili z višav. Morda so nebeščanski zvoki – duhovi – nizko preleteli kočo. Ne ...

Musorgski prihodnosti prireja vseljudski večer svojega ustvarjanja s pomočjo orodij Radia v širnem prostoru od Vladivostoka do Baltika, pod sinjimi svodi neba ... Ta večer omamlja ljudi, jih obhaja s svojo dušo, jutri pa bo navaden smrtnik! On, umetnik, je začaral deželo; podaril ji je petje morja in žvižganje vetra! Vsako vas in vsako kočo obiskujejo božanski žvižgi in presladka blaženost zvokov.

RADIO IN RAZSTAVE

Zakaj se okoli velikanskih ognjenih platen Radia, ki se dvigajo kakor knjige velikanov, zgrinjajo danes ljudje iz daljnih vasi? Radio je razposlal s svojimi orodji barvne sence, da bi vso deželo in vsako vas naredil za udeleženko razstave umetniških platen daljne prestolnice. Razstava se prenaša s svetlobnimi pobliski in obnavlja v tisočerihi ogledalih na vseh postajah Radia. Če je bil Radio poprej svetovni sluh, je zdaj oko, za katerega ne obstaja razdalja. Glavni svetilnik Radia je poslal svoje žarke in moskovska razstava platen najboljših umetnikov se je razcvetela na straneh knjig v bralnicah vsake vasi velikanske dežele, segla do sleherne naseljene točke.

RADIJSKI KLUB

Stopimo bliže ... Ponosni nebotičniki, ki tonejo v oblakih, šahiranje dveh ljudi na nasprotnih točkah zemeljske krogle, oživiljen pomenek človeka v Ameriki s človekom v Evropi ... Bralnice so se stemnile; mahoma se je zaslislala daljna pesem pevca, Radio je skozi železna grla poslal žarke te pesmi svojim železnim pevcem: poj, železo! In k besedi, glaseči se v tihoti in samoti, k njenim bruhajočim izviro, se je zgrnila vsa dežela. Ubogljiveje kakor strune pod prsti goslača bojo železna orodja Radia govorila in pela, prepuščajoč se naletom volje. V vsaki vasi bo stalo orodje sluha in železnega glasu za en čut in železno oko za drugega.

VELIKI ČAROVNIK

Zdaj znajo pošiljati občutke za okus — za preprosto, slabo, čeprav zdravo kosilo bo Radio z žarki odposlal okusno sanjo, privid čisto drugih občutkov okušanja. Ljudje bojo pili vodo, a zdelo se jim bo, da je pred njimi vino. Nasitno in preprosto kosilo si bo nadelo vitez razkošne gostije ... To bo dalo Radiu še večjo oblast nad zavestjo dežele ... Celo vonji se bojo v prihodnosti podrejali volji Radia: v trdi zimi medeni vonj lipe, pomešan z vonjem snega — to bo resnično darilo Radia deželi. Današnji zdravniki zdravijo na daljavo s sugestijo po žici. Radio prihodnosti bo znal biti tudi zdravnik, ki zdravi brez zdravil.

In potem:

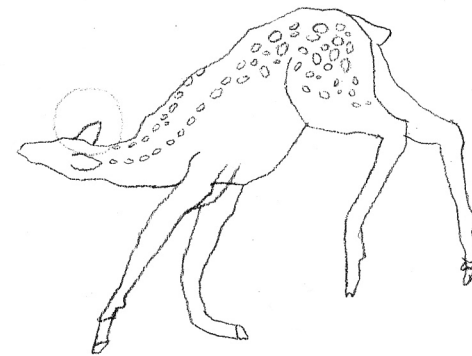
Znano je, da nekateri glasovi, na primer la in si, povečujejo mišično zmogljivost, včasih za štiriinšestdesetkrat, in jo zgostijo v določenem časovnem trenutku. V dnevih napornega dela, ob težkem poljskem delu poleti, pri gradnji velikih stavb bo Radio odpošiljal te glasove po vsej deželi in tako za večkrat okrepil njeno moč. In nazadnje — v roke Radia bo prešla ljudska prosveta. Vrhovni svet za znanost bo razpošiljal naloge in berila za vse šole v deželi, tako višje kot nižje.

Učitelj bo samo spremljevalec tega pouka. Vsakodnevni poleti nalog in učbenikov čez nebo do vaških šol po deželi, povezovanje njene zavesti v eno samo voljo.

Tako bo Radio skoval nepretrgane člene verige svetovne duše in združil vse človeštvo.

PREVEDLA MONIKA VREČAR

PREJ IN POTEM

Vsako življenje ima točko preobrata; nedolžnost, pridobljena ali izgubljena; Bog, spoznan ali spoznan za smešnega. Ne morem se spomniti svoje. Mogoče se je zgodilo v vrtcu Goskasta goska, na dan ko me mami ni prišla iskat, ker je bila poledica, ona pa je odrasla v Los Angelesu, se vozakala v oranžnem Volkswagnovem kombiju in ni znala voziti na poledici. Čudno je bilo čakati v sobi, polni otroških stvari — stojalca za slikanje, igralna kuhinja, otroški kostumi in jogiji za počitek —, brez prisotnosti drugih otrok. Vse je bilo skrbno pospravljeno za naslednji dan. Bilo mi je vseeno, ker sem vedel, da je moja naloga, da čakam, ne pa da se igram. Vedel sem, da bo moja krivda, če se karkoli zgodi moji mami, medtem ko se sam pohlepno igram. Mogoče se je zgodilo ta dan, ampak moja mami je nazadnje prišla, in ko sva se skupaj peljala domov v taksiju, sem lahko sedel v njenem naročju in poslušal zgodbo o nesreči. Tako da verjetno ni bilo tisti dan.

Jeremy Jebbings, divjelasi blondin, ki je sedel za mano v drugem razredu, je rad šilil svinčnike v smrtonosna orožja in potem izvajal akupunkturne eksperimente na mojih koščenih lopaticah. Jaz bi se stresel in zašepetal: »Au, nehej, Jeremy. Auuu.« Ni se mi posvetilo, da bi ga zatožil. Špikanje se je preprosto zdelo kot ena tistih stvari, na katere se moraš navaditi, ko si enkrat dovolj star, da greš v šolo. Včasih me je zaskrbelo, da bo mi bo grafit iz konice svinčnika zastupil kri in bom umrl, ampak bil sem sramežljiv otrok. Nekega dne je Jeremy prišel v šolo z novim šilčkom. Bil je moder in v obliki avtomobilčka. Pokazal mi ga je, medtem ko smo stali in peli »O, Kanada.« Pomolil mi ga je kot vablivo ponudbo: »Glej, Mitzy, vrum vrum.« Na hitro sem ga ošinil s pogledom in se delal, da ga nisem slišal. Nič v zvezi z Jeremijem Jebbingsom se mi ni zdelo smiselno. Novi šilček se je izkazal za bolj učinkovitega od prejšnjega. Popravljali smo nalogo od prejšnjega dne, ko me je prvič. Ravno sem bil na vrsti za črkovanje besede »moderen« pred celim razredom. V tem trenutku me je direktno v hrbet. Izstrelilo me je pokonci, s kolena sem se butnil v mizo in naglas zajavkal: »Jebemomater!« Okoli mene se je razlegel zvok, ki se je zdel kot val živalskega renčanja. Pogledal

sem gospodično Thurstead in videl, da se celo ona smeje. Solze si je morala obrisati, tako močno se je smejala. Ker ni mogla spraviti glasu iz sebe, je bila njena komunikacija zreducirana na kriljenje z rokami, s katerimi je nakazala razredu, naj se počasi umiri. Teh trideset sekund, kot je trajalo, da se je ponovno zbrala, je bilo ena izmed tistih točk preobrata zanjo.

Doma je beseda na J funkcionirala podobno kot drugi ljudje uporabljajo hm. Bila je jebena vlada, jebeni otroci, Jezus Kristus na jebenih berglah. In moja najljubša, ker sem imel rad ptiče: jebi raco. Med mojo mami in bratom Nickyjem je bila beseda jebi povzdignjena v umetniško formo. Bilo je nekakšno svetoskrunstvo za kateregakoli od njiju izreči več kot dva stavka, ne da bi vključila besedo jebi v nekakšni inovativni obliki. Če nista bila razporejena za inovativnost, sta ciljala na kvantiteto namesto kvalitete. Kljub temu sem se hitro naučil, da preklinjanje ni nekaj, kar spada v šolo. Preklinjanje je bilo privatni ritual, kot interne šale ali recepti, ki so bili posebnost družine. V naši družini smo uporabljali jeben podobno kot so drugje uporabljali pomanjševalnice ali nadimke.

Gospodično Thurstead sem imel rad, a sem bil kljub temu grozno razočaran zaradi njenega pomanjkanja ogorčenosti nad mojim umazanim jezikom. Hotel sem, da me kaznuje, namesto da se mi reži. Potreboval sem civilizirano kazen, ne pa brutalne kazni. Morala bi me poslati k ravnatelju ali me postaviti na hodnik do odmora. Moral sem verjeti, da ljudje tam zunaj vedo, kako se je treba obnašati in kako spoštovati pravila. Ni bilo prav od doma in šole, da trčita skupaj v anarhiji vrednot. Ni bilo prav od učiteljic drugega razreda, da se smejejo, dokler jim obrazi ne pordečijo in prsi ne hropejo.

Ko se je gospodični Thurstead povrnil glas, je poklicala Jeremyja Jebbingsa pred tablo in par minut sta si nekaj šepetala. Potem mu je zasegla njegov novi šilček in me prosila naj nadaljujem s črkovanjem besede »moderen«. Še cel dan je Jeremy sedel za mano in me štokal s prstom.

Po končanem drugem razredu so Jeremyja premestili na drugo šolo in kmalu po tem sem se preselil. Nisem kaj dosti mislil nanj, razen kadar sem se spraševal, če je tudi on goljufal pri ocenjevanju svojih preverjanj

črkovanja tako kot jaz. Oba sva bila dobra v črkovanju in nemogoče se mi je zdelo napisati »14/15« na vrhu svoje strani, če je preprosto dodajanje l-ja ali črtanje e-ja dovoljevalo, da napišem »15/15«. Ko sem mislil nanj, leta kasneje, se mi je posvetilo, da je bilo mogoče mučenje s svinčnikom in šilčkom njegov način izkazovanja naklonjenosti. Ali pa tudi ne.

Nekega dne, bil sem star devet ali deset, po tem ko smo se preselili na podeželski Vancouver Island, sem jo strigel skozi sosedov vrt. Rad sem tekel, kamorkoli sem že šel, in ko sem tako prosto letal naokoli, sem pogledal drevo, ki je raslo med klopco in stezo. Nenadoma sem vedel, da sem vernik. Bog obstaja. Drevo je to dokazovalo s čudežem svoje popolnoma običajne drevesnosti. Bil je ekstatični trenutek. Še mesece, vsakič ko sem tekel skozi vrt, da bi se igral s Katyo, hudobno malo deklico, ki je živela v sosednji hiši in mučila mravlje in pajke, sem moral na hitro pogledati drevo in lahko sem čutil, kar sem vedel, da je popolna resnica. Ampak spet smo se preselili in poskusil sem gledati druga drevesa in nekatera so bila dih jemljajoča in nekatera so bila običajna, ampak nobeno ni bilo čista preprosta neponeverjena resnica. In zdaj se spominjam vedenja o Bogu, ampak ne čutim več tega, kar sem takrat vedel. Celo vrnil sem se in obiskal tisto mesto, drevo je še vedno tam — zdaj višje od hiše, zdravo in stoično — ampak kljub temu samo drevo in jaz ne vem ničesar več, tako da to mogoče ni bila moja točka preobrata.

Slišal sem, da se je Jeremy Jebbings pri šestnajstih napil in na glavo skočil v prazen bazen. Preživel je, ampak je bil od vratu navzdol paraliziran. To je že en način, da razumeš prej in potem.

PABLO NERUDA

PREVEDLA TIBOR HRS PANDUR
IN VID JERANKO

IZ CANTA GENERAL

Canto General: je življenjsko delo Pabla Nerude, večkrat razglašeno za največji ep dvajsetega stoletja. Vase zajema zgodovinsko in mitološko rekonstrukcijo obeh Amerik, tako kot osebno epopejo in izgnanstvo samega Nerude. Tema izdaje/izdajstva je po Jacku Schmittu (prevajalcu Canta General v angleščino) ključna tema celotne knjige. Konkvistadorji, ki so izdali prvotne prebivalce Amerik in jih skoraj popolnoma iztrebili (ocenjeno je, da se realne številke genocida ameriških staroselcev gibljejo med 60 in 80 milijonov žrtev). Izdajstvo nove oligarhije že v Ameriki rojenih mestizov, ki so služili evropskim kronam ali sodobnim korporacijam. Izdajstvo Gonzaleza Videle, ki so ga podpirali komunisti (vključno z Nerudo), saj je prisegel izvršiti socialne reforme, ki jih po izvolitvi na predsedniški stolček ni, ter celo postal lutka ZDA, kar je sprožilo slaven Nerudov govor senatu in pismo, kjer je Videlo obtožil izdajstva, zaradi česar so Nerudo obsodili na zaporno kazen, ki se ji je izognil z begom v izgnanstvo. Takrat se je Canto General začel tudi dejansko sestavljati v ep, ki ga imamo pred sabo, pred tem je bil mišljen le kot slavospev Čilu, a se je razvil v ep o celotni Latinski (in delno Severni) Ameriki. Kot pravi sam Jack Schmitt:

»Menim, da je temeljna zgodba Canta General zgodba izdajstva. Izdaja je pomembna, saj vzpostavi atmosfero Canta, ki je občutje ogorčenja in obljuba obnove. Izdaja ni izvirni greh; je zlo dejanje, ki ga storijo ljudje pri polni zavesti glede posledic svojih dejanj. Kot vesoljni potop v Vicojevem sistemu, ki nudi drugi začetek, po katerem človek ustvarja zgodovino (v nasprotju z Genezo), je izdaja začetek zgodovine, za katero je odgovoren le človek sam. Je tudi nasilje, storjeno proti danemu tekstu skupnosti, ki ustvari razkol v zgodovini in v interpretaciji besed, deljenih besed skupnosti. Prekinitev in obnova se pojavita kot osnovni politični in poetični dejanji; to je vnovični spoj besed in dejanj in rekonstitucija kolektiva. Temeljni dogodki, ki so vodili h kompoziciji Canta General, so izdajstvo obljub Gonzaleza Videle, Nerudovo pismo, ki je predsednika obtožilo izdaje, in sojenje pesniku za razžalitev, čemur je sledil dolg pregon, med katerim je končal Canto General. Ti dogodki so na samem začetku t. i. hladne vojne. Aliansa med ZDA in Sovjetsko zvezo med drugo svetovno vojno je kmalu razpadla zaradi njunih radikalnih političnih razlik, tako da je bil zrak poln nezaupanja, obtožb in protiobožb izdaje idealov, ki so alianso sprva vzpostavili. To je bil čas, ko se je Komunistična stranka povezovala z drugimi »progresivnimi« skupinami ter na ta način poskušala preko volitev pridobiti moč. Neruda, ki je bil prominenten član Komunistične stranke, je pomagal skovati koalicio z Radikalno stranko, kateri je predsedoval Gonzalez Videla, ki je bil senator tako kot Neruda. Neruda je vodil volilno kampanjo in se skupaj s stranko na vse pretege trudil, da so izvolili Videlo, saj je zaprisegel komunistom in podpisal program, ki je začrtal širne in drastične politične reforme. Ob prevzemu oblasti je Videla obljube in program zavrnil. Spodbujen od ZDA, ki so imele ekonomski in strateški interes v čilenskem bakru in soli, je pričel preganjati komuniste, spodkopavati delavske sindikate, ter novinarje podredil strogi cenzuri in stari čilenski oligarhiji ponovno omogočil ogromen vpliv pri odločanju v njegovi vladi. V tem trenutku je Neruda napisal svoje »Pismo mojim prijateljem v Južni Ameriki«, znano tudi kot »Intimno pismo milijonom ljudem«, v katerem je predsednika Čila obsodil veleizdaje. Pismo je objavil El Nacional, osrednji časopis Caracasa, 27. novembra 1947. Gonzalez Videla je nato tožil Nerudo za razžalitev. Nato je Neruda 6. januarja 1948 v čilenskem parlamentu priredil oster govor proti Videlu, splošno znanim pod Zolajevim naslovom: »Yo acuso«. A vrhovno sodišče je izvršilo obtožbo proti Nerudi in izdan je bil sodni nalog za njegovo aretacijo. Takrat je Neruda pobegnil in v izgnanstvu končal Canto General. V omenjenem pismu Neruda pove, da mu je Komunistična stranka dovolila enoletni izostanek, da konča svojo pesem.«

Schmitt nadaljuje glede vprašanja mita in upodabljanja zgodovine v Cantu: »[...] Miti so večinoma zgodbe o fizičnem, spolnem in psihološkem nasilju, ki vključujejo več članov iste družine ali klana. Bistveno je krvno sorodstvo vseh vpletenih. Zato ker bo mit vzpostavil obstoj enega nasproti drugemu in razločil drugega od sebe, se mora zgoditi določena oblika vstaje. V Nerudovem Cantu General prevzame obliko izdaje to nasilje samo. Izdaja se lahko zgodi, samo če je bila izrečena zaobljuba enosti danemu korpusu ali telesu skupnosti. To je dejanje proti zavezji, ki zagotavlja enotnost. Zatorej izdajstvo ali prevara izpolnjuje kvaliteto tistega, ki je proti nemu, medtem ko se razceplja v drugo. Prevarena je temelj razlike, neskladnosti enega sebstva z drugim, besede s svetom. To je začetek ali vsaj eden izmed začetkov časa. Je ločitev, ki je tako boleča kot rojstvo in tako polna krivde in obžalovanja kot fizični akt, upodobljen v teogonijah. Izdajstvo Gonzaleza Videle je bila iskra, ki

je v Nerudovi zavesti organizirala ta ogromen poetični projekt. V svojih Spominih Neruda glede Videla pravi: »Gonzalez Videla je prisegel, da bo izvršil pravico«. Glej besede: »prisegel je«. Kasneje pravi: »[V] favni naše Amerike so bili veliki diktatorji ogromni zavri, preživelci kolosalnega fevdalizma prahistorične dežele. Čilenski Judež je bil samo amaterski tiran in na lestvici zavrov ne bi bil nič drugega kot le strupen kuščar«. A še bolj pomenljive so besede, ki v pismu obtožujejo Videla, in tekst Nerudovega govora v parlamentu. Beseda »izdaja« igra pomembno vlogo v obeh, a v pismu je še posebej poudarjena predsednikova kršitev lastne zaobljube, da bo sledil napisanemu in objavljenemu programu: »Te reforme smo prediskutirali na odprtem združenju organiziranih demokratičnih sil in Program 4. septembra — kot se je imenoval ta temeljni dokument — je bil zaprisežen in podpisan z roko Gonzaleza Videla v najbolj svečanem dejanju našega političnega življenja.« In kasneje je »Videla razposlal milijon kopij tega Programa z izjavo, da je prisegel na skupščini demokratov s svojim podpisom v faksimilah«. Gonzalez Videla, ne Neruda, je tisti, ki je prekršil podpisano zaobljubo, on je prekršil zavezo, sklenjeno s temeljnim dokumentom, spajajočim tekstom zaveze. Predsednik je prepustil domovino, vključno s tajnim zemljevidom njene obale, organom ZDA. Kakorkoli, Neruda je bil viktimiziran z obrekovanjem in pregonom. On je ugodna žrtev, ki lahko obnovi vez. V svojem govoru pravi: »Ponosen sem, da je ta pregon izbral mene. Ponosen sem, ker imajo ljudje, ki trpijo in se borijo, zdaj odprto perspektivo glede dejstva, kdo je ostal zvest svojim javnim dolžnostim in kdo jih je izdal.« Prelomljene obljube, predani dokumenti in skrivnosti, laži in obrekovanja, celotna afera ima opraviti z zlo(upo)rabo jezika, z blatenjem besed, ima opraviti z zapetjo med besedami in dejanji. Osnovna zgodba je postavljena: izdajalec je kriv za nasilje nad ustavno listino; žrtev obnovi ali poskuša znova obnoviti besede z njenimi prvotnimi, celotnimi pomeni. Ta mit je podlaga Canto General, ki premošča prepad med brezčasnim svetom podzavesti in narave ter zgodovinsko sedanostjo. Neruda se je v svoji pesmi Gonzalezu Videlu masčeval, saj ga je obdal z nekakšno negativno nesmrtnostjo ter mu dal s tem relativno veličino. Od zdaj naprej se da zgodovino »gonzalizirati« in vse prevare, ki so obiskale Latinsko Ameriko, se inkarnirajo v tem preprostem »kuščarju«. Canto General je litanija perfidnosti, zagrešeni v imenu objlujb pravice, žalostinka in krik pravične kazni. Prevara je rdeča nit te litanije, kulminacija česar je izdaja peska samega («Pesek izdan»/»*La arena traicionada*«), same zemlje, gline, iz katere je človeštvo zrasedo nedolžno, nepokvarjeno in čisto. Kontingenca politične zgodbe, ki je pesniku odprla oči, je seme širne zgodovinske in poetične vizije. Izdajstvo Gonzaleza Videla samo spominja in pred nas postavlja vsa ustanoviteljska izdajstva ameriške zgodovine: izdajo prvotnih prebivalstev Novega sveta, serijo neskončno ponovljenih napadov proti ljudem po mnogih prelomljenih obljubah v času konkviste (prihod pravice, ki naj bi jo prineslo krščanstvo, kar je bil razlog in opravičilo za invazijo Evropejcev) in politične neodvisnosti (z zaobljubami svobodi, enakopravnosti in demokraciji). To niso nesreče, ki so obiskale človeštvo preko jeznega boga, ampak zlobna dejanja hudobnih mož, zagrešena proti kolektivu. Tukaj vstopa preroka metoda Nerudove poezije, sicer v obliki napora ponovno vzpostaviti povezave med blagodejnimi dogodki v bližnji prihodnosti in obljubami, prelomljenimi v preteklosti. Že izgovorjava teh besed samih je začetek obnove. Pesem bo pokrila prepad prekinitve, ki jo je ustvarila izdaja; pesem bo reaktivirala dobre obljube, pozabljene v minulih letih. Ta prerokba je, kakorkoli, odvisna od prevare, prekinitve ali zarezave v izvoru, ki jo morajo premostiti podobe, figuralna kvaliteta poetičnega jezika. To je temeljni mit Canto General, »njegova vrhovna fikcija«.« (Paul Schmitt: *Poetics of Betrayal*, v *Canto General*, University of California Press, 1991.)

Ali z drugimi besedami: Jezik, da rane pozdravi, glasba, da zaceli kosti. Neruda pa proti koncu svojega epa pravzaprav zaključí takole: »Ne prihajam, da bi karkoli razrešil. / Sem prihajam, da bi pel / in da bi peli z menoj.«

Kot protiutež in obljubo odrešilne prihodnosti Neruda v Cantu General slavi Stalina in Sovjetsko zvezo, seveda v času, ko informacije o masovnih pobojih, čistkah in montiranih procesih paranoiidnega diktatorja še niso bile javno znane, čeprav sredi slavospeva partiji in Stalinu Neruda prizna, da Stalin »tudi kaznuje«. Te slavospeve je Neruda kasneje obžaloval in se ob razkritju genocida nad ruskim ljudstvom javno opravičil. Seveda pa ta tema še vedno sproža polemike in skandale. Zanimivo tragično naključje je tudi Nerudova smrt in nasilna odstranitev Salvadorja Allendeja in njegove socialistične vlade s strani ZDA, ki so podprle in namestile lutkarskega diktatorja Augusta Pinocheta, ki je po državnem prevratu 11. septembra 1973 zaprl državo, preganjal in pomoril na tisoče Čilencev ter dovolil ekonomske eksperimente Milтона Friedmana in njegove čikaške šole neoliberalcev. Strah in trepet so sejali vodi smrti in med drugim spremenili glavni stadion Santiaga v koncentracijsko taborišče za »subverzivce«, kjer so umorili tudi režiserja, orfeja revolucije in

kantavtorja Victorja Jara (ki je mimogrede prav tako oboževal Canto General). Vzrok in okoliščine Nerudove smrti, prav v tem času nasilnega prevzema oblasti, še zdaj niso razjasnjene in trenutno poteka resna preiskava, ki naj bi dokazala, da je bil Neruda pravzaprav umorjen.

Zanimiva navezava in sovpliv ob ustvarjanju Canto General je gibanje Treh velikih muralistov Mehike (Rivera, Orozco, Siquieros), ki je bilo temelj za konstrukcijo Canto General, kot lucidno pokaže Hugo Méndez-Ramírez v *Neruda's Ekphrastic Experience: Mural Art and Canto General*. Pomenljivo je, da je originalna izdaja Canta General opremljena z naslovnico, ki jo je naslikal Rivera, in polna ilustracij Rivere in Siquierosa, kar novejše izdaje, kdo ve zakaj, zanemarjajo. Mnoge teme in občutja se prepletajo med monumentalnimi freskami Rivere, Orozca, Siquierosa in Cantom General. Kar morda najbolj povezuje Rivero, muraliste in Nerudo, je, po Santiju, indigenistična perspektiva, s katere Neruda prične pisati Canta General. Prav čas Nerudovega izgnanstva, ko je bival v Mehiki (1940–1943), je usodno zaznamoval njegovo poetiko in strukturo Canta General. Siqueirosu je Neruda celo pomagal, da se je izognil zaporu in s pomočjo Nerudovih vez pobegnil v Čile, ko ga je oblast po krivem osumila atentata na Trockega. Neruda je svoje pesmi tiskal prav tako tudi v obliki plakatov, recimo pesem Na zidovih Mehike, ki je hkrati odkrit poklon njegovim mehiškim prijateljem. Na skoraj isti frekvenci kot Riverove freske Neruda povzdiguje predkolumbijski telurizem («*La simetria del panal / en tu ciudadela amarilla*«. »Simetrija panja / tvojega rumenega mesta-), v delih obeh je reflektiran in povzdignjen tudi anonimen karakter množic: »niso bili / nihče, vsi so bili ljudje, niso imeli obraza«. Telurična vizija Amerike prihaja direktno od Treh velikih muralistov, tako od Rivere kot Siquierosa je Neruda črpal svojo apokaliptično interpretacijo marksizma, tako kot kupolajico krščanskih simbolov s predkolumbaljsko mitologijo ter komunistično simbolologijo.

V času, ko je bil Canto General natisnjen v svoji prvotni obliki, je Rivera končal svojo monumentalno fresko v Narodni palači: *Mehiško zgodovino*, ki je prikaz Mehike od konkviste do prihodnosti, ki jo je slikal med letoma 1942 in 1945. S podobno idilično reprezentacijo predkolumbijskega življenja je Rivera okrasil naslovnico prve izdaje Canto General. Neruda se je Rivere spominjal v pasusu, ki spominja na njegovo poetiko, kjer govori o »kaligrafiji zgodovine«, ki je »povezala zgodovino Mehike in ji podarila reliefe dejstev, navad in tragedij«. V zvezi z renesanso, ki so jo izvedli Trije veliki pod taktirko programa Joseja Vasconcelosa, sekretarja za izobrazbo in mentorja muralistov, se odpira vprašanje »javne umetnosti«. Kot pravi Serge Faucherau, fresko »ustvari en sam človek, a pogosto je realizirana kolektivno«. Drugje trdi, da se pri freski prepletata koncepta anonimnega in množičnega avtorja. Je kot enciklopedija, »skupna knjiga človeka, odprti kruh / je geografija moje pesmi« (kot pravi Neruda). Freska (po Faucherauju) išče čezindividualni izraz in je namenjena vsem. Program renesanse ameriške umetnosti je po Vasconcelosu stremel k totalni in organski umetnosti, ki se je navdihovala pri velikih zgodovinskih epohah Bizanca in italijanskega Quattrocenta. Zakoreninjena je prav tako v prvih jamskih pragrafitih in negibljivih freskah prvih cerkev. »Javna umetnost« se je navdihovala prav tako pri anonimnih slikah t. i. »primitivnih« plemen, pri ikonah in mozaikih srednjega veka z didaktičnim namenom doseči čim večje število gledalcev/bralcev. Seveda dela modernih freskarjev niso anonimna, je pa diskurz, ki ga ta dela vzpostavljajo, kolektivno stvarjenje – fikcija, ki jo sprejememo z dobro vero, da poznamo identiteto njihovih avtorjev. Seveda pesnike in slikarje ločijo ideologije in stili, a loči jih tudi subtilna, a pomembna razlika. Fresko lahko berejo vsi, vključno z analfabeti (ter je tako dejanska knjiga vseh); knjiga pa je omejena z bralci.

Kot lucidno zaključí svoj spremni zapis k Cantu General Enrico Mario Santi: »Ščasoma je Canto General postal klasika; navdihuje nova dela in odpira žive polemike. Je skriti izvir bestsellerjev kot Spomin ognja (1982) Eduarda Galeana, ki kot njen prednik predstavlja zgodovino Amerike, izhajajoč iz enciklopedične domišljije z namenom izvršiti pravico v imenu nemočnih. [...] Po umoru Che Guevare so med njegovimi osebnimi stvarmi (ob zadnjih še neobjavljenih dnevnikih, ki jih še vedno hrani vojaška akademija v Boliviji) našli podčrtano ter popisano verzijo Canto General. Prav tako je Heberto Padillo, eden najboljših pesnikov kontinenta, v intervjuju razglasil Canto General za najpomembnejšo knjigo Nerude in našega časa. Naj se Canto General povzdiguje ali zavrača, eno je jasno: Canto General je pomembna knjiga. Kot ključen del hispanoameriške poezije dvajsetega stoletja jo je nemogoče prezreti.« (Enrico Maria Santi v Canto General, Ediciones Cátedra, 1990, 2011.)

OSVOBODITELJI'

Sem gre drevo, drevo

nevihte, drevo ljudstva.

Njegovi junaki vstajajo iz zemlje

kot listje iz sokov rastlin

in veter stresa krošnjo

šelestecih množic,

dokler seme kruha

ne pade znova na zemljo.

Sem gre drevo, drevo

z golimi trupli nahranjeno,

trupli zbičanih in ranjenih,

trupli nemogočih obrazov,

na sulicah nabodenih,

na grmadi raztrganih,

s sekiro obglavljenih,

razčetrverjenih s konji,

krizanih v cerkvi.

Sem gre drevo, drevo

še živečih korenin

je izčrpalo sol mučeništva,

njegove korenine so pile kri

in izžele solze iz prsti:

jih povzpele skozi svoje veje,

jih razporedile v svojo arhitekturo.

Bili so to nevidni cvetovi —

včasih pokopani cvetovi,

spet drugič pa so razsvetlili

njegove cvetne liste kot planeti.

In človek je pobral z vej

okamnele polžje hiške,

si jih podajal iz roke v roko

kot magnolije ali granate

in naenkrat so odprle zemljo

in zrasle do zvezd.

To je drevo svobodnih.

Drevo zemlja, drevo oblak,

drevo kruh, drevo puščica,

drevo pest, drevo ogenj.

Utoplja ga viharna voda našega temnega veka,

a njegov jambor uravnoveša

obseg njene moči.

TUPAC AMARU (1781)²

(odlomek)

Tupac Amaru, poraženo sonce,

iz tvoje raztrgane slave

se dviguje izginjena luč

kot sonce nad morjem.

Globoka ljudstva gline,

žrtvovane statve,

vlažne hiše peska

govorijo v tišini: »Tupac,«

in Tupac je seme,

govorijo v tišini: »Tupac,«

in Tupac je skrit v brazdi,

govorijo v tišini: »Tupac,«

in Tupac se kali zemlji.

^[1] Libertadores: tukaj je preveden uvod in dve sledeči pesmi četrtega dela Canto General (Osvoboditelji), kjer Neruda slavi osvoboditelje Latinske Amerike od domorodnih upornikov in poveljnikov do sodobnih komunističnih revolucionarjev ter borcev za človeške pravice. V zvezi s tem delom je Neruda Cardoni Peñi priznal: »[...] takoj po konkvisti je posebna kasta prevzela osvobodilno gibanje in vzpostavila novo obliko gospostva nad našim prebivalstvom. Potrebovali so te španske rablje z božansko pravico nad dvignjenim mečem. Tako vidimo, kako so te oligarhije novorojenih v Ameriki izdali vse, še posebej spomin na največje junake prvega ameriškega boja.« (Povzeto po komentarjih Enrica Maria Santija v Canto General, Ediciones Cátedra, 1990, 2011.)

^[2] Tupac Amaru: je psevdonim Joseja Gabriela Condorcanquia (1742–1781), slavnega Perujsca, ki je po dolgih letih zasužnjenja in genocida Indijancev uspešno vodil vstajo proti Špancem, osvobodil tudi temnopolte sužnje in jih mobiliziral proti španski kroni. Razglasil se je za (in verjetno je celo bil) zadnjega potomca inkovskih kraljev. Kronist se postavlja v čas, ko so ga Španci usmrtili, torej razčetrčili, ko so ga mučili, mu iztaknili oko in odrezali jezik. Ubili so tudi njegovo ženo in dva otroka, skratka njegovo celotno krvno linijo. Za več glej recimo film Tupac Amaru (1984).

Takrat so na naših tleh
pokopali
drobižke, iztrošili so se,
neveljavni in profesionalni.
Prišel je dolar z agresivnimi zobmi,
da bi razžrl ozemlja
ameriškega pastoralnega grla.
S trdim goltancem je strl Panamo,
zaril svoje čekane v svežo prst,
se valjal v blatu, viskiju, krvi,
se zaobljubil predsedniku v fraku:
»Bodi z nami
naš podkup vsakdanji.«

Kmalu je prišlo jeklo
in jarek je razdelil bivališča,
gospodarji sem, služinčad tja.

Oddirjali so proti Nikaragvi.

Spustili so se, odeti v belo,
trosili dolarje in strele.
A tam se je dvignil poveljnik,
ki je rekel: »Ne, tu ne boš imel
svojih koncesij, svojega vrča.«
Obljubili so mu predsedniški
portret z rokavicami,
z lento in s sveže kupljenimi
lakastimi čevlji.

Sandino je snel svoje škornje,
se pogreznil v drhteče močvirje,
si opasal razmočeno lento
svobodne džungle
in s strelom za strelom odgovarjal
»civilizatorjem«.

Severnoameriški bes
je bil neopisljiv: informirani
poslanci so prepričali
svet, kako ljubijo Nikaragvo,
da se mora nekega dne
narediti red
v njeni zaspani notranjosti.

Sandino je pobesil vsiljivce.

Junake z Wall Streeta
je požrlo močvirje,
strela jih je poklala,
več mačet jim je sledilo,
zanka jih je prebujala
sredi noči kakor kača
in viseče z dreves so jih počasi
odnesli
modri hrošči
in pogoltne ovijalke.

Sandino je stal v tišini
na Trgu ljudstva,
povsod je stal Sandino,
pobijal Severnoameričane,
sodil zavojevalcem.
In ko je prišlo letalstvo,
ofenziva vojnih čet
v oklepih, zarez
rušilnih oblasti,
je Sandino s svojimi gverilci
spekter džungle,
zvito drevo,
speča želva
ali plazeča reka.
A drevo, želva, tok
so bili maščevalna smrt,
skupek džungle,
smrtonosni znaki pajka.

(Leta 1948
je bil gverilec⁴
iz Grčije, špartanske divizije,
žara luči, napaden
s strani plačancev dolarja.
Iz vrhov je streljal ogenj
na hobotnico iz Chicaga
in imenovali so ga,
tako kot Sandina, junaka
iz Nikaragve,
»gorski bandit«.)

A ko ogenj, kri
in dolar niso pokončali
ponosnega stolpa Sandina,
so bojavniki Wall Streeta
sklenili mir in povabili
gverilca k proslavi,
kjer ga je na novo najet izdajalec

s puško ustrelil.

Ime mu je Somoza⁵. Še danes
vlada v Nikaragvi:
trideset dolarjev je zraslo
in se mu razmnožilo v vampu.

To je zgodba Sandina,
poveljnika iz Nikaragve,
ganljivo utelešenje
našega izdanega peska,
razdvojenega in napadanega,
izropanega in mučenega.

Zberi iz dežel zakrit
žalosti utrip, samoto,
pšenico poteptanih polj:
nekaj kali pod zastavami:
spet nas kliče starodavni glas.
Spusti se do mineralnih korenin
in v opustošenem metalu žil
doseži boj človeštva na zemlji,
onstran mučeništva, ki mrcvari
roke, usojene svetlobi.
Ne odpovej se dnevu, ki ti je dan
preko tistih, ki so padli v spopadu. Vsaka bodica
se rodi iz semena zasejanega v zemljo
in kot pšenica nepreštevni ljudje
združijo korenine, akumulirajo bodice
in se v spuščnem viharju
vzdignejo k luči veselja.

3 Sandino (1926): (Augusto César, 1893–1934) nikaragvajski revolucionarni vodja proti severnoameriški intervenciji. Umorjen od članov Guardie Nacional (Državne garde). Kronist postavlja dogajanje v leto 1926, leto, ko je ponovno nastopila vlada konzervativnega predsednika Nikaragve Adolfa Diaza, ki je podprl severnoameriško invazijo dvatisočih marincev, da bi ublažil vpliv liberalne vlade, ki jo je zastopal Sandino, in orožja Juana B. Sacasasa.

4 Leta 1948 / je gverilec ...: prva od mnogih aluzij v Cantu General na komunistično vstajo proti desni grški vladi od leta 1946 naprej. Konflikt se je nadaljeval marca 1947 na instanco angleške vlade glede razglasitve Trumanove doktrine, s katero se je vlada Severne Amerike zavezala nuditi ekonomsko pomoč tistim državam, ki so po Trumanu »podrejene zaradi eksternega zatiranja ali se upirajo podrejanju oboroženim manjšinam«. Trumanova doktrina je bila ena najmočnejših členov v verigi dogodkov, ki so sprožili hladno vojno med ZDA in Sovjetsko zvezo. Očitno je, da če sledimo ciklični konstrukciji knjige, kronist asociira komunistično vstajo v Grčiji s Sandinovim bojem v Nikaragvi.

5 Somoza: (Debayle, Anastasio, 1896–1956) diktator iz Nikaragve, šef državne vojske in predsednik Nikaragve do leta 1956, ko je bil umorjen.

RAZGLASITEV ZAKONA LIJAKA⁶

Razglasili so se za patriote.
V klubih, kjer so se dekorirali,
so začeli pisati zgodovino.
Parlamenti so bili polni pompa.
Razdelili so
zemljo, zakon,
najboljše ulice, zrak,
univerzo, čevlje.

Njihova izredna iniciativa
je bila država, postavljena
v tej obliki, toga prevara.
Sprva so debatirali o tem kot ponavadi
s svečanostjo in banketi,
najprej v poljedelskih krogih
z vojsko in odvetniki.
In vrhovni zakon je končno
romal v skupščino — slaven,
spoštovan, nedotakljiv
zakon lijaka.

Bil je sprejet.

Za bogate poštene obroke.

Za revne odpadke.

Denar za bogate.

Delo za revne.

Za bogate velike hiše.

Za revne podrtije.

Oprostitve za roparskega barona.

Zapor za človeka, ki hlebec ukrade.

Pariz, Pariz za dandyje.

Revne v rudnike, revne v puščave.

G. Rodriguez de la Crota⁷
je govoril senatu s spevnim
elegantnim glasom.

»Ta zakon končno vzpostavlja
obvezno hierarhijo
in nad vsem vse osnovne principe
krščanstva.

Bil je tako
nujen kot voda.
Samo komunisti, spočeti
v peklju, kot veste,
bi lahko bili proti kodi
lijaka, bistroumni in resni.
A ta aziatska opozicija,
izhajajoča iz podčloveka,
je zlahka zatrta: v zapor z
vsemi, v koncentracijska taborišča z vsemi
in tako bodo razpoznavni
gospodje in uslužni
yanaconi Radikalne stranke⁸
končno stali sami.«

Sledil je aplavz
iz aristokratskih klopi:
kakšna lucidnost, kako poduhovljeno,
kakšen filozof, kakšna osebnost!
In vsi so zdrveli, da bi si
prek svojih poslov napolnili žepe,
eden monopolizira mleko,
drugi goljufa z žico,
tretji krade sladkor
in vsi se bučno razglašajo
za patriote z monopolom očitno
tudi nad patriotizmom, kar prav tako nalaga
zakon lijaka.

⁶ Zakon lijaka: fraza, ki označuje krivičen zakon v prid izkoriščevalcem.
⁷ Rodriguez de la Crota: satirična aluzija na Héctorja Rodrigueza de la Sotta, Čilenskega senatorja Konzervativne stranke (in Nerudovega kolega med 1945—1949), ki je javno zagovarjal *Zakon za zaščito demokracije*, ki je dal zagon političnemu pregonu pesnika.
⁸ Yanaconi Radikalne stranke: *yanaconi* so bili najbolj docilni Indijanci in so služili španskim konkvistadorjem. Kronist uporablja termin glede docilne politike Čilenske Radikalne stranke (katere predsednik je bil Gabriel Gonzalez Videla), sredinske desnice in srednjega razreda.

DOLARJEVI ODVETNIKI

Ameriški inferno, naš kruh
namočen v strup, še en
jezik je v tvojem izdajalskem obrazu:
domorodni odvetnik
tuje korporacije.

On je tisti, ki zapira okove
suženjstva v vaši deželi,
neokusne parade
menedžerske kaste
z vzdignjenimi nosovi
opazujejo naše strgane zastave.

Ko newyorški imperij
pošilja stražarje (inženirje,
poslovodje, nadzornike,
eksperte), da bi merili
zaseženo zemljo,
cink, petrolej, banane,
nitrate, baker, mangan,
sladkor, železo, gumo, prst,
se prikaže obskuren palček
in mehko svetuje
z rumenim nasmehom
novim vsiljivcem:

*Ni potrebno plačevati
te domorodce preveč,
ni jim modro dvigati
plač. To bi bil slab nasvet.
Ti brezdelneži, ti križanci
bi se s toliko denarja
samo napili. Bog obvarji.
Primitivci so, malo več
kot zveri, poznam jih predobro.
Ne plačujte jih toliko.*

Sprejmejo ga. Oblečejo ga
v livrejo. Oblači se kot gringo,
pljuva kot gringo. Pleše
kot gringo in pleza.

Ima avto, viski, tiskarno,
izvolijo ga za sodnika in predstavnika,
odlikujejo ga, postane minister,
ima posluh vlade.
Ve, kdo je podkupljiv.
Ve, kdo je podkupljen.
Liže, maže, odlikuje,
mami, se smehlja, grozi.
In tako nam naše republike
krvavijo skozi pristanišča.

Kje, vprašate, živi ta virus
— ta odvetnik,
ta ferment pogube,
ta težka krvoželjna uš,
rejena na naši krvi?
Naseljuje nižje regije
Ekvatorja, Brazilijo,
a prav tako osrednji pas
Amerike.

Najdete ga v razbrazdanih
višavah Chuquicamate.
Kjerkoli zavoha bogastva, pleza
po gorah, prestopa brezna
s kodami in navodili,
kako nam zemljo pokrasti.
Najdete ga v Puerto Limónu,
v Ciudad Trujilu, v Iquique,
v Caracasu, v Maracaibu,
v Antofagasti, v Hondurasu,
našega brata zapre,
obtoži svojega tovariša,
razlašča posestva, vrata
odpira sodnikom in veleposestnikom,
kupi časopise, usmerja
policijo, palice, puške
proti svoji zapuščeni družini.

STANDARD OIL CO.⁹

Ko je sveder zavrtal
proti kamnitim špranjam
in vdrl s svojim neizprosnim drobovjem
v podzemeljska kraljestva
in mrtva leta, oči
vekov, zaprtih
korenin rastlin
in so drobljivi sistemi
postali sloj vode,
ogenj pognan skozi cevi navzgor,
spremenjen v mrzlo tekočino
na carini višin,
v trenutku, ko je izšla iz svojega sveta
zloveščih globin,
je srečala bledega inženirja
in posestni list.

Kakorkoli prepletene naj bi
bile arterije petroleja, kakorkoli sloji
lahko spremenijo svoj tihi prostor
in premikajo svojo suverenost
med črevesjem zemlje,
ko fontana zašprica
svojo parafinsko krošnjo,
Standard Oil že čaka tam
s čeki in pištolami,
s svojimi vladami in zaporniki.

Njihovi načrti imperatorji
iz New Yorka so nežni
morilci, ki z nasmeškom
kupujejo svilo, najlon, cigare,
ozkosrčne diktatorje in tirane.

Kupujejo države, ljudi, morja,
policije, deželne skupščine,
daljne pokrajine, kjer
reveži kopičijo svojo koruzo
kot skopuhi svoje zlato:

Standard Oil jih prebudi,
jih obleče v uniforme, določi,
kateri brat jim naj bo sovrag.
Paragvajec svojo vojno vojuje,
Bolivijec trohni
z brzostrelko v džungli.

Predsednik je umorjen
za kapljico nafte,
milijon akrov vredna
hipoteka, hitra
usmrtitev rano v jutru,
smrtno z lučjo prestrašeno
novo taborišče zaporov za
subverzivce v Patagoniji,
izdaja, razgubljeni streli
pod naftno luno,
subtilna sprememba ministrov
v prestolnici, šepet
kot val olja
in zep, vidiš,
kako črke Standard Oil
sijejo nad oblaki,
nad morji, pri tebi doma,
razsvetljujoč svoja ozemlja.

⁹ Standard Oil New York: korporacija, del Rockefellerjevega imperija in aktivna še danes. Trenutno usmerjena prav tako v tehnologijo, znana kot S. O. N. Y.

UNITED FRUIT CO.¹⁰

Ko je trobenta zadonela, je bilo na zemlji
vse nared.
Jahve je podelil svet
Coca-Coli Inc., Anacondi,
Ford Motorsu in drugim entitetam:
United Fruit Inc.
je zase pridržal najsočnejše,
centralno primorje moje dežele,
sladke boke Amerike.
Ponovno je krstil te dežele
»banana republike«¹¹
in nad spečimi trupli,
nad nemirimi junaki,
ki so osvojili ugled,
zastave in svobodo,
je priredil komično opero:
odtutil osebno usodo,
odredil cesarjeve krone,
izvlekel zavist, privabil
diktatorstvo muh:
muhe Trujila¹², muhe Tacha¹³,
muhe Carías¹⁴, Martíneza,
Ubica¹⁵, muhe namočene
v skromno kri in marmelado,
opite muhe, ki vršijo
čez grobove skupnega,
cirkuske muhe, premetene muhe,
vešče tiranij.

¹⁰ The United Fruit Company (1899–1970): je bila velika ameriška korporacija, ki je trgovala s tropskim sadjem (predvsem z bananami in ananasi) s plantaž t. i. tretjega sveta ter ga nato preprodajala v ZDA in Evropo. Kritiki so združbo večkrat obtožili izkoriščevalskega neokolonializma in jo opisali kot arhetipski primer vpliva multinacionalnih korporacij na notranjo politiko t. i. »banana republik«. United Fruit Company je bila v Srednji Ameriki znana tudi kot *la frutera* ali Mamita Yunay (»Mommy United«), kjer je bila najbolj aktivna. Večino dvajsetega stoletja je dominirala v izvozu banan iz Latinske Amerike in ohranjala virtualni monopol nad trgom banan v določenih predelih. Združba je imela globok in dolgotrajen vpliv na ekonomski in politični razvoj številnih latinskoameriških držav.

¹¹ Banana republike: dobeseden prevod angleške fraze *Banana Republics*, ki

Med krvilačnimi muhami
se izkrca Fruit Co.,
opustoši kavo in sadje,
za svoje ladje razčara
naše potopljene zaklade zemlje
v servirne pladnje.

Medtem v sladkornih brezni
pristanišč
padajo Indijanci, pokopani
v jutranji megli:
telo se skotali navzdol, brezimna
stvar, padla cifra,
kup mrtvega sadja,
odvrženega na smetišču.

AMERIKA, NE KLIČEM TVOJEGA IMENA ZAMAN

Amerika, ne kličem tvojega imena zaman.
Ko držim meč k srcu,
ko prenašam puščanja svoje duše,
ko tvoj nov dan
penetrira skozme skozi okna,
sem iz in sem luč, ki me proizvaja,
živim v senci, ki me določa,
spim in se dvigam v tvoji bistveni zori,
sladek kot grozdje in grozen
konduktor sladkorja in kazni,
premočen od sperme tvojih vrst,
negovan na krvi tvoje zapuščine.

imenjuje srednjeameriške države (Gvatemala, Honduras, El Salvador, Nikaragva, Costa Rica in Panama), ki izkoriščajo svojo industrijo banan, in vlade, ki se podrejajo, da zadovoljijo interese ZDA.

¹² Trujila: Rafael Leonidas Trujillo Molina (1891–1961), znan tudi kot *El Jefe*, vladal kot diktator Dominikanski republiki od 1930 do asasinacije 1961.

¹³ Tacha: »Tacho« je psevdonim Anastasia Somoze Debayle (diktatorja Nikaragve).

¹⁴ Carías: verjetno Tiburcio Carías Andino (1876–1969), vojak iz Hondurasa, znan po nasilju. Leta 1918 ustanovil Nacionalno stranko Hondurasa in bil dvakrat predsednik Hondurasa, bežno leta 1924 in od 1933 do 1949.

¹⁵ Ubica: Jorge Ubico y Castañeda (1878–1946), gvatemalski diktator, ki je predsedoval Gvatemali od 1931 do 1944.

ANA MARÍA RODAS

PREVEDEL VID JERANKO

Ana María Rodas: Gvatemalska pesnica, pisateljica in novinarka, rojena v Ciudad de Guatemala leta 1937. Ena pomembnejših osebnosti srednjeameriške intelektualne sfere. Svojo pesniško pot začne z objavo zbirke *Poemas de la izquierda erótica* v letu 1973, tej sledijo še *Cuatro esquinas del juego de una muñeca*, *El fin de los mitos y los sueños* leta 1984 in *La insurrección de Mariana* leta 1993. Odlikovana je s pomembnimi nagradami, med katerimi naštejemo tudi; državno odlikovanje za književnost *Miguel Angel Asturias* 2000, nagrado *Libertad de Prensa* 1974, ki ji ga dodeli Združenje gvatemalskih novinarjev (*Asociación de periodistas de Guatemala*), prvo nagrado proznega natečaja *Certamen de Cuento de Juegos Florales México* leta 1990 ter prvo nagrado za poezijo v okviru natečaja *Certamen de Juegos Florales México, Centroamérica y el Caribe* leta 1990.

PESMI EROTIČNE LEVICE

1. NEDELJA, 12 SEPTEMBER 1937

Nedelja, 12 september 1937
ob dveh zjutraj: rodila sem se.
Od tod moji nočni običaji
in ljubezen ob koncih tedna.
Opredelili so me: dekletce? rožnato.
Odvrгла sem rožnato že dolgo tega
in izbrala barvo, ki mi je najljubša,
vse barve so.
Spremljajo me tri hčere in dva psa:
to kar mi ostaja iz dveh zakonov.
Študirala sem ker ni bilo drugega izhoda
k sreči sem večino tega pozabila.
Imam jetra, želodec, dva jajčnika,
maternico, srce in možgane, in drugo
Vse dela kot mora, zato
se smejem, vpijem, psujem, jočem in se ljubim
In to potem pripovedujem.

2. ZGRAJENI SMO IZ SPOMINOV

Zgrajeni smo iz spominov
svetlih las
oprjsa
štirih
ugašujočih
cigaret.
Ritmičnega gibanja.
Rum se pogreza, hrupno, v goltanec
– 10,000 umrlih celic –
in v prstih
mitraljira hrepenenje

3. POLAŠČAMO SE VEDENJA DEVIC

Polaščamo se vedenja devic.
Take
nas imajo radi.
Vlačugamo se v mislih
nežno, zelo nežno
ob kožo kakšne od prikazni.
Nasmihamo se
ženske
nedolžne.
In ponoči zarinemo bodalo
in preskočimo čez vrt
zapustimo
to kar smrdi po smrti.

4. UMIJMO SI LASE

Umijmo si lase
in razgalimo telo.
Jaz imam in ti tudi
sestra
dvoje prsi
in dvoje nog in eno vulvo.
Nismo bitja
ki živijo od vzdihljajev.
Nič več nasmihanja
nič več navidezno device
In ne mučenice, ki v postelji čakajo
da jih občasno poslini moški.

5. KER SI ŽE PREPOTOVAL NAJBOLJ PROSTRANO POT

Ker si že prepotoval najbolj prostrano pot
ti ni več
do njenih rib, ne do njenih prsi.
Prilepljen na svoj piedestal
ker ti
tudi
imaš enega teh
niti svoje zgodbe ne premikaš
in pozabljaš
da še včeraj
te gnalo je čustvo

6. OBRISAL SI SPERMO

Obrisal si spermo
in se vrgel pod tuš.
Zadal klofuto si dokazu
a ne spominu.
Zdaj
sem tu, nesrečna
kot ni mi dovoljeno biti
moram počakati
in prižgati ogenj
pobrisati pohoštvo
z maslom napolniti kruh.
Ti z umazanimi bankovci boš kupil
svojo trenutno
kaprico
Meni je že dovolj vsega tega
pri čemer nisem več človek
in spreminjam se v staro šaro.

7. VELIČASTNO TI GRE

Veličastno ti gre, veliki vodja.
Jaz sem gverila pod tvojim režimom
objekt
ki se dviga oborožen z ljubeznijo
med tvojim arsenalom gverilskega egoizma
in moči po kateri hrepeniš
na samem koncu svojega dolgega marša.

Dobro preglej moje vtise
v tvoji duši
in brez usmiljenja zdrobi
vsak popek subverzivne nežnosti
kako naj ljubezen ne bi prevladala
in tvoja skrbno gojena diktatura
poči kot balon.

Vem
da ne bom nič več kot
gverila ljubezni.
Situirana sem nekje
na Erotični levici.
Streljam metek za metkom
proti sistemu.
Zapravljam moč in čas
ko razlagam koruzne evangelije.
Končala bom kot tisti čudak,
na koncu
svoje vrvi sredi planin.

Ali kako moja borba
ni politična niti zaradi posebne vrednosti moških,
moj potopisni dnevnik ne bo nikoli objavljen
širnim množicam se ne bo tiskalo mojih plakatov
in sličic z mojim portretom.

Revolucionar: nocoj
me ne bo v tvoji postelji.
Ne bodi presenečen nad ljubezensko subverzijo,
moj stari gospodar.

Tako si zategnjen, tako si dober,
da si čisto preokupiran z družbenimi problemi.
Dvoličen, ne opaziš
kako si doma pribijaš klin
v obliki črke T
na vrat v svet teh največjih tiranov.

Obožujem te,
ti si
moj narod.

Ali je v tvojih rokah avtomatsko orožje
ali tajna policija v tvojih očeh.
Nobenega sožitja ni
med mojo ljubeznijo
in tvojim nasiljem.

PESNIK

Stara navada me prevzame
Nekaj noči brez sna
potem spusti se reka krvi
utopim se v njej in znova rodim
sveža kot novец
okrogla kot sen
popolna v svoji muki
in spominjam se iz preteklosti ravno toliko
da sestavim
pajčevino
s katero prekrivam svojo samsko posteljo

LUNINE SANJE

sanjala sem te, kako bežal si od mene
bedasto sem jokala prek razbitega stekla
in prižigala luči da posvarjene bi bile
device
srebrni nakit
krivina ki jo zid zariše, ko spušča se v zemljo
nejasno
nerazložljivo
kakor so sanje
Te noči
v katerih si razgaljen poskakoval
kazal najtemnejšo kožo spolovil
in nabrušene zobe živali, ki se goni.

KULTURA IMPERIJA — IMPERIJ KULTURE

Edward W. Said in
zgodovinsko ozadje
postkolonialne misli

JASMIN B. FRELIH

UVOD

»Šli smo raziskat Mesec — in odkrili Zemljo.«
— *Eugene Cernan*

Sedmega decembra 1972 je posadka vesoljskega plovila Apollo 17 posnela sliko Modrega bisera, ki je odjeknila v zavesti ljudi celega sveta. Večina jih je takrat že vedela, naglas ali vsaj na tihem, da je planet, na katerem stojijo, okrogel. Vedela — zaradi znanstvene metode, zaradi Magellanovega potovanja, zaradi dima ladij, ki izginja za obzorjem, zaradi zdravega razuma. Vedela, a ne videla. Kakšna je razlika? Velika, če lahko vznik naravovarstvene zavesti in stotnije ekoloških gibanj pripišemu prav uzrtju te podobe.

Krhkost krogle sredi redko posejane praznine je pretresla človeško zavest. Vulkanski izbruh, hurikan, rušilni potres — brezbrizne priče Zemljine mogote. Človeštvo — zgolj nepomembna uš na njeni robustni skorji. Krhkost? Stvar perspektive.

»Če bi lahko videl Zemljo osvetljeno, ko bi stal na kraju temnem kot noč, bi se ti zdela bolj krasna od Lune.«
— *Galileo Galilei*

Stvar perspektive. Zemlja se ni spremenila. Pogled se je. Dokler smo se le zavedali, da stojimo na skali, ki divja prek praznine, nas to dejstvo ni pretirano skrbelo. Ko pa smo lebdečo kapljo videli, šele takrat je refleksija prignala človeka do reartikulacije svojih izhodišč. Krhkost. Podoba sama na sebi ne more spremeniti pogleda. Da se nam planet na sliki lahko zazdi krhek, moramo intuitivno razumeti pojem krhkosti. Naučila nas ga je človeška izkušnja. Vemo, kaj je krhko. Vidimo samo tisto, kar vemo.

Če se torej Zemlja ni spremenila, človek pa je vendarle spremenil svoje zavedanje ob novem pogledu nanjo, moramo dajati prednost pogledu na dejstvo, ne dejstvu samemu. Če tako misel izostrimo — je vsako zgodovinsko dejstvo dejstvo šele takrat, ko ga uzremo, in ne tedaj, ko naj bi delovalo (tedaj je domena resničnosti). Način, kako ga uzremo, pa več pove o naši perspektivi, pove več o naših očeh, našem pogledu, kot pa o zgodovinski resničnosti.

Edward W. Said se je v prelomni študiji *Orientalizem* (1978) kritično ukvarjal s pogledom. Svojo misel je nato razvijal v študiji *Kultura in imperializem* (1993). Iznašel je kontrapunktno branje — temeljito preiskavo zgodovinskega pogleda. Tako branje se s kritičnim očesom zazre v sodobno reprezentacijo neke zgodovinske realnosti in v njej išče izraze svojega modernejšega védenja. Naučil se je »krhkosti«, ki je prej niso poznali, in v novi luči pretresa podobe zgodovine.

Se Said zaveda, da je tudi njegov pogled — pogled? Kaj bomo uzrli, če bomo kontrapunktno prebrali kontrapunktno branje?

KULTURA, IMPERIALIZEM, IDEOLOGIJA

Postkolonialna teorija ni apolitična teorija. Said — palestinsko-ameriški kristjan in borec za pravice Palestincev — ni apolitičen teoretik. Pa saj tega nista nikoli trdila.

Postkolonializem je intelektualni diskurz, ki vsebuje analize in reakcije do kulturne dediščine kolonializma.¹ Kolonializem je zgodovinsko gibanje, realna projekcija moči evroatlantskega prostora, ki je širil svojo moderno civilizacijo na škodo ljudstev z drugih ozemelj. Je taka oznaka kolonializma že postkolonialna?

Dejstvo je, da so nekatere države Zahoda svojo avtonomno politično moč na domačih tleh izrabljale za širjenje svojega vpliva na druga ozemlja. Ekonomska in politična hegemonija — brez dvoma. Sistem birokracije je bil nasilno vnešen med ljudstva, ki ga niso izumila sama, a so mu morala slediti. Toda kulturna hegemonija? Kritična narava postkolonialne teorije sproži destabilizacijo zahodne misli in takó odpre prostor subalternu — marginaliziranim skupinam — za govor in postavljanje drugih možnosti nasproti dominantnemu diskurzu.²

¹ Wiki postcolonialism.

² Wiki postcolonialism.

Zakaj torej Said v knjigi *Kultura in imperializem* preiskuje izključno zahodne kulturne artefakte, dela piscev, ki spadajo v zahodni kanon in so kot taki del imperija – oznake, s katero Said označi osvajalni Zahod. Misli subalternna se posveti z akademskim diskurzom Zahoda in nagovarja zahodne bralce. Kot bi bili mi podrejeni kulturnemu hegemonu. Kot bi skušal osvoboditi nas.

Spivakova v članku *Can the subaltern speak* raziskuje prav nezmožnost govora Drugega. Če se hoče sporazumeti z nami, mora govoriti naš jezik. Če govori naš jezik, ni več Drugi. Če hočemo Drugega zares slišati, moramo razumeti, da ga ne zmoremo slišati. Ali pa z mentalnimi akrobacijami pripraviti sebe, da bomo govorili njegov jezik. Kar je seveda nemogoče. Na koncu tako ali tako pridemo do vprašanja moči. V spoštovanju do Drugega moramo med nami in njim načrtovati meje ter jih ne prekoračiti. Sobivanje v nerazumevanju. Politika.

Politika. Said nagovarja nas. Naučili smo se pojma »krhkosti«. Zato ne smemo več onesnaževati Zemlje pod pretvezo nevednosti. Naučili smo se zla kolonializma – razburjanja moči –, zato pod pretvezo nevednosti te moči ne smemo več izkoriščati. Zato je seveda zahodnemu ušesu, ki se zadnja desetletja pase na vedno širšem pojmu človekovih pravic, melodija postkolonialne teorije – kritika dominantnega diskurza – tako prijetna. A vseeno je nekaj neiskrenega v pretvezi, da preluknjan diskurz moči odpira prostor Drugemu. Naš diskurz lahko Drugega le pusti pri miru, ga spoštuje v njegovi drugosti, za njegov glas pa bomo še vedno morali poslušati same sebe – ali pa njega z našim glasom.

Said se tega bržčas zaveda. Tu vstopi na prizorišče ideologija.

Zakaj študija Orientalizem ni izšla leta 1950? Neodvisna Indija bi lahko zahodni misli brez problema predstavila suverenega Drugega. Zakaj šele skoraj trideset let kasneje? Ker se zahodna misel ne ukvarja z objektivnimi zunanji dejavniki, ampak s svojim pogledom, ki pa ne upošteva zgodovinskih dejstev, temveč ideologijo. Akademija in javno mnenje na Zahodu določata status

hegemon, ne realnega zgodovinskega dogajanja. Naš takratni pogled preprosto ni razumel podobe suverene Indije. Gibanje za civilne pravice – v prvi vrsti zahteva enakosti pred zakonom – je vzkliko leta '50 in že zamiralo, ko je Said opozoril na izkrivljen pogled Zahoda na Vzhod. Ideološki boj za enakost pred pogledom se je moral zgoditi najprej pri nas, med nami, preden smo se lahko osredotočili na odnos med poloblama. S Kulturo in imperializmom je Said zopet »zgrešil« zgodovinsko realnost. Sovjetska zveza je razpadla, zadnji val dekolonizacije se je vršil po svetu, ko je Said izdal študijo, v kateri je razkrinkal hegemonске poglede pretekle zahodne kulture. Z analizo, z branjem preteklosti, je zakoličil ideološko zmago. Ne realne politične zmage podrejenega, temveč prav to spremembo diskurzivnega odnosa zahodne misli do Drugega.

Za kritiko dominantnega diskurza postkolonialna teorija uporablja etiko. Hegemonu odreka pravice. Sprva – hegemon nima pravice odrekati enakosti pred zakonom. Hegemon nima pravice oblasti nad tujim ljudstvom. Hegemon nima pravice misliti o Drugem po svoje. Hegemon naj Drugega pusti pri miru. Te zahteve naj bi se vršile najprej na idejni ravni, nato v realnosti. Toda Rosa Parks je najprej delovala, preden se je kristalizirala ideja pravic manjšine. In »ideološka pacifikacija«, ki naj bi jo britanski imperij z orodjem kulture izvajal nad Indijo, se ni razblinila s Saidovo artikulacijo, temveč z realnim političnim bojem, trideset let pred Orientalizmom. Moč ni stvar dominantnega diskurza, moč je zgodovinska danost.

Tako Said, ko mu v Mansfield Parku Jane Austen iz vsakega stavka kriči imperialna dominacija, vedno uzre le ideološko naravnost do zgodovinskih razmerij moči in nikakor ne moralno spornega zgodovinskega dejstva. Moralno sporen se zdi njemu, se zdi nam. Naši ideološki naravnosti do sodobnih razmerij moči.

Zato je sledenje Saidovi misli postkolonialne teorije vedno le sledenje sodobni ideologiji.

Tu se pokaže ločnica med Spivakovo in Saidom. Ko prva išče imanentno samobitnost Drugega, se z

dialektiko prebija prek kolonialnih subjektov, vpetih v globalno ekonomsko mrežo, do kulturnega »native informant«, kvizlinga par excellence, in subalternna zveže z utišanim proletarcem, je njena analiza vedno poziv k neomadeževanemu subjektu. Njena frustracija je seveda očitna – lahko Drugi govori? – a njena drža, v kolikor nima zgodovinsko revizionističnih pretenzij, je vsekakor legitimna, raziskovalna dejavnost pa zanimiva in potrebna.

Said pa se zaveda »institucionalne odgovornosti«. Politika. Etika. Ideologija. Etično razsvetljena ideologija ga peha v politično dejavnost. Pri tem preskoči vprašanje Drugega kot avtonomnega subjekta, temveč se zažene naravnost v zahodno občinstvo in njemu naloži breme razmišljanja s stališča Drugega. Domorodni obveščevalec pa ni več kvizling, prek katerega se avtohtona kultura umaže z očmi Zahoda, temveč politični agent, ki je sprejel igro moči in razsvetljeno zahodno misel uporablja za samoosvobajanje. Ves zahodni kanon je le material za etično zgražanje in njegovi bralci neme priče lastnemu barbarstvu. Tako politično deluje na dveh ravneh. Pri zahodnih bralcih širi ogorčenje in rahlja ideološke vezi statusa quo, prej razoroženo bralstvo Vzhoda pa oboroži prav s sredstvi, ki so po njegovem utemeljevala imperij. Če je, recimo, zahodni roman apologet in legitimist razmerij moči, potem ga je nujno razkrinkati – kot politična akcija sodobnosti. A za to je potreben pogovor. Drugi se omadežuje, ker lahko le na tej ravni konkurira hegemonski moči.

Said torej obenem razkrinka kulturno produkcijo Zahoda kot produkcijo specifične podobe Vzhoda z imperialističnim motivom in poziva Drugega k lastni reprezentaciji samega sebe, ki pa mora biti vendarle vpeta v »zahodno« igro moči, saj sicer od nje Drugi ne bo imel nobene koristi. Toda ali ne sledi temu dejstvo, da je zahodni pogled vedno zmagovalec? Pogled, ne pa politična realnost. Zahodna politična realnost, kajpak.

Pa recimo, da je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja ideološko razsvetljenje na Zahodu doseglo svoj višek, se pravi, romantične ideologije je bilo karseda malo.

Ameriški hegemon je bil zaposlen z divjanjem kapitala po bivši Sovjetski zvezi, preden je bil ubit Rabin, se je podpisal Oslo, jare države so se bodle med seboj, ne pa z globalnim hegemonom, kapitalizem so tako ali tako, če že ne na deklarativni, pa zagotovo na performativni ravni, sprejeli skoraj vsi. In Fukuyama je kričal konec zgodovine. Kulturna meja med nami in Drugimi je bila postavljena in spoštovana.

11. septembra 2001 sta letali to mejo zrušili v prah. Zakaj, Said? Ker je bil kulturni hegemon venomer le fantazma zahodne misli. Ko smo spali na lovorikah akademskega razsvetljenja, ki je osvobodilo ženske, otroke, Afro-Američane, tujce in imigrante, ki je končno priznalo legitimnost Drugemu na ravni besede, je ekonomsko-politični stroj še naprej ožemal, kogarkoli se je le ožeti dalo. Če si obtožil Austenovo, da je s svojo besedo nezavedni suženj imperializma, njene zgodovinske realnosti, je potemtakem mogoče, da je tudi tvoja beseda suženj svoje?

PROTITOČKA

»(Kot drobno parentezo je pomembno zapisati, da je bila, poleg legalnega temelja proti Sadam Huseinovi brutalni okupaciji Kuvajta, operacija Puščavski vihar delno zastavljena tudi zavoljo utišanja duha »vietnamskega sindroma«, kot trditev, da Združene države vojno lahko zmagojo in da jo lahko zmagojo hitro. Da bi tak motiv vzdržal, je potrebno pozabiti, da je bilo ubitih dva milijona Vietnamcev in da je šestnajst let po koncu vojne jugovzhodna Azija še vedno razrušena. Zato je bilo napraviti Ameriko močno in izboljšati podobo predsednika Busha kot voditelja postavljeno pred uničenje daljne družbe. Visoka tehnologija in odnosi z javnostjo so bili uporabljeni, da je vojna izgledala razburljiva, čista in čednostna. Medtem ko je Irak podlegal paroksizmom dezintegracije, protivstaje in masovnega človeškega trpljenja, je ameriški javni interes za hip nazdravljal.)«³

³ Said, Culture, 131 (prevod avtorja).

Kritični teoretik prihodnosti, ki bi hotel skozi prizmo pisave slediti svoji lastni ideološki agendi, bi v slehernem Saidovem odstavku lahko (iz)našel kak kamen spotike. Primer apologeta realpolitike:

»Said meša govorice s ceneno psihologijo in svoj skoraj prižniški moralizem zlorablja za buržoazno kritiko kompleksne globalne zgodbe, katere prave razsežnosti so se razkrile šele prihodnje desetletje. Če bi Američani tedaj sledili svoji strategiji do logičnega zaključka, bi Sadamov režim padel in podoba tretjega tisočletja morda ne bi bila zamazana s konflikti skorajda epskih razsežnosti. Intelektualne glasove Saidove kvazipacifistične klike lahko pri tem vsaj okvirno okrivimo za razburkano javno mnenje, ki je vplivalo na potek vojne.«

Ali primer z druge strani, radikalizacija liberalnih izhodišč:

»Said, kljub vsej svoji pravičniški drži, se na koncu vendarle ne izogne sokrivdi za tedanje stanje sveta. S tem ko kritizira strukture moči, jim postavlja njihove teoretske dvojnike in jih na tak način seveda legitimira. Nagovarja svoje občinstvo, vendar zgolj v okviru svoje ideološke zaslepljenosti, ki ga je zasadila trdno v naročje zahodnega sveta izobilja. Iz diskurza ne zna pogledati, čeprav se zdi, da to hoče. Kar pogledate – nikjer ne postavi pod vprašaj ideje države. Amerika je sicer kriva za vojne, ampak on noče ukinitve države, temveč hoče dobro državo. Oksimoron, če smo že kdaj slišali kakšnega. Da ne omenjamo tega, da celo zapade, kljub svojemu neodobravanju politične akcije, v implicitno strinjanje z ameriškim političnim sistemom – s predsednikom na čelu. Licemerec.«

Ponovimo – ideološka naravnost do zgodovinskih razmerij moči ni inherentno moralno sporna, ne v primeru piscev zahodnega kanona ne v Saidovem. Moralno spornost dobi s soočanjem ideoloških naravnosti na različni civilizacijski stopnji – s kontrapunktnim branjem. Vendar soočanje ni naloga zgodovinarja, naloga zgodovinarja je beleženje zgodovinskih dejstev. Če je ideološka naravnost zgodovinsko dejstvo, potem mu prihod postkolonialne teorije služi kot dokaz za neizpodbiten ideološki premik zahodne misli.

SKLEP

V kolikor se Edward W. Said bojuje za priznanje zgodovinskega konteksta pri literarni stvaritvi, mu na tem mestu ne morem oporekati. Sam sem kontrapunktno branje razumel drugače. Zaradi razvidnega dejstva, da kontrapunktno branje ne more iz teksta razbrati več, kot mu to določa horizont sodobnosti, sem mnenja, da je tako branje v svojem bistvu – odveč. Seveda nobeno branje ne zmore prek horizonta sodobnosti, toda ravno kritično zavedanje tega dejstva umanjka Saidu. Svoj sodobni pogled na svet prepogosto legitimira z zgodovinsko kritiko in svoj začasni pogled zato zmotno oceni kot večnega.

V današnji »civilizirani« družbi se je, priznam, nemogoče ne strinjati s Saidovo moralno ihto. A kot miselni postopek je kontrapunktno branje zastavljeno kot pohod na Mesec preteklosti, bolj razločno pa razkaže Zemljo sedanjosti.

»Pišem Vam iz Indije ...«

– *Krištof Kolumb*

ZGODBA, KI JO PRI- POVEDUJE IDIOT

MIKLAVŽ KOMELJ

Macbeth je pripravljen storiti vse, da bi bil v skladu s smislom. Hoče biti v harmoniji s kozmosom in ravnati tako, da bi bila sporočila, za katera verjame, da mu jih kot prerokbo razodevajo nadnaravne sile, smiselna. Ujame pa se v past črke. Verjame, da je v komunikaciji z usodnimi sestrami vstopil v območje okultnega smisla, ki je skrit onkraj jezikovnih konvencij. Moril je, da bi mu bil zvest; na koncu spozna, da so usodne sestre sprožile mehanizem vica, ki s strogo dobesednostjo spodmakne smisel. Groza kralja Macbetha se ne spušča v boj med dobrim in zlom; njega je bolj kot umorov groza, da bi bili ti umori nesmiselni. Na koncu se ne boji izgubiti življenja, ampak tega, da bi življenje izgubilo smisel.

»Life's but a walking shadow, a poor player
That struts and frets his hour upon a stage,
And then is heard no more. It is a tale,
Told by an idiot, full of sound and fury,
Signifying nothing.«¹

Macbethov vzklík, da življenje, ta zgodba, ki jo pripoveduje idiot, ničesar ne pomeni, prihaja iz njegovega zadnjega poskusa, da bi mu ohranil smisel. A prerokba usodnih sester pomeni; pomeni dobesedno. Na koncu se izkaže, da ima čisto vse, kar so rekle, dobeseden pomen. Njihova govorica ni bila skrivnostno nejasna, ampak preveč jasna: tako jasna in natančna, da se ob njej logika zdravega razuma, ki povezuje bitja, prepoznana kot tuja, s svojo vnaprej izdelano predstavo o svojem nasprotju. Macbethov mračni iracionalizem je to zaupanje, ki ga prepričuje, da morajo usodne sestre kot zastopnice tujih iracionalnih sil govoriti metaforično. Macbeth verjame, da mora biti njihova govorica v nasprotju z njegovo temačno poetiziranjem. V svoji preprostosti zaupa, da mora biti njihova govorica zapletena. Ne dvomi, da sestre uporabljajo retorične figure; vnaprej mu je jasno, da sta premik Birnamskega gozda in človek, ki ni bil rojen iz matere, retorična

¹ Prevod Otona Županciča:
»Življenje je potujoča senca, beden glumec,
ki se razpreza svojo urico
po odru in potem o njem ni sluha;
le pravljica je, ki bedak jo pravi,
vsa zvočna in vsa burna, brez pomena.«

figura adination — retorična evokacija nemogočega.

A sestre ne poetizirajo. Iracionalne sile človeka, ki se jim preda kot iracionalnim, ker racionalno zaupa, da so iracionalne, presenetijo prav s tem, da v nasprotju s pričakovanjem njegovega zdravega razuma niso iracionalne. Hudič, ki se zareži Guidu da Montefeltro iz XXVII. speva Dantejevega Pekla: »Mogoče si nisi mislil, da bi bil jaz lahko logik!« Smisel je spodmaknjen, ko se pokaže dobesednost tega, za kar je zdravi razum predpostavljal, da je metafora. Macbethovo pričakovanje od sester zahteva rabo retoričnih figur, ker Macbeth svojo predstavo o nadnaravnih silah zdravorazumsko povezuje s poetično iracionalnostjo temačne prerokbe, vsebujoče skrivni smisel, ki ga mora, ker ga ne more doseči z interpretacijo, doseči z umori. Macbetha ni prevarala zvijačnost dvoumne retorike usodnih sester; prevaral se je sam, ker se je slepil, da govorijo retorično in dvoumno. Prav zato, ker so ves čas govorile dobesedno, njihove besede jasno in nedvoumno pomenijo spodmik smisla.

Nedvoumnost je lahko samo v tem, da je boj izgubljen in dobljen.

Nekaj je bilo Macbethu ves čas jasno: da so mu sestre — ne glede nato, kaj lahko pomeni, kar so govorile — povedale resnico. Ne glede na to, kaj so s tem hotele. Macbeth, poln požrtvovalne ljubezni do kralja Duncana, za katerega je tvegaj življenje, ni blodil, ko je vedel, da je slišal resnico o sebi. Ni šlo za pomen. Ni šlo za življenje, ampak za resnico. Kar je najtežje sprejeti: da resnica — ni povezana s smislom.

Macbeth je brez usode.

BRUTALNI REALIZEM ALI RE- NESANSA EROTIČNE LEVICE NOVE SLO- VENSKE SCENE

TIBOR HRS PANDUR

I.

»Pispevam k zgodbi, ker ni dvoma, da bo dosti tež, kdo sem. Moje življenje je jasno in se imenuje tako, kot se imenujejo moje knjige. Prav tako sam sem, kot ti, voyeur. In prav tako se zdrznem, če me kdo zagleda. V oči te gledam. Oba veva za vprašanje. Kdo ubije? Kdo ostane? Kdo gleda? Ta, ki z besom trga obleko s sebe, da bi bil nedolžen, ni to krinka? Tvoje srce bije, ker bije moja kri. In narobe. Moje srce bije, ker bije tvoja kri. Isto pravico imaš kot jaz, ki sem tvoj angel varuh, tvoja pošast.«
Tomaž Šalamun: Monstrum (lat.) od glagola monstrare

Šalamun v obliki svojega opusa kroži nad nami in sili v soočanje. Rad bi začrtal smer, ki jo je omogočil; prostor, ki ga je odprl. Šalamuna ne morem videt ločeno od njegovih knjig, vidim ga kot človeka in silo, ki vpliva. Ki nujno hoče vplivat in premikati. Ki ne more dat mir, ker vidi in čuti, da je nujno, da se dobra (karkoli naj to pomeni) poezija piše, kot je nekoč zapisal Pound. Morda v smislu refrena Calle 13: »Ko se malo bere, se dosti strelja«.

Ampak ta tekst ne bo samo o Šalamunu, ampak predvsem o naši »generaciji«, v kolikor si jo predstavljam omejeno na letnik rojenih cirka 1980 in aktivnih zdaj, čeprav na globlji ravni razumem generacijo kot vsa bitja, ki so živa zdaj in bijejo sočasno v danem trenutku.

Poseben status Šalamunu zagotavlja vsaj 50 izjemnih pesmi ali 10 izjemnih knjig, ki »za vedno« zevajo neizbrisljivi rez navdušenja, ki je osvobodil jezik in ga pognal naprej. Šalamun je izjema prav zato, ker ne odneha. Morda, kot je trdila Monika Vrečar, ker se preživlja izključno s poezijo (Kazin, št. 3+4, dec/jan 2011/12). Kar je lahko tudi problem, v kolikor se poezijo definira kot upor na podlagi prepričanja, da se z njo ne da preživeti. Mogoče pa je to samo konstrukt tega prostora. Šalamun je specifičen v tem, da je z načrtnim prevajalskim naporom in transmutacijo jezika eksplodiral v »tujini«, čeprav so tudi »slavni pesniki še

vedno anonimni«, kot je rekel nekoč. Verjetno je to zato, ker ima njegov duh internacionalno dimenzijo (kot je lepo povedal Miklavž Komelj). Glede tega je Šalamunova *diferentia specifica* predvsem odprtost in komunikacija. Kot z jezikom prevaja »magmo jezika«, prevaja komunikacijo med generacijami in čez generacije.

Poudariti sem hotel, da zadnje čase (čeprav je v življenju počel marsikaj) predvsem piše in prevaja svojo poezijo ter se še vedno navdušuje nad vzhajajočimi »geniji«, ki iščejo in najdejo njega. Zakaj je temu tako, bom tudi skušal razjasniti. Če pa se kdo ne bo strinjal, so pač brezna generacij med nami, časi, izkušnje in perspektive za vedno nezdružljive. Kockam, da temu ni tako, da vsaka dobra pesem preseže osebno mitologijo »všečkanja« in dlakocepskih sovraštev, zamer, ljubosumij, tetkanja in šuntanja in vseh ostalih minljivih, na predsodkih in misreprezentaciji realnosti temelječimi lokalnimi pojavi.

Recimo pesem Zakaj sem fašist je še zdaj subverzivna, ker prisili bralca v soočenje z lastno etiko. Napisana je kot provokacija in eksplikacija maske. Lahko jo vzamemo zdravo za gotovo in jo razumemo kot Šalamunovo izpoved, ki to ni, in smo šokirani in zgroženi. Lahko pa jo beremo kot nevarno in resno eksplikacijo fašističnega stanja duha in masko, ki skozi brutalen smeh razkrinkava prav to pozicijo.

Spomnim se, kako sem nekoč v gimnaziji bral obvezno čtivo slovenskih ustoličenih avtorjev in me je ustavilo, ko sem naletel na Poker. Tukaj se je zgodil smeh, občutek, da to govori nekdo živ in da jebe jezik z njegovo lastno igro, ker se zaveda, da je vsak jezik konstruiran jezik: predstava predstave (ali »stvaritev situacije« kot bi rekel Debord); in ne samo to: čuti se, da to piše nekdo, ki se zaveda, da vsak jezik ustvarja resničnost in ne obratno!!!

Tukaj se je dogajalo nekaj, kar je dolgo manjkalo, direktnost (ki je kot vsak jezik lahko interpretiran kot maska in simulacije); »brutalna iskrenost« vseemu navkljub. Zaznal sem rez. Šalamun je pravzaprav začel izkoriščati ambivalenco jezika, večznačnost teksta, fluidnost pomenov, verbalno težko določljivost ali neskončno slajdanje označevalca (ali pa je tekst začel izkoriščati in pisati njega?). Ko rečem ambivalenca jezika, mislim, da se lahko recimo Lautréamontov

stavek: »Gotovo si zelo močan, kajti tvoje obličje je več kot človeško, žalostno kot vesolje, lepo kot samomor«, lahko bere na vsaj dva načina – ironično: »strašno kot samomor« ali dejansko dobesedno: »lepo kot samomor«. Očitno vsaka beseda nosi v sebi pomensko nasprotje, s katerim je definirana, in tako v tej ambivalentnosti lebdi, oscilira in teče in je.

Mnogim se je verjetno zgodilo podobno, ko so odvrnjeni od letargične ljubljanske šole poslali svoje tekste Šalamunu, ker on bo pa ja vedel. In se je odzval, dejansko prebral, kar si mu poslal in te razglasil za genija: da je to, kar pišeš, v tem prostoru totalno nevidženo, da piši, delaj, šopaj dalje! Dal ti je pogum, zanos in blagoslov, ki si ga takrat očitno potreboval. In kar je najpomembnejše: govoril je s tabo kot s svojim vrstnikom, ker ni pripadal nobeni uredniški kliki, čeprav je bil ustoličen kot izjema znotraj prevladujočega reda. Tekste sem mu poslal, ker sem ga spoštoval in me je zanimalo, če on misli, da je dobro (kot sem poslal mnogim drugim in se nihče ni odzval, kar pišem brez resentimenta in z zavestjo, da je že bilo nujno tako). Hotel sem podčrtati, da se je odzval, kar v mojem specifičnem primeru t. i. »ljubljska šola« pač ni storila (torej tukaj mislim specifično na Primoža Čučnika in Uroša Zupana) in to je zgodovina. Hotel sem podčrtati, da se vzhajajoči umetniki obračajo k Šalamunu, da jih Šalamun privlači ali so privlačeni, predvsem ker je odprt in ker direktno komunicira, kar večina predstavnikov slovenskih revij, zgodovinsko, do pred kratkim z redkimi izjemami, ni počela. Kar je tudi zgodovina, odkar je na sceni I.D.I.O.T., ki, inspiriran s to izkušnjo, fura in skuša furati drugo politiko umetnosti komunikacije: če je tekst dober, ga objaviš ne glede na dolžino. Simple as that. Nekateri slovenske revije še vedno tako zelo slabo komunicirajo, da me prime ideja začeti zbirati keš za fond novega študijskega programa: Umetnost komunikacije ali pa kar Univerzo ritmologije, fizike, metafizike, politike in etike kar bi (poleg mnogo drugega) vključevalo tudi šolanje kompetentnih kritikov in politikov umetnosti komunikacije, ki jih krvavo potrebujemo. Lahko pa bi SAZU dejansko delovalo kot akademija (umetniški faks), in ne izključno kot društvo akademikov; kar pa nikoli ne bo.

To, da sta k Šalamunu šla tako Podlogar kot Čučnik – sicer v drugih zgodovinskih pogojih in z drugimi nameni kot jaz sam –, samo dokazuje Šalamunovo privlačnost,

ker je odprt in dejansko komunicira s tabo kot z vrstnikom, kar recimo od Zupana nisem doživel nikoli. Kakorkoli. Mogoče je res bolj nehat s to »ljubljsko šolo«, malo lokalpatriotsko zveni. Ljubljansko šolo sem tukaj dejansko razumel kot vso ljubljansko pesniško sceno med letoma 2007-2009, kakršno sem pač imel omejen privilegij spoznat, in s tem tudi institucije od Literature do Beletrina, čeprav bom ta pojem kasneje razširil na pozicijo izjavljanja, dvignjeno daleč nad konkretne institucije in ljudi. Tako da – brez zamere. Tesla bi rekel, da smo vrženi in vrtenčeni kot štopli sredi morja energij, pod vplivom kozmičnih sil, s katerimi krojimo svoje usode.

Šalamun je vplival, ne glede na to, ali si se po začetnemu šusu srečanja, navdušenja in pozornosti od njega distanciral ali mu skušal slediti. Mel si filing, da si se staknil z živo dediščino, z živim linkom med Kocbekom, Detelo, Kosovelom in Kermaunerjem. Da si nekaj posebnega, če te je povabil na večerjo, pil s tabo in bluzil o pretekli prihodnosti. Takrat je med temi samogovori, ki si jim komaj sledil, postalo jasno, da Šalamun govori tako kot piše, ker tako misli in deluje in je. Obetal si si seveda pomoč, ki jo je nudil, dokler ni postalo jasno, da ga mnogi ne jemljejo resno (celo sovražijo do enake mere, kot so ga nekoč slavili), ker poganja svoj kolovrat slasti jezika v neskončnost in baje ne zna nič drugega. Odkril si, da obstaja celo literarno polje, kjer se soočajo in bijejo volje posameznikov. Odkril si, da je Šalamun predvsem velik bralec, konstantno na preži za novimi tokovi in zato konstantno na tekočem.

Pravzaprav pa: kdo je Šalamuna sploh zares prebral? Posebej, ker še ni končal. Je Šalamun namerno neberljiv ali berljiv v svoji neberljivosti (Komelj)? Po mojem se zanalašč piše zato, da ga ne moreš totalitarizirati. Preslikuje jezik življenja, medtem ko je »bog njegov bralec«. (Kar pomeni, da karkoli napišeš, misliš, poveš, poveš bogu/medprostoru, ki vse povezuje, ki si vsak tvoj gib/misel zapomni in ti vrača informacijo z enakim predznakom v uk, rast in nadaljnje plojenje).

Šalamun za sabo pušča glasbo, psihotipijo življenja, ki je niti sam ne razume. Daje sled in obliko transformacijam svoje zavesti, kot se iz odločitev kleše zgodba življenja, preizkušena in prenesena v avtobiografijo sledov, ki jo lahko samo nekdo drug dejansko (ali pa tudi ne) razbere oziroma razbira, čisto v smislu Pessoae: »Moje pesmi so

moja avtobiografija«.

Šalamun je ekspanzija jezika, ekskurz v no man's land govora, afirmacija brezmejnega, čezdržavna mistična izkušnja, razpolovljena kot granatno jabolko čudežnega realizma brutalcem. Pesnik je satelit želje. Lahko samo pajtla jezik, ker ga pajtla jezik, dokler ga jezik pajtla. Nekoč se mi je zapisalo, da pesnik minira, razgrajuje, enači pomene, ter tako soustvarja skupno resnično Internacionalne Skupnosti. Enači besede, minira in iluminira, kako ga jezik teče. Vrtinec pomenov, ki krožijo okrog besed kot zemlje okrog sonca, kot besede okrog želje v silo in katedralo mreženja naše skupne prihodnosti.

Šalamun ne neha in nadaljuje glas, ki se zapisuje v ritem, s katerim prenaša ta stanja do transmutacije, prenaša in preskakuje v čezverbalnem vajbu, ki njegovi »nesmiselni« igri jezika, daje smisel, obliko; silo, ki te posrka in izpljune – po navadi tako, da si mu prisiljen odpisati. Skratka, sproži fizično reakcijo. Dejstvo je tudi, da branje Šalamuna povezujem s tem, kako on dejansko bere sebe, tako da njegovih pesmi na koncu sploh več ne berem drugače, kot bi jih bral on sam, z njegovim ritmom in intonacijo za sabo. Kar je tudi indikator, koliko avtor sam doprinese k tekstu, ki ga bere, skozi to, kako bere sebe: kar prenaša v vajbu iz izjavljalne pozicije celo njegovo estetsko, življenjsko pozicijo. Včasih te seveda tako napumpa, da knjigo zapreš in moraš odpisati; prisili te v odpis in reakcijo. Lahko si jezen, ker logocentrično nič ne pove, če nimaš zadaj njegovega ritma, ki pravzaprav prenaša informacijo z obliko. (Informacijo tukaj razumem kot David Bohm: to put form in, pri čemer informacijo prenese oblika frekvence, ne njena intenziteta.)

Mit, da ga je preveč in že vse dolgočasi, Šalamun celo sam sproža ali ponavlja. Včasih se opravičuje, da je stiskal veliko »solate«, ki jo zdaj dila kot kak agent samega sebe in da temu ne more ubežati, ker si je iz pisanja (in posledično objavljanja in prevajanja) pač naredil biznis, način življenja (ali pa, kot se reče: poklic), ne da bi ga zapustila strast navdušenja do prevajanja in transmutacije jezikov, ki ostaja osnovno gonilo njegove lastne eksistence. Pravzaprav je Šalamunu prevajalsko ekspanzijo omogočila medsebojna povezanost in bližina jezikov ter teritorijev bivše Jugoslavije, tako kot njegov lasten instinkt brezmejnosti, transnacionalnosti

in ekspanzija v svet. Predvsem pa njegov instinkt po povezovanju in mreženju jezikov, prostorov, časov, ljudi. Razni klici, naj Šalamun neha pisat, se mi zdijo smešni. Kako lahko komu, ki je obseden z gibanjem jezika, prepoveš pisat, prepoveš govorit, prepoveš prevajat to živo silo dalje?

Pesem je prostor, ki ga zavzameš. In papir je neskončen.

Verjetno je največji razkol med Šalamunom in našo generacijo odnos, s katero je oblast dojemala umetnost (ali javno izražanje svojih državljanov) in jo dejansko brala ter nanjo celo reagirala. Z drugimi besedami: koliko je priznavala njen vpliv, moč in potencial za družbene spremembe. Imel si jasnega nasprotnika, kar se zdi lahko čudovito ali pa tragično, ker si od oblasti določen, meja je postavljena in ti veš, da moraš stopiti ali da lahko stopiš čez. Razlika je, da je očitno v Socialistični republiki Sloveniji bilo lažje bit disident. Maček (takratni šef policije) se je moral prepoznat v crknjeni mački Dume 1964 in Šalamuna zapret za pet dni. Maček je moral Šalamuna jemati resno in je tako priznal, da je Šalamun s pesmijo sprožil nekaj analogno resničnega zločinu (ali pravno: da je Šalamun storil verbalni delikt). Zdaj pa lahko govoriš kolkr čš, pa se vsi delajo, da to sploh nima vpliva, kot inverzno trdi Katja Perat v pesmi Engels: »Toliko krvi za svobodo govora, in zdaj smo vsi tiho.« Ali kot pravi Hakim Bey, ki ga tu povzemam: »Na vzhodu pesnike včasih vržejo v zapor — neke vrste kompliment, saj kaže, da je avtor naredil nekaj vsaj enako resničnega, kot je kraja, posilstvo ali revolucija. Tukaj pa je pesnikom dovoljeno objaviti karkoli — neke vrste kazneni pravzaprav, zapor brez zidov, brez odmevov. [...] Če se vladarji branijo videt pesmi kot zločine, potem mora nekdo delat zločine, ki služijo funkciji poezije, ali tekste, ki utelešajo resonanco terorizma.« (Hakim Bey: Temporary Autonomous Zone, 1985).

Kar me spomni na to, kako je umetnost sorazmerno močna glede nasilje, ki ga izvaja država nad državljanji/pisci. Kolikor bolj deluje sila trenja (vojna, lakota, revščina, žalost, dolgčas) proti naporom in eksistenci »umetnika«, toliko močnejša bo njegova reakcija v obliki sile, ki jo bo proizvajala njegova »umetnost« (presežek luči, svobode, praznovanja, rasti, povezovanja,

ljubezni, prijateljstva, višanja moči).

Torej subverzivna poezija mora bit priznana s strani tistega, ki ga subverzira. Mora mislit, da ga ogroža (torej ga zares ogroža), oziroma mora se ga dotaknit in ga zganit v akcijo. Glede na bralca lahko sproži tudi nasprotno reakcijo, kot je bilo željeno. Res je, da se je podobno zgodilo Pikalu, Vojnoviću in Bredi Smolnikar, ki je celo persekucijo obrnila v življenjski projekt in izdajala verzije svojih knjig na ne vem koliko načinov. To so simptomatični primeri, verjetno ne samo tega prostora, ampak pač ilustracija moči besede in razkritje moči vere v besedo, saj je beseda nujna civilizacijska vez in podlaga vsake družbe. Žena tistega policaja je morala v Pikalovem romanu prepoznat svojega moža. Lacan bi rekel, da ga je hotela prepoznat in ga tudi je. (Tukaj se odpre kognitivne disonance, kjer ljudje ne glede na argumente, zdravo razumsko logiko slepo furajo svojo zgodbo dalje, ne da bi si vzeli čas za nujno samorefleksijo. Tukaj se odpre problem jezika & moči, jezika & nasilja. Kjer se jezik zlorablja za potrditev govorceve pozicije urečene moči in pohlep po pozornosti, dejanska resnična komunikacija ni možna, oziroma mora dejanska razsvetljena komunikacija to pozicijo preseči, ali se usmerit drugam.) Dejstvo je tudi, da Vojnovića niso zaprli, ampak takoj zagnali vik in krik, ter mu takoj stisnili Prešernovo nagrado. Pikalu so sodili, ga oglobili in je veliko plačal, a lahko tudi ne bi. Politični pregon zaradi verbalnih deliktov je lahko nekaj stresnega in strašnega, a v osamosvojeni Sloveniji to prevzame razsežnost absurdne tragikomedije škandala za nič. Medtem ko je Socialistična Republika Slovenije Šalamuna po petih dnevih — po pritisku mednarodne javnosti, kot se reče —, spustila na svobodo kot kulturnega heroja, čeprav je bil tudi leta onemogočen, kar je tudi zgodovina. Lahko bi rekli, da se je »tujina« in nujnost prevajanja Šalamunu zgodila kot nujnost in kot sredstvo, kako ubežat tej pretežno zatohli dolini. Težnja po univerzalnosti je vsakega genija odlika in nuja. Če pa primerjamo državni pregon Šalamuna in recimo Gandhija, govorimo seveda o čisto drugih razsežnostih. Ne glede na to tukaj ostajam romantik, ker vsi ti navedeni primeri iz novejše zgodovine predstavljajo vsaj množično reakcijo države in sodnega sistema, kjer se ti vsaj nekaj dogaja. Lahko se pripravljaš na sojenje in res elokventno pripraviš svoj

zagovor. Maš ovire, ki jih je treba preskočit. Pravzaprav pa, če se prepoznaš kot lik v tekstu in to vzameš osebno, šele sprožiš škandal, s katerim se dejansko priznaš kot lik v tekstu, in potem bodo vsi šli brat. Če si res ali nisi. Skratka, represija države je dober piar, in lahko je dokaz, da tvoje delo pretrese skupno v nas in zatorej tudi vpliva ter spreminja odnose in razmere med nami.

Po korespondenci z Andrejem Hočevarjem se je izkazalo, da bi morda bilo koristno definirati zgoraj omenjeni pojem »ljubljska šola«, saj ga očitno več ljudi različno uporablja, predvsem »anekdotično in bolj ali manj odvisno od osebne vpletenosti«. In tu je tudi problem klasifikacij in literarnih gibanj. Da se zlahka ignorira specifično intimno samozadostno (v dobrem smislu celote) veselje avtorja in se ga poenostavi v pripadnika klana, ki mu tvoj klan stoji nasproti. Nekako abstraktno sem ljubljansko šolo definiral kot dolgočasno opisovanje malih stvari v izogib smrti, oziroma, natančneje, kot zavestno izbrano pozicijo izjavljanja, ki hoče biti kritična, ne da bi koga užalila (v tej meri molčanja, zanikanja in samocenzure, je konformistična ali celo izdajska), saj bi to utegnilo ogroziti kakšno prihodnjo pozicijo percipirane moči. Nikomur se ne zamerit, ampak furat intelektualni cinizem kvazi-kritične pozicije izjavljanja v Ljubljani. To se mi je zadelo slovenčeljska pozicija par excellence in mi ni kul. Ne lajkam.

Ob tem pa hkrati opozarjam, da tudi pisanje iz te pozicije ni nujno dolgočasno. In ja, nekoga lahko navduši, nekoga pa ne, ampak vedno bolj kockam, da tisto, kar res pretrese, pretrese skupno v nas, ravno iz najbolj intimne možne pozicije. »Kdor še nikoli ni tvegaj rajca sramote, ni upravičen do statusa kulturnega delavca (ali samozaposlenega v kulturi)«, če parafraziram Katjo Perat, ki je tudi uporabljala izraz »ljubljska pesniška šola« kot nekaj dolgočasnega, čeprav je v svojem prvem članku v Tribuni to pozicijo minimalizma in izrekanja malih stvari (proti manifestativni udarnosti) zagovarjala; ampak to je star in menda razrešen disput. Skratka, definiraj sem ljubljansko šolo kot melanholični intelektualni cinizem, onstran določenih konkretnih oseb in ljudi, ki se jim to stanje, iz katerega pišejo, lahko zgodi ali pa izberejo, da sem jim zgodi, bodi kakorkoli.

Ne bi rad besed zamenjal z ljudmi, kar je težko, pravzaprav nemogoče, saj sami s svojo izjavljalno pozicijo pletemo svojo usodo & podobo. Ljudje so, kar govorijo, lahko pa več niso, kar so povedali. Na to sem mislil prej, ko sem rekel, da ne ločim Šalamuna-teksta od Šalamuna-človeka. Čas, čeprav je iluzija, teče. Vprašanje je, koliko je kritika pesmi zgolj zavračanje stališč ali specifičnega vajba, iz katerega se pesnik odloči pisat, ali iz katerega je po socioekonomski nujnosti prisiljen pisat. Od kod črpat energijo in kam jo usmerit. In kritika je potem lahko samo kritika tega, kako nekdo vibrira glede na to, kako vibriraš ti. Ali ti je v plojenje in rast (sintropija) ali pa ti je v dolgčas (entropija). Pesem lahko sproži gibanje stanja bralčeve zavesti v eno ali drugo smer, lahko ti gre v plus, lahko pa v minus. Lahko celo oscilira med obema. Lahko razjezi uradnike, da sprožijo sodni pregon in hkrati pomaga plodit novo generacijo. Zato je poezija tako posebna in silna, ker je tako nepredvidljiva, ker nikoli ne veš, koliko bralec prinese k tekstu ali kaj bo izbral, ko bo bral. Koliko se pozicija, od koder bralec bere, ujame s pozicijo, iz katere se je avtor pisal. Branje je verjetno sozvočje in presek teh dveh pozicij, ter potrebuje adekvantno naravnost obeh udeležencev. Soočenje intence bralca, ki je onstran teksta, in (intence) avtorja je verjetno tista najbolj nepredvidljiva komponenta vsake komunikacije.

Razlika je v razlikovanju. Iz teh razlikovanj med fiktivnimi klani (čeprav klani so, ker so urečeni ter percipirani kot taki) in iz zamenjevanj celote s fiktivno celoto njenih mreženj, prijateljev in zaveznikov se rojevajo konflikti, ki so itak kul (kot pravilno sklepa Uroš Prah), in kul so, ker odprejo prostor in možnost za preseganje konfliktov. Konflikti in soočenja odprejo združevalno in samoorganizirajočo potenco in momentum, ki ga odpira vsaka neposredna komunikacija, brez katere ni neposredne demokracije. Vendar pa iz identifikacij z razlikovanji mi in vi, vaši — naši, mi-beli-svobodni-moški-patriciji kontra vi-sužnji-ženske-barbari konec koncev izvira problem moči, legitimiran s podpisom in silo.

Iz hierarhizacije: kdo bo močnejši, kdo bo vzpostavil razliko; iz tega boja za vzpostavitev razlike izvira tudi gon plenilskega kapitalizma, priklopljenega na tehnologijo, ki jo je Tesla tudi pomagal ustvarit (in proti kateremu se

(po moje) lahko samo s Teslo obranimo). Od tu evropski kolonializem, iz monarhij bledih medporočenih kraljev, od tu fašistična volja do moči, z znanostjo nadjebat naravo, od tu agrofašizem monokultur etc. Pisat iz besa proti sovražnikom. Sem je padel Pound. Sem Taja K.

II.

Umetnosti se začnejo, rastejo in izginejo, ker nezadovoljni ljudje prebijejo svet uradnih izrazov in gredo onstran njihovih festivalov revščine. Guy Debord

Pri Šalamunu intuitivno razločim vsaj tri moduse pisanja, ki se prepletajo. Prvega in najočitnejšega je slovenska literarna zgodovina izčrpno obdelala pod pojmom ludizem – kjer se skuša jezik, prepuščen brezglavi igri besed, zagnit v zlato in meji na blebetanje neskončnega toka zavesti in asociacij, vse do točke, ko postane smešen. (Mimogrede se mi zazdi, da je to, kar so teoretiki imenovali ludizem, samo humor, s katerim Šalamun fuka jezik in pusti, da ga jezik fuka.) Drugi način, od kod se piše, je iz živega trenutka časa, še vedno odpihnjen v čudnosti svoje zareke, ampak občutljivo pisan iz žive izkušnje, kot bi pisal dnevnik ali pismo svoje privatne epopeje direktno, prestreljen z ekstazo samodivinacije ali tragičnim navdušenjem nad vsem, kar je, kar se plodi, deli, množi in dogaja. Navdušenje je tukaj ključno, morda še bolj kot slast (glej Hmeljakov esej: »Prišlekom« v Literaturi št. 235-236), magičnost prepleta sanj in budnosti, zavesti/ nezavesti, teme/luči. V tej samodivinaciji je tudi kar nekaj žalosti in melanholije, v tej obupni želji ljubiti in biti ljubljen, gledati in biti viden. V vsakem primeru pa je zaznati željo po slečenosti, direktni izpostavitvi elementom na grozo in rajc s(r)amote. Tu ali takrat je Šalamun najmočnejši, morda prav tam, ko prizna, kako smešen in krhek je lahko.

Tretji modus pa je tisti, kjer se piše direktno iz sanjske izkušnje, ki jo prebujajoči se možgani transponirajo v nekaj čisto nepričakovanega in drugega. Sanjska logika stavčnih preskokov se nezgrehljivo vpiše v samo strukturo pesmi. Z razgaljenjem sanjske vsebine v spontanem pesniškem mediju se razkrije notranja

zgodba sanjalca, ki služi temu, da se njegova temna oz. zakrita vsebina (najintimnejše možno v danem trenutku) eksteriorizira ter tako predstavi zamolčano zgodbo, ki v najboljšem primeru dekonstruira sanjalčevo pozicijo moči. S tem seveda tvega sramoto in strah pred goloto, kar pa ustreza načelu, da naj bi bila poezija tisto, kar se naj ne bi nikoli povedalo: specifično neobremenjeno stanje zavesti razkrito (in torej resnica, med mnogimi resnicami), poroka čustva in racia prenesena v bralca preko ritmičnega medija verbalno. Odmerjeno razkrita politika intime. Šalamun ve (in morda je to tragično), da je njegov tekst nekaj, kar se piše šele, ko ga bere nekdo, ki ga ne pozna, čeprav ve, da prenaša vajb skupnega, ki navduši, če zmore navdušiti. V zadnjih dveh modusih je Šalamun najbolj brutalni realist, saj brutalna iskrenost (čeprav se zaveda vsakega izraza kot izraza določene maske, ki s tem, ko razkriva, skriva in je celotno bivanje zapisovalca živeto, da bi iz žive izkušnje nekoč nastal tekst) prevlada, vključujoč tako nežnost krutosti kot karneval smeha, tako sproščenost izraza kot indiferenten upor sodobnemu. Po Komelju se Šalamunova neodločljivost glede slasti absolutne svobode jezika ne sklada s subverzivnostjo, saj obstaja nevarnost, da postane blebet propadlih nadrealistov sredi varnega malomeščanskega zaledja. Ko sem napisal »indiferenten upor sodobnemu« sem priznal, da se Šalamun piše tudi od tam in zato razumem, zakaj nekatere lahko dolgočasi, ampak ritem njegovega govora je inkantacija, trans logike govora, ki se včasih prenaša onstran direktnega pomena (kot so številni literarni znanstveniki pravilno ugotavljali glede ludizma). Ta reakcija proti Šalamunu mi je razumljiva in jo delno delim, kar pa je spet izraz njegovega vpliva, ker te lahko spodbudi, da res napišeš nekaj čisto antišalamunskega in drznem si reči: konkretnega. Neodločljivost in upor se morda ne skladata, ker je zdaj, kot rečeno, dovoljeno povedati skoraj vse, razen če dve tetki v Kanadi v tvojem romanu prepoznata svoje starše in te tožijo za obscenost in blatenje dobrega imena, medtem ko samo poetično opisuješ prvi spolni odnos svoje fiktivne mame sredi druge svetovne. Ali pa žena policija prepozna svojega moža in sproži škandal. Indiferenten (oz., kot to pazljivo imenuje Komelj, neodločljiv) je tudi, ker so njegovi divji dnevi mimo – ampak navdušenje mu ne neha in s tem dokazuje, da

je zvezda, ki sama svojo luč naganja. Sama svojo luč proizvaja. V najboljših Šalamunovih tekstih, ki so mojstrski v šiftnanju perspektiv, med strašno intenzivnostjo »ostrih robov«, humorjem jezikov otrok in slengov, prevlada želja po posredovanju ekstatične zavesti za vsako ceno (četudi dobesedno izmišljene). Šalamunov največji doprinos vidim pri sprostitvi in osvoboditvi slovenskega/ angleškega jezika (in ostalih jezikov), ker se je začel pisat iz živega govora, zapičen v svetost trenutka, kjer se potovanje njegovih teles in zavesti vpisujejo simultano v tekst kot izkušnja teksta, ki razkriva in skriva svojo pozicijo: naj bo to slast, neskončna lačnost jezika po novjšem, divjejšem, brutalnejšem, čudenje nad čudežnim, melanholično omahovanje neodločljivosti ali oscilacija med omenjenim.

III.

Poetry is news that stays news.
Ezra Pound

Poetry is the nude that stays nude.
William Logan

Očitno sem v tem procesu zasejal seme nove literarne smeri: Brutalni Realizem; čeprav so se mi literarne smeri vedno zdele zelo dvomljive entitete. Pravzaprav mi je Miklavž Komelj pred kratkim namignil, da je že Hirschman v enem intervjuju glede Pasolinija uporabil izraz »brutalni realizem«, tako da nisem prvi, kar me sploh ne čudi in se lepo sklada z izhodišči. Morda je kdo izbral, da insinuiram Šalamuna kot začetnika brutalnega realizma, a temu ni tako. Brutalni realizem je od nekdej. Kadarkoli se je kdo neposredno slekel z besedami, povedal nekaj, česar ne bi smel, ali priznal nekaj nevidženega, je praktical brutalni realizem. Izmisli si ga, da lahko v istem tekstu govorim o sila različnih avtorjih in jih fiktivno uvrstim v eno gibanje, že samo zato, ker smo istočasno živi in ker občasno objavljamo v isti reviji. Izmisli si ga, da bi nas mogoče na ta način lažje pofural v svetu in domovini ter prikazal kontinuiteto nove literarne generacije glede na to, kako poskušajo nadjebat blebetanje,

jezik birokratov, diktatorjev in obglavljevalcev. Tako sem naumil, da je tisto, kar nas združuje, težnja po brutalnem realizmu, ki je odprta smer in nejasno definirano gibanje jezika, ki teži k neposrednemu izrazu svobode jezika.

Pišes o nečem, kar je že minilo ali pa kmalu bo in dilaš to mrtvo materijo/živo silo, da bi jo bralci oživljali na načine, ki si jih niti ne moreš predstavljati, in ki te naj predstavlja do te mere, da si dovolj kul, da se počutiš relevantno. Če svoje ravnanje dojemaš kot poklic (v smislu tega, za kar si poklican na svet, da narediš) in polagaš določeno svetost v ta akt kreacije, si tudi včasih ambivalentno želiš, da bi se s tekstom pofural do prazne pozicije, za katero hlepiš (in ki jo hkrati preziraš), da si lahko rečeš, da si kul ali pa samo res čutiš, da moraš nekaj povedati in to poveš, ne da bi preveč razmišljal o posledicah. Da bi dal ta tekst kot darilo in morda od tega celo živel. In kako je to najboljše narediti? Kaj je najbolj kul? Kako globoko lahko greš? Ali se res hočeš razkrit in najgloblje možno posredovati materijo krhkosti svojih aspiracij in staviti, da bo ta intimna bomba najbolj politična (kar je seveda lahko tudi specifična maska) – ali pa se pretvarjaš, da si kul sredi strašne treznosti malih stvari, ki jih naštevaš v izogib konfrontaciji z bistvenim, recimo s smrtjo ali še huje: z življenjem zdaj in preživetjem na splošno, soočen s kolonizacijo in zastrupitvijo osnovnih virov življenja in ekonomskega suženjstva globalne vasi razdruževnih držav? Po mojem najgloblje useka razkritje, ki pesem definira kot tisto, česar se naj ne bi nikoli povedalo na grozo in rajc s(r)amote. Ne da bi pri tem zanemarili virtuozne raziskave in razvoj jezikov, sproščanje govora v praznovanju komunikacije in specifičnega navdušenja nad plojenjem pomenov. To gre najbolj do kosti in to je tisto, kar nas loči od starejše generacije, če natolcuje zadovoljno bedo površinske vedre žalosti province, ki se pretvarja, da je metropola. Do kod se slečemo? Do kod nas boli kurac, kaj si drugi mislijo (še posebej žirije, družine, uredniki založb in drugi fiktivni drugi)? Povemo, kar nas res muči? Kje smo in kako se vpisujemo v literarno polje? Kako vpisujemo in reflektiramo sodobnost? Kako nas ona vpisuje? Vpisujemo literarno polje in dejansko situacijo, iz katere pišemo v to, kar pišemo? Se kdaj res razkrijemo? Do katere mere se upamo dejansko izpisati in priznati, kako smo vpisani v svet?

V vsakem primeru te pisanje hkrati razgali in skrije. Zakaj ne bi tvegali in povedali vsega, kar se kao ne sme? Kar čutimo, da ne smemo? Kar sanjamo in česar nas je najbolj sram? Po navadi je resnica tisto, kar najbolj boli, kar nas najbolj sreča, najbolj zasmeji. Morda se hoče vsak s tem, kar piše, pofurat ali vplivat ali posredovat nekaj ključnega (ali kar si vsaj umišlja kot ključno). To, kako srebaš čajčke, se voziš s kolesom, stiskaš po mrzlih stanovanjih ali sekaš pirčke ob filozofskih debatah, zame gotovo ni ključno. Ključno mi je razkritje in prenos krhkosti določene zavesti v trenutku časa skozi najmanj-možno cenzurirane možgane. Telo v akciji, ki dvomi, srečuje, boli, hoče premaknit, raste, kriči. Poskus prenosa celotne zavesti v ritmičnem mediju. Kar tekst vedno je, četudi približek.

Nič ni narobe, če ti prenos nekaterih ni kul, in kul mi ni, če nič ne tvegajo. Dosti bolj kul mi je poskus razkritja zavesti, divje priznanje (ne)moči, z besedami obvladana norost ekstaze kot pa statično gruvanje brezizhodne sreče. Raje mam eksces dialektov, živ jezik, ki šopa samote, rešitve in blodnje. Jezik, ki tvega, četudi omaga. Jezik, ki proba in ne jebe pravopisa. Jezik, ki prenaša telesa, ki noče postat biznis, ki ne kalkulira, ampak useka, ko useka, in to je to. Ki se ne trudi bit vljuden, ampak te pocuza, če te hoče in se mu pustiš. Ali pa je miren, če hoče bit miren. Ki je najbolj subverziven, ko je najbolj intimen, in najbolj kolektiven, ko je skrajno individualen (kot genialno zapiše Miklavž Komelj). Jezik, ki prenese in ki te zanese. Ki se te dobesedno dotakne, saj proizvede realen učinek, fizično reakcijo kot smeh, navdušenje, jok, ples, gruv. Ki naredi tvoje najljubše dejanje stičišče veselja. Ki te pleše, piše, sooči in plodi dalje. Zato brutalni realizem, ker in če verbalen prenos povzroči realne posledice. Ker premakne tako, da eksplodira ali implodira in naredi prostor, s tem ko pokaže, da je vsaka vrednost verbalno konstruirana vrednost, nikogaršnja in neolastljiva, fluidna kot jezik, arbitrarna kot moč.

IV.

*Then every thing includes itself in power,
Power into will, will into appetite;
And appetite, an universal wolf,
So doubly seconded with will and power,
Must make perforce an universal prey,
And last eat up himself.*

Potem se vsaka stvar v moč vključi,
Moč v voljo, voljo v tek;
In tek, ta vsesplošni volk,
Tako dvojno dedovan z močjo in voljo,
Mora zato postati vsesplošni plen
In na koncu požreti sebe.
Shakespeare: *Troilus in Kresida*

Uroš Prah je 2012 v literarno polje plasiral nežen dinamit, pesniški prvenec Čezse polzeči (Center za slovensko književnost). Brutalna iskrenost tega realizma eksplodira na tiho, podtaknjeno v svoji preprostosti, a brezkompromisno zaradi skrivnosti in sveta, ki ga razkriva. Svojo moč črpa iz zavesti totalne krhkosti in izpostavljenosti elementov, ki pa nikdar (ob obilici humorja, resnosti in brezбриžne ironije tega samooklicanega »pesimističnega idealista«) ne zavrže vizije nežnosti, lepote, modrosti, prijateljstva in celo pravice vsemu navkljub, banalnosti sodobne politike ali trenutnega ekonomskega stanja. »Neskončno majhen si, / ampak zvezdni prah. / Pridelaj svojo zelenjavo / pa malo kelnari. / Jutri bo še slabše.« (Mladost). Čezse polzeči nas soočijo s »pod določenim kotom / v tej motni skozi na stežaj odprto okno / prihajajoči svetlobi lepega / v razduhovljeni hibernaciji / na vse pripravljenega mladega človeka« (Child in time). Prenos tega stanja, ki se brez dvoma prenaša iz zaporedja skrbno izdelanih vrstic v telesa skozi možgane bralcev, je njegova brezprizivna odlika. Čezsepolzeči smo mi, ujeti in gnani skozi vele mestne province h konstantnemu samopreseganju. Čezse polzeči so zbirka želje in upora, ter ob tem intimna pisma ljudem naše generacije, ki se berejo kot suverene izpovedi in globoki uvidi v čudne tipe sodobnosti. Pisani so iz čistine, iz nedotaknjene margine, kjer morda najmočnejše in reprezentativno odmevajo verz: »Nisem to kar tu piše, temveč kamor to vodi.« V teh verzih je skrita celotna poetika in srž

brutalnega realizma. Sem, kamor to pisanje vodi, torej z brutalno iskrenostjo odprem prostor, zrušim pesem v čistino, zamahnem z jasnim, preciznim rezom vprašanja ali diagnoze stanja in postanem posledica branja. Kar te napiše, a ostaja nenapisano. Kako te napisano preobrazi. Tisto, kar pesem zares prenese. Pesem je tisto, kar pesem povzroči. Je nepredvidljiv spoj bralca in teksta, besede in mesa. Tu je njena svoboda, odprtost in nezvedljivost na enoznačnost potencialnih ideoloških mahinacij.

»Kako globok bo vrez [...], da bo do mesa?« (Plastenje). To je cilj brutalnega realizma. Z besedo, ki se zaganja v meso, priti do mesa, vplivati na meso, zganiti telo. Da se sčuti, do koder se lahko, do kje, do kam, do same meje človeka, jezika, izgovorjave in s tem politike. Politika je politika jezika, znanost gibanja in polzenja teles družbe. »Wie weit kann man kommen, / Wie weich ist der Mensch?« (Gedicht)

Katja Perat, ki je zaslovela z nagrajeno pesniško zbirko Najboljši so padli (Študentska založba, 2011), je zironizirala ljubljansko pesniško sceno do skrajnosti in je izrazit primer refleksije literarnega polja znotraj zbirke, v katerega se sama zbirka vpisuje. Brezizhodnost intelektualnega melanholičnega cinizma, ki jo fura sodobnost, je v njenih pesmih genialno zaobjeta. Žalostni intelektualci, ki hodijo na slabo obiskane literarne večere ponesrečenih identitet tranzicije, so s filozofsko odkritosrčnostjo brutalne analize prignani onstran blebetanja, kjer postane celo smrt brutalno smešna, »čeprav se smilijo samim sebi / brez da bi koga s tem obremenjevali«. Po izrecno subjektivnih kriterijih brutalnega realizma vrednotim, da se je srži brutalnega realizma najbolj približala v več pesmih, recimo v Engelsu in Kdor tega ne razume, si ne zasluži brati naprej, kjer pravi: »In si rečeš, bom danes pesnik, / Da mi ne bi bilo treba biti človek, / Da ti ne bi bilo treba stopiti v praznino / In biti ves ranljiv in na očeh. / Vi si kar mislite, da je banalno / In da se ne sliši kot bog ve kaj / Ampak v iskanju resnice / Na koncu prideš do tega, / Da iz iste smrtne želje, / Kot ljudje pospešujejo v ovinkih / In poskusijo s heroinom / Daješ srce fantom, ki ga nočejo, / Ker so izbrali cesto, / Glede na to, da se jim poda k značaju in k jakni.«

Zdaj že legendarno pesnico Katjo Plut, ki je nadletela Šalamuna, ko sem še ostrmeval nad smehi gobic, prav zaradi neposrednosti, fluidnosti in svobode njenega izraza, ki ne jebe ne pravopisov, ne fontov ter piše po načelu piši što misliš kao što govoriš, uvrščam na fronto, ki orje ledino brutalnega realizma. Njen težko ulovljivi dvomeči mysticism zasanjanih trdnih tal je že od prvih zbirk v naš prostor vnesel nevidženo svežino nepremagljive sile krhkosti. Slečenost je tukaj cilj in svobodno gruvanje proti novemu heterogenemu živemu jeziku slengov, dialektov in vsega, kar spada k brutalnemu soočanju in reinvinciji odnosa modernega jezika do sodobnega sveta, približek k fonetičnemu zapisu živega jezika, po navadi proti pozabi, čeprav se lahko ključno pozabi ravno s pisanjem (ali se cello mora ob zapisu nekaj ključnega (s pisanjem nadjevano stanje) spisat v pozabo). Katja Plut govori jezik otrok nasproti težki filozofiji sodobnikov, ki me spomni na Šalamunov verz iz Življenja pesnika: »Pesniki se delamo s fizičnim dotikom in branjem. / Džung! Džung! Se čofotamo v sonce. / Za filozofe gre vse to prehitro. Mislijo, da smo malo blazni in preveč preprosti, ker uporabljamo tak jezik kot otroci.«)

Kot pravi Katja v svoji drugi pesniški zbirki Štafeta hvaležnosti (Litera, 2005): »brez greha pomeni brez sramu / brez sramu pomeni lep« in »sreča je takrat, ko ni več vrat / med budnostjo in spanjem«. Njen izraz se je izmojstril v dveh novih zbirkah Dvojnovidni (Kud Kentaver, Mala ignorirana knjiga, 2012) in Kresničke (LUD Šerpa, 2012), kjer je jasno, da je skozi svojo poetiko (ki je način življenja) vedno bolj angažirana in s tem drugim dober smerokaz za pot naprej. Verzi iz pesmi c'est nous iz Kresničk bi zlahka postali grafit vstajnikov: »l'état, c'est toi, / l'extase / c'est moi.« Novejši zbirki sta pisani iz optike, kako bit in postat človek v zajebanih krizah, kot v Rekla je Čas: »In zdaj bomo iz pubertetnikov zrasli v ljudi / ali pa ne bomo / izbira je / tvoja/moja/njena itd. / Noben učitelj ne pomaga. Na začetku je bila beseda / začetka pa je konec / in čas / je za akcijo / in s tem ne mislim zimske razprodaje / in s tem mislim / da smo besedam ITAK vmes že porazgubili vse pomene / joj opala, / še nalastneoči nima veze / na vsakem pločniku prodajo raj / če je vse videti kot raj / zakaj srbi kot pekel // [...] — ... pa dobr, lahko živim?! / — Ne vem, / je rekla. Probej.«

Znotraj teh pesmi se reflektira iskanje samooskrbne alternative, poskusi, kako nadmisliti kapitalizem in kot nujno predpostavko določi verz, s katerim se Kresničke končajo: »Skupaj smo modri«. Molitev ljubečega d(v) oma mi žari iz teh vrstic:

»Žal, da sem se (za)vdala, črnognita vdova, / čednemu zavzemu, / kot Italijanom med tadrugo vojno / v Ljubljani / ali v Žužemberku okrog mladotestene stare mame, njenih sester, sestričen in kolegic / zavzeli so jih očarljivo / in šele potem je prišla nemška plat sile. // Žal mi je, da sem se zaspala vate. // Shalom. // Naj boš potem enkrat poglajen in opran; / pobožan in res v redu / naj vidno ješ dobrote Zemlje / in hodiš odprtih rok / skozi temo, ki se sčipotika med njimi, nato pa s spodrecanim krilom zahaja navzgor.«

Njena branja in njene pesmi kažejo na to, da je najbolj subverzivno in eksplozivno prav tisto, kar je najbolj intimno. In s tem smo že na meji, kjer se brutalni realizem prezrcali v Erotično Levico (inspirirano po naslovu zbirke gvatemalske pesnice Ane Marie Rodas). Erotična levica se lahko uporablja izmenično z Brutalnim Realizmom, kot njegov rod ali podvrsta, kakor vam drago, pri čemer večina brutalnih realistov zaradi iskrenosti njih dinamita pripada Erotični Levici, kjer je zaznavna večja preokupacija z neposrednim posredovanjem skrajno intimne realnosti. Je družbena kritika preko razkritja spolnega veselja pisočega. Je subverzivna v najintimnem, je kolektivna, ko je najbolj individualna. Nekaj političnega je v verzih Uroša Praha, ko pravi: »Siliš me, da te naredim v pesem. / Medtem sesljam zapestje. / a moja slina na tvoji koži / ne diši kot tvoja slina na moji koži / ali moja slina na tvoji koži.« Nekaj političnega je, ko se dve telesi srečata, stakneta in raztakneta in junji »srci / čezse polzeči zabijeta skupaj«. Tukaj v neposredni komunikaciji med človeškimi bitji se že začena politika.

Monika Vrečar je vse svoje intimne podatke raztresla po javnosti. Pokliči jo, osamljena je. Leta 2012 je izdala pesmi Začela bova, ko boš pripravljena (KUD Kentaver, Mala ignorirana knjiga) in prozno zbirko Kdo je najel sonce (LUD Šerpa), kjer pravi:

»Poslušajte me, ko vam pravim — *sprostite se!* Pozabite na intimo. Slačite se pri dvignjenih roletah, kupujte lubrikante, ko ste v trgovini z mamo, kadar vtipkujete

PIN, ga polglasno mrmrajte, ob vsakem trenutku dajte glasno vedeti, kaj vam prija, uploadajte samo nefotošopirane fotke, priznajte vsako svinjarijo, ki se vam očita, pa četudi je izmišljena, po mestu lepite plakate s svojo telefonsko, pošto nalašč odprto puščajte na predpražniku, vsa gesla nastavite na 111111, zavihajte krilo, naoljite moda, in kmalu ljudje ne bodo hoteli o vas vedet nobene podrobnosti več. Predvsem pa vedno govorite resnico, pa če vam je ta še tako tuja.« Ob knjigi Kdo je najel sonce mi flešnejo Anaïs Nin, Henri Miller in Bukowski, ki brezsrmano pišejo o svojih sodobniki, ne da bi njihove identitete kaj preveč maskirali. Poskus preslikave živetega življenja odpira zanimive paradokse kot: ljudje majo zakone proti temu, kar je itak paradoks. Ne moreš, recimo, uporabiti življenja nekoga in ga dat v tekst direktno. Mimezis je pravzaprav prepovedan. Ne smeš dejansko preslikati resničnosti, dokler so ljudje, ki jih preslikavaš, še živi. Mislim, brez njihovega dovoljenja. Al pa če se lahko v materialu prepoznajo. To ima očitno razloge. Ti pravzaprav ne smeš poročati resnice, če lahko koga s tem »prizadeneš«. Če pa nikogar ne »prizadeneš«, pa to ni več resnica. Ampak njegovo/njeno življenje se je zlilo s tvojim preko srečevanja. To je argument in hkrati paradoks, ki odpira številna vprašanja o naravi lastništva. Si lahko kdo lasti trenutke, ki jih je preživel z drugimi? Komu pripada percepcija? Lahko rečeš, da je tvoje življenje res tvoje življenje? Se počutiš zlorabljen, če te tvoj ljubimec-sleš-ljubimka opiše in zgodbo natisne ali prebere pred publiko neznancev-sleš-znancev? Se počutiš, da ti je ukradel tvoje življenje? Se počutiš, da imaš v lasti svoje delovanje, svoj pogled? Se ne plodi v sodelovanju z drugimi? Se ne križáš z vsemi, ki jih srečuješ? Kdo si, če si glas, ki sotvori druge glasove v tvoji glavi in okrog nje? V interakciji.

»Nič ni dovolj čistega za ta svet razen umazane požrešnosti, ki jo čutiva drug do drugega. Nekaj zatipam pod odejo. Seveda si to ti, seveda je to tvoja židovska roka. Tvoja židovska noga. Tvoj obrezani židovski tič. Kar predstavljam si te, kako ga mečkaš in misliš mojo slovensko pizdo. IT FEELS SO FUCKING GOOD. Tvoj židovski tič v moji katoliški pizdi. Nekako se borita med sabo, in to je prava sveta vojna, ker bolj ko se borita, bolj sta odrešena. In bolj ko se zgubljata v drug drugem, bolj trdno verujeta. Ni šanse, da bi se vdala in postavila

pod vprašaj svojo kurčevsko in pizdovsko identiteto. Jaz sem sveta pizda in ti si sveti kurac in to so edine meje najinega sveta v tem trenutku. V vojnah se predpostavlja zmagovalca in poraženca. Ampak midva sva oba poraženca na vseh frontah. Oba sva Nemčija, da tako rečem. Še pred par minutami sva bila na samem vrhuncu moči, zdaj pa leživa v popolnem razdejanju. Zdaj pa utelešava povojno lakoto in uničenje. Najine pompozne zastave so žalostne in raztrgane, ampak pod površjem potrpežljivo utripava. Ne še takoj, a kmalu bova morala spet prerezati telesi vse do izvora sveta. [...] Še huje bo — kaj Nemčija, tokrat bova Poljska, Sovjetska zveza bova, Vietnam! Vsa preteklost se bo zlila v eno samo črno točko in v eno samo pripravo na poraz.«

Kdo je torej najel sonce? Genialen naslov: kdo ga najema? Kdo si ga lasti? Kdo si dneve lasti? Kdo si ga podreja? Kdo se mu predaja? Kako? Vprašanje naracije kot naracije moči. Tudi onstran strukture zgodbe, že kot glas, kot udejanjanje svoje specifične rasti, kot zaskovotanje izjavljanje pozicije, svoje svobodne individualne pozicije. Ni bilo še človeka na zemlji, ki ga ne bi omamila moč, pravi Ramajana. To je dobra zgodba. Ko to pišem, mam v mislih destrukturacije struktur moči v kratkih zgodbah Jasmina B. Freliha, ki jih vedno bereš dvakrat, trikrat čez — kar kaže (neposredno ali ne) na smisel umetnosti (ali večine pozitivnih človeških aktivnosti) kot sintropične dematerializacije nasilja (prosto po Tesli).

»Kako preprosto se je zdelo, nam otrokom. Najdeš si sebi podobne, potem pa tlačiš šibke člene in klečeplaziš pred ta močnim. Največjim revežem si zaščitnik, a z razdalje do malo starejših skrbno gojiš odpor, tiste najstarejše fante, ki se še gibljejo v tvojem obzorju, pa pazljivo posnemaš. Z zmagami se hvališ navzgor, poraze znašaš nad tistimi, ki ti sledijo. Vse počneš popolnoma samodejno.

Ko rasteš, se ti svet odpira in vzorec postaja bolj zapleten. Novi pripetljaji, novi ljudje. Še vedno ni razkola med tabo in tvojimi dejanji. Seveda že melješ bolj in bolj zanimive misli, a način njihovega izraza je povsem naraven. Če kaj ne uspe, ni nobene samokritike, so le nesrečne okoliščine.

Z leti nato stvari pričnejo mejiti na kaos in prisiljen si

se odreči svoji nedolžni naivnosti, ker za vsaj prilično ugoden rezultat ta več ne zadostuje. Prvič uzreš verigo pravil in prvič nje rožljanje ni ukaz človeka, temveč njen lastni zvok, ki odzvanja le v tebi. Tako se ti razkrije prava svoboda — vedel si že, da lahko preslišiš ščebetanje drugih, a da ne bi poslušal sebe? Odkritje te sprva napolni z navdušenjem. Tvoja usoda ni več tvoja usoda, le še prihodnost tisočerih možnosti je in nekatere od njih so prav bleščave. Toda druge so krvave! Pri priči vstane strah. Znašel si se na razpotju.

usodo za goltanec, ji pogledal v oči in upal, da si pravi človek za življenje, ki ti je bilo namenjeno? Ali boš sam tkal tako človeka kot življenje na statvah razuma?

Ta izbira je temeljna za pravilno vrednotenje žlahtnosti človeške borbe, zato si zasluži bolj podrobno obravnavo. Najprej je treba sprostiti mišice v krču ega in si priznati, da nimamo pojma. Vsem nam je vrhovni porok dejstvo, da stvari počnemo zavestno, a kako nas elektro-žolca možganov drži v šahu zavedanja, ne vemo. Vse notranje dosledne in kolikor toliko skladne teorije o tem so zgolj hipoteze, večina od njih pa je prav smešna. Skoraj sedem milijard ljudi si deli isti trenutek, toda kaj je čas? Tako preteklost kot prihodnost sta tvoja sedanjosti — zgodovina in posledica le teksta trenutka. Izkušnje drugih prave površnosti v primerjavi z globino tvoje lastne. Sami smo in vsi na istem. Zato ni na mojem mestu, da bi zagovarjal eno ali drugo pot, da bi bil tako predrzen in trdil katera je prava. Ampak, vrag me vzemi, tega tudi nikomur drugemu ne bom dopustil.« (Jasmin B. Frelih: Der Prozess und die Fehler, Revija I.D.I.O.T. št. 4)

To je tako dobro, da sem kar vse pocitiral. Evo še to:

»Kar se pa tiče izraza — to je moja izkušnja. Večji del življenja smo zaposleni z osmišljevanjem zla. Beseda zlo je tu uporabljena na široko in povsem osebno. Lastna nevednost, nepridipravo naključje, nezadoščena želja, neželeno delovanje Drugega. Bistvena je predpona ne-; tvoji osebi negativne stvari, ki jih težnja po smislu peha v pozitivnost. Če, recimo, želiš še vedno ne zmoreš zadostiti, moraš dati besedo vsaj tej luknji, ki pri tem nastane. Zapolniš jo in greš dalje.

Izraz. Če smisel ni obstojen v času, če je red, ki ga uzreš, vedno le kratkotrajna laž, tam do naslednjega vpogleda, potem imaš na izbiri tri stvari. Lahko vedno

znova gledaš isti kos zmešnjave in jo nenehno vlačiš skozi razum, brez konca in kraja, v vse večje globine nesrečnega življenja. Lahko jo osmisliš in tja več ne pogledaš, najdeš uteho v skušnjavi ignorance. Ali pa, z dejanjem (poljub, umetnost, udarec s pestjo, odgovor, nasmeh), vržeš preko nje neko trajno snov, iztrgano iz tebe in tedaj postavljeno nasproti tebi. Smisel izražen. Ko boš naslednjič zrl tja, bo vsemu neredu ob bok postavljen artefakt tvoje izkušnje. Naj ti pomaga, saj je – navsezadnje – to edino, kar boš kdaj zares imel. Se nam, otrokom, še vedno zdi preprosto? Ne. Napake, ki ne utihnejo, grehi, ki ne izginejo, zmote, ki se vlečejo za nami kot jetniške krogle na verigah časa. Trenutek je omejen s telesom. Prihodnost menja kože, včasih kliče poželjivo, spet drugič grozi. Lahko se je izgubiti v obupu. Ampak nihče ni obljubil, da bo preprosto. Prepričan sem le v eno. Sodba bo oprostilna. Ko krokar potrka in zavest zapusti vrtljak energije, nam bo vse oproščeno. Zakaj bi bili torej ob up? Ta čudoviti proces je treba izžeti do zadnje kaplje mogočega. Z napakami vred.« (ibid.)

Frustracijo glede soočanj z literarno sceno ali življenjem na splošno, brutalnostjo sodobnosti hipersenzibilnega bitja, ki pravzaprav ne ve, kam točno raste, najdemo v fiktivni avtobiografiji Katje Gorečan, ki je 2012 izdala hibrid monodramske pesniške zbirke Trpljenje mlade Hane (Center za slovensko književnost), kjer trasira zgodbo projicirane junakinje z zavestjo, da se skozi ustvarjanje lika hkrati ustvarja njena fiktivna avtobiografija: »razčlovečena je. // hana ni njeno ime. // hana ni Don Kihot, da bi se borila z mlino na veter. // hana umira, ampak ne zaradi tega, ker hoče, ampak / zato, ker mora. hana umira, ker bo drugače ubita. // hana ni ranljiva, hana je kamen. // hana je usrana cipa, ki ne ve, kje je njeno mesto. / govori nekdo, ki ga ni. / toda, ker se ne zadovoljimo z Ničem, / jo vidimo.« Izbruh, ki hoče povedat vse brez zadržkov (pri čemer je jasno, da se vsega ne da povedat, da mora v vsakem primeru veliko ostat zamolčanega), prizna in stavi na brutalno iskrenost, naj se razgali, naj se sleče, naj se pove tako, kot je. Hana je pri tem nujna minimalna maska, ki omogoča potencialno totalno razkritje. Ali

vsaj proba preslikat dejansko stanje, ki daleč preseže avtopsihoterapijo, čeprav mora bit pisanje katarza vsaj za avtorja (in s tem posledično morda tudi za druge), oblika čiščenja. Z napisanim stanje, ki ga je proizvedlo, odteče kot stara koža (kot spomin na ta izbris), in odpre prostor »kamor pesem vodi«: »hana rada opazuje samooklicane pesniške zvezde, ki so narejene po istemu kopitu, vsako leto izdajo pesniško zbirko, vsako leto imajo na tisoče nastopov, na katerih modrujejo in hlinijo ljubezen. vsako leto dobijo isti nagrado [...] / vsepovsod vidi iste obraze, ki dajejo vedeti kaj pa ti ženski otrok delaš tukaj nisi dobrodošla to smo samo mi vrh parnasa ki traja in dokler ne umremo ti nimaš za burek. [...] / hana ne bo nehala pisati ampak bo preprosto postala apatična za vse izpade in udarce. ravno to hočemo. / zato vedno najraje udarim tja, kjer najbolj boli. / in ravno tu hana loči pesnike na dva razreda: / pesniki, ki ostanejo ljudje / in pesniki, ki postanejo živali.«

Karlo Hmeljak je šel, da bi zlomil jezik, medtem ko ga jezik lomi, a ga nikoli ne zlomi. Jezik traja, človek se lomi pod jezikom za jezikom, ampak bistvo izkušnje ravno tako pretresljivo prenaša v črt teh rok. Ko piše mostove, ki se sproti podirajo, ko slika jadra, ki jih sproti odpihne. Tu je neka nova vitalnost direkcije, zoperstava, odločnost, forza, smeh volje, direktno in nežno, veseli fanatizem polifonega morja, na trdo in prav:

»trgalo je zrak ptičje petje,/ njih zora, dan mene.« (Proti sebi, v Krčrk, Lud Literatura, 2012)
 »Vsoskozi pišem isto./ To neupravičeno dela/ iz tega, kar pišem, nekaj drugega./ In zdaj me to pisanje,/ to drugo sili./ Vidim stvari drugo ob drugi/ kot neobstoječe./ Sili me tu živeti,/ sili me to preživetje, prepoznati kot nič dobrega -/ ne kot poraz, kot vdajo, kot upor -/ zgolj kot nadaljevanje,/ neomajno trajanje.«
 »Ne vzamem vetra,/ ne prevedem vatra./ Samo bolj gorim,/ ko piha.« (Sočasnost bega)

V.

Karkoli ljudje hočejo skriti, pred drugimi ali pred sabo, celo stvari, ki jih prenašajo nezavedno – jezik razkrije vse. To je nedvomno pomen aforizma: Le style c'est l'homme; kar človek pove, je lahko kup laži – a njegov pravi jaz se razkrije vsem v načinu njegovega govora. Viktor Klemperer: LTI – Lingua Tertii Imperii

Vse, kar človek resnično iz sebe napravi, brez ozirov in brez pomislekov, je zmerom dobro. Prav tako, kakor gotovo čutite, kdaj je izpregovorjena odkritosrčna beseda in kdaj konvencionalna ... Ivan Cankar

Med poskusi teh portretov prijateljev in sodobnikov, ki bi jih lahko še našteval (recimo vsaj še Brutalni Anarhizem Nejca Bahorja, vzporednika Tomislava Vrečarja, ki se trudi biti Brutalni Realist, kot tudi Dejana Kobana, brez čigar naporov bi bila mlada slovenska poetična scena mrtva, Marka Samca, ki je Brutalni Realist inkarniran, Saro Mužnik, ki je poslala dva prozna teksta reviji I.D.I.O.T. in izginila, divji gruv smeha brutalnega karnevalizma Blaža Iršiča in še koga, pa brez zamere), se mi zazdi, da opisujem obraze in glasove, ki jim ti teksti pripadajo tako, da jim ne; da več niso oni, ampak mi. Nenadoma se zavem, da lahko izberem, da te pojave berem kot dolgo pričakovano eksplozijo pogledov, ne bom rekel, ampak samo insuinal: Renesanso. Ha!

Brutalni realist ve, da so naša življenja potencialna fikcija. Zgodba, ki si jo prepovemo. Misli se iz prostorov, kjer je tišina obveza (soočenje, zakon). Ki mu penkala iz žepov konstantno uhajajo in ki ve, da ne more nehat, dokler ritual ni izpeljan do popolnosti. Brutalni realist ve: kdor šteka mehanizme jezika, šteka podlago vsakega ekonomskega sistema. Da ekonomija ne ustvarja realnosti, ampak jeziki v interakciji soustvarjajo realnost in človeško skupnost. Brutalni realist ve, da ima probleme in jih hoče rešit z umetnostjo komunikacije ali jih vsaj (ob preseganju) praznovat. Kar ima. Kar je dano. Česar nima. Ve, da se hoče pofurat in bit kul. Ve, da hoče vpliv. Rasti. Svoje specifične volje do moči. Ve, da je treba dolgčas nadjebat in ne liturgično praznovat minimalnih stvari,

zapisanim minljivosti. Čeprav tudi lahko, če prenese pretres kleša zavesti in mesa, besede in sveta. Brutalni realist hoče z umetnostjo komunikacije rešit svoje eksistencialne, tako kot globalne/lokalne probleme ter ob tem z visokimi frekvencami praznovat sintropični čudež življenja, neskončnega plojenja skupnosti preko mreženje samoorganizacij. Brutalnemu realistu je vse eno. Kot človek je vpet v družbene odnose in umetnost pojmuje precej široko: kot tisto, kar tvoje najljubše dejanje (in posledično vsako dejanje) dela stičišče vesolja. Ker človek dejansko rešuje svoje probleme z zgodbami in govorjenjem. Tako kot ples praznuje relacije in neskončne možnosti med gibi, tako pesem praznuje interakcijo med besedami, zvoki, govori, toni, glasovi, stiki, izjavljalnimi pozicijami in sozvočji. Država (ali samorazglašeni monopolisti komunikacije) hoče pri tem omejiti pomene na enoznačnost intenc, oziroma neskončno možnost svobode obnašanja in gibanja presojsati in obsojati le po svojih že sprejetih standardih. Brutalni realist ve, da preteklost boli, prihodnost pa tudi. Ve, da je vse, kar je, da raste. Da hoče še. Da je zdaj. »Ta živa rana živi šok«. Ve, da beži pred ljudmi v lastne svetove. In da ga to rajca. Neznansko rajca. Bit tako sam. Ve, da je nežnost najbolj brutalna. Brutalni realist raziskuje zase in se ne afilira s praznim simbolizmom vedre bede. Vztraja zunaj. Gre, potuje, migrira. Ve, da je zapisan hrepenenju kot grafiti pod viadukti. Brutalni realist ve, da je celota celote celot. Pozna združevalni moment plojenja, svetost, nujnost in odgovornost komunikacije.

Šalamun medtem igra evroloto. Če mu uspe, bo mecen in bo končno sfinanciral svojo armado: rešil vse te uboge pesnike, ki nočejo (delat) ali ne znajo prodret na sceno zaprtih krogov – nad katerimi je pizdil Mozetič, ki ni mel keša, da bi podkupil kritike, da bi se knjige bolje prodajale in ne samo samevale v skladiščih. Ali pa, da bi vsaj nagrade malo bolj krožile. Mi smo balansirali med kapitalizmom in Novim Skupnim Erotične Levice. Stiskali smo se v posteljah in se šli neposredno demokracijo. Čmuriili skupaj in se dejansko pogovarjali o življenju, šmirali s teksti, problemi, ekonomijami(,) komunikacij(ami). Bili smo smehi, ko smo oponašali Šalamuna, kako se

navduši in odpre usta, da bi zajel neskončnost diha kot preprijazen dedek in naplavljen homunkulus pred horizontom, ki se odpre, ko nov genij zaroni na sceno in ga odpihne, da se zatrese cela paradigma in se vse spremeni ... Smehi so nas bili nad awkward scenami, kjer se kao pripadnika dveh revij in generacij pogovarjata o vremenu, da bi prekrila tišino kot Miss Dalloway prireja zabave.

Brutalni realist ni »brutalni konformist«, ampak brutalni adaptist. Ve, da se adaptira glede na okolje in t. i. družbeno realnost. Brutalnemu realistu je hkrati smešno trdit, da če je plačan za svoje delo, konformira s sistemom. Brutalnemu realistu je cilj »univerzalno razsvetljenje«, prineset temno vsebino zavesti na luč, pozabljene tehnologije, pozabljene vednosti. In dokler ni koncept denarja presežen ali polifazni sintropični stroji (recimo Andreja Detele, ki proizvajajo presežke energije) sprejeti; Brutalni Realist potrebuje denar, da preživi, da tiska knjige (če se ne bom kmalu preselil na net permanentno), da plačuje prevajalce, omogoča čimvečji domet tekstov v svet, ter tako usmerja svoje energije v silo napredka neskončne rasti življenja in proti silam dolgčasa/entropije. Pri čemer sta obe sili za življenje, kot se ga živi na tej Zemlji, notranji in nujni. Brutalni realist ve yin yang.

Brutalni realist ne razume, noče razumet. Ne mafije, ne brezen med nami. Ne fejk indentitet in kvazi lastništev vaze zaprtih krogov, da se ti ego skisa in hlepi po nagradah, priznanju, pozornosti in novcih (kar hkrati prezira), kar bi mu kao v tem sistemu omogočilo minimalno svobodo in mir (da bi tako vsaj njegova poezija svet spremenila), to bi blo že ful.

Na koncu beseda svet prenese. Jasmina je zanimalo, zakaj se več keša ne printa, če smo si ga že izmislili, pisal panoje: »Money is a social unit of account: the state spends its currency into existence. Print the shit! Where's the problem?«. Katji so operirali koleno. Jaz sem čutil konstantno željo drugih kot pritisk in grožnjo. That I have to comply.

Brutalni realist ne priznava »pomena simbolov nasprotnega tabora«, ampak jih uporablja v svojo prednost. Noče »na skrivaj pripadat esteblišmentu«, ampak hierarhijo esteblišmenta izkoristit v svojo korist, da bi spremenil sistem v network, sistem v ritem. Hierarhijo v sozvočje vsesmerne samoorganizirajoče se

anarho rasti.

Finta je, da sploh ni nasprotnih taborov, da je to fikcija. Vsi pa hočejo pripadat ali si želijo potrditev določene vrste. Hotel sem ilustrirat banalnost tega, da ena nagrada, ki je priznana, potrdi tvojo vrednost, in ne direktno vrednosti tvojega dela, recimo. Sistem je tak, da potrebuješ nagrade, ker nagrade odločajo, ali boš dobil štipendijo ali rezidenco ali kaj jaz vem kaj, da lahko delaš dalje, kar rad delaš, in ne nekaj, kar bi komot lahko že roboti delali, če ne bi ves keš šel za strupe, antihirano in množične genocide.

Čeprav tudi to ni čisto res. Tabori so, ampak problem je, da ni konkretne komunikacije in interakcije med njimi. Ignorirajo se med sabo ali se med sabo sabotirajo, to je največji problem. Umetnost Komunikacije nasploh je problem, saj je to politični problem par excellence. Z internetom se stvari izboljšujejo, ampak (rečeno s Teslo) daleč so še časi, ko bo univerzalen mir, komunikacijo in pravico zagotavljal sistem, enako učinkovit kot poštna služba.

Medklanovski napadi, jeze, blatenja in delitve so absurdne in nesmiselne v času, ko nas jebejo višje protizivljenske korporativne sile kot picajzlarstvo ljubosumje. Zato je brutalni realist sintropist par excellence. Služi sili samoorganizirajočega plojenja v nas in v tem je sila Resnice, Dobrote in Lepote, ki stremi k realizaciji energetskega, ekonomskega, estetskega in etičnega ekvilibrija, na veke vekov.

V času, ko vlada poročanje neresnic ter popoln medijski mrk glede revolucionarnih izumov in rešitev, ki bi ruk-cuk lahko rešili vse probleme človeštva ali samo dejansko poročali o resničnosti dogajanj, ne da bi vsebino tlačili v nadzorovane televizijske in radijske blagovne forme, se gremo literarne vojne med kvazi tabori à la: kdo ni razumel moje pesniške zbirke, kot bi jaz hotel, da jo razume. Glede teh lokalnih pojavov ne mislim več izgubljat besed, niti časa.

Direktno razkritje stanja zavesti, ne pa neko hermetično štancanje wannabe urbane scene minljivosti, ki pa tudi sicer razkriva intenco zavesti in se sleče na svoj način: čeprav se ne sleče do konca, se vseeno sleče.

To se mi je zdela nova paradigma.

Brutalni realist ve, da črpa iz odnosov materiale, da piše iz konfliktov, soočenj, druženj, objemov in fukov

naključnih kolizij, usodnih dimenzij, ter da se tako plodi dalje, ne da bi ga kdorkoli dokončno spoznal. Ta realizacija nevidnosti je vir neizmerne moči. Ve, da je mogoče tragično, da se lahko naravi približaš samo z jezikom, da te črte transponiraš vase in kanaliziraš te energije dalje. Da si samo preko jezika ritem narave. Da samo z jezikom in odprto komunikacijo lahko preneseš vsedružujoče sile narave.

Informacija tako kot glasba ne more bit nadzorovana samo sprejeta in poslana

Gibanje živega jezika si
Od kod govoriš je kar govoriš

Druži nas da smo hoteli izrazit brutalnost pišočega (Refleksijo da smo lahko ali nismo živali)
Iskre ega te prazne ceste zgubljene enako
Pisani proti pozabi
Res nično ven spravljene zaznave
Te vesti
Ki se prenaša
Za vedno

Kar gane je resnično in resnično kar gane
Kje drugje kot v jeziku
Te ulice zmrznjen na pol dokler veš da te čaka dom
Izbrat

Napisat to in razposlat
Ne nardit nič drugega kot to
In okušat posledice

Ko hodiš al pa ko si se že ustavil
Ptiči vsemu navkljub:
Mimezis zavesti v trenutku pisanja
ne mimesis stvari: mimesis percepcije
Direktna obravnava ne stvari same
Ampak percepcije v trenutku obravnave

Nekaj kar se naj ne bi nikoli povedalo

Ritmična organizacija jezika verbalno

Nasilje ki ga bardi odjebejo

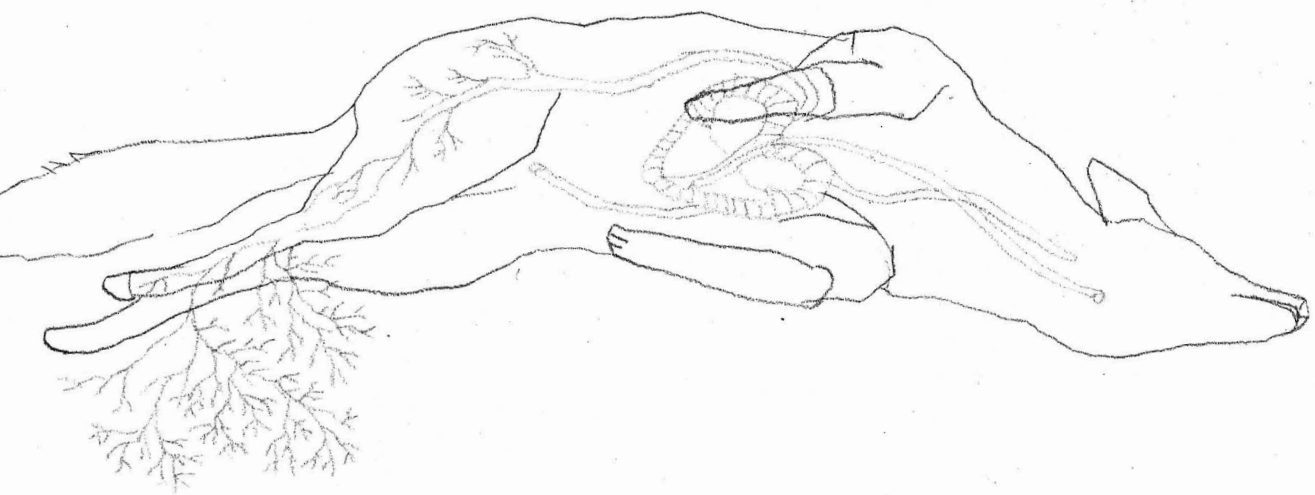
Ko tipkajo tipke
Ta zapis
Živ
Ki dom
Nadomešča
To telo
Ki svet
Prenaša

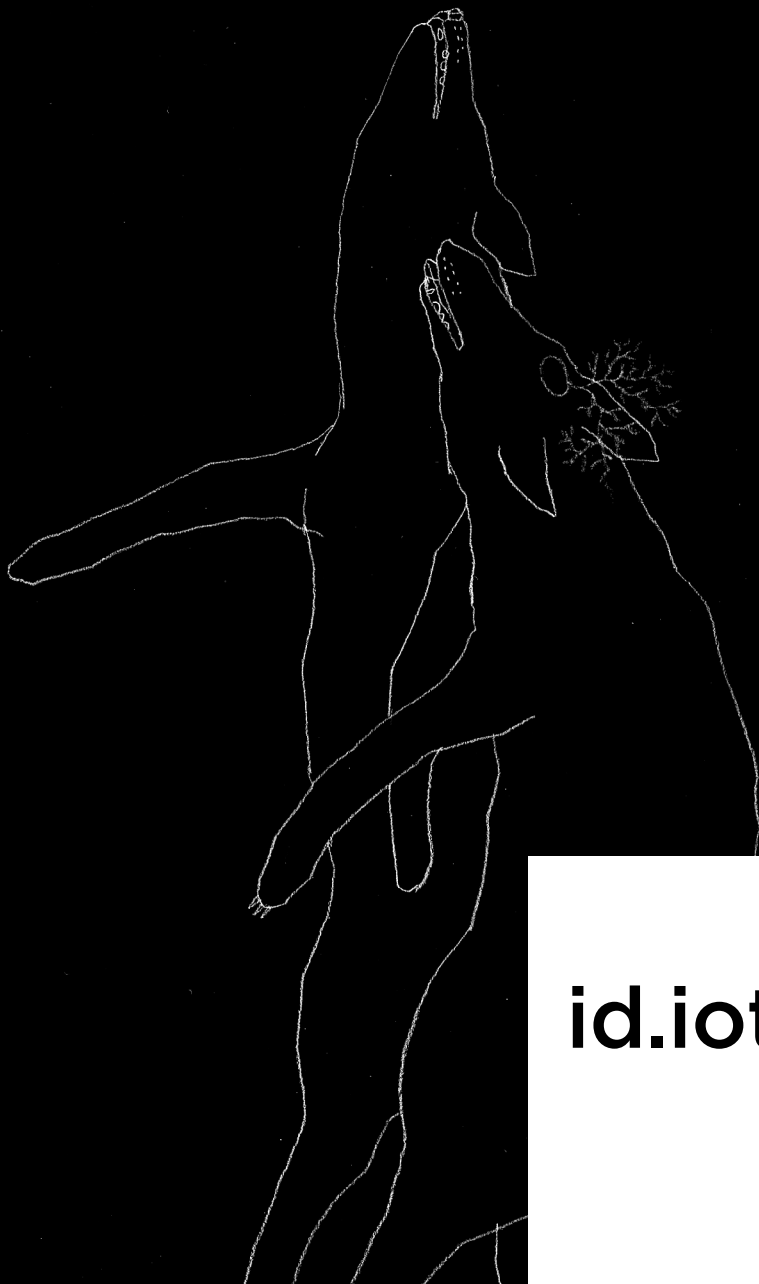
Ta zapis, ki lahko gre v plus
Lahko gre v minus
Oboje pa lahko sproži
V sprejemniku ali plus ali minus

Intenca/pozicija branja bralca =
Nepredvidljiv X vsake komunikacije
Bralec uganka
Ustvarjalni akt bralca
Uganka

Politika je Umetnost Komunikacije
Ekonomija je skrb za Ognjišče
Poezija je delati Prostor

Iz Osvobojenih Ozemlji Združenih Knjižnic Sveta,
GT22: Transnational Guerilla Art-School,
Glavni Trg 22, 2000 Maribor
2. junija 2013
THP

id.iot.si